

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ DIALECT

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ &
ΨΗΦΙΑΚΟΣ
ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΕΝΑΝΤΙΑ

ΣΤΟΝ ΡΑΤΣΙΣΜΟ,
ΤΗΝ ΞΕΝΟΦΟΒΙΑ
ΚΑΙ ΤΟΝ
ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ο στόχος του εγχειριδίου είναι να βοηθήσει συντονιστές δραστηριοτήτων για νέους και νέες, παρέχοντας παραδείγματα και πληροφορίες γύρω από τρόπους για τη στήριξη των νέων σε περιβάλλοντα ψηφιακών μέσων με στόχο την ενίσχυση της συμμετοχής τους στα κοινά. Διαθέτει οδηγίες για την ανάπτυξη αντεπιχειρημάτων ή εναλλακτικών αφηγημάτων για την καταπολέμηση της ρητορικής του μίσους και την προώθηση της ψηφιακής ανθεκτικότητας, ιδίως σε διαδικτυακά περιβάλλοντα.

Το εγχειρίδιο αυτό προτείνει διάφορες επικοινωνιακές και παιδαγωγικές προσεγγίσεις, είτε σε σύνδεση με το διαδίκτυο είτε όταν βρισκόμαστε εκτός σύνδεσης, καθώς και εργαλεία για να προκαλέσει τα αφηγήματα που διαιωνίζουν και νομιμοποιούν τη ρητορική του μίσους. Στόχος του είναι να εμπλουτίσει τα εργαλεία συντονιστών δραστηριοτήτων για νέους, εκπαιδευτικούς και ακτιβιστές, που ασχολούνται ήδη ή θέλουν να ασχοληθούν ενεργά με δράσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την εκπαίδευση.

Απευθύνεται σε μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, σχολεία, αθλητικούς συλλόγους και κοινοτικά κέντρα, που θέλουν να χρησιμοποιήσουν τις δεξιότητες στο ποδόσφαιρο και στον εγγραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας ως ένα πολύπλευρο εργαλείο για την καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και του αποκλεισμού, εκπαιδεύοντας εκπαιδευτές και μεσολαβητές γύρω από τον εγγραμματισμό στα ψηφιακά μέσα.

Το εγχειρίδιο βασίζεται στην ακράδαντη πεποίθηση ότι ο διαδικτυακός χώρος είναι δημόσιος χώρος και, συνεπώς, όλες οι αρχές μιας δημοκρατικής κοινωνίας μπορούν και θα πρέπει να ισχύουν στο διαδίκτυο. Υπό το πρίσμα αυτό, νέοι και νέες έχουν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στο διαδίκτυο, όσον αφορά την καταπολέμηση της ρητορικής του μίσους, την ανίχνευση ψευδών ειδήσεων και την υποδειγματική δράση ως ενεργοί ψηφιακοί πολίτες. Μπορούν μάλιστα να είναι οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο διαδίκτυο.

Στο Μέρος I, εξηγείται η σχέση ανάμεσα στο ποδόσφαιρο/αθλητισμό και την εκπαίδευση γύρω από τον εγγραμματισμό στα μέσα ενώ, στο Μέρος II, ακολουθεί μια εισαγωγή στον εγγραμματισμό στα μέσα. Στη συνέχεια, ο αναγνώστης καλείται να αναλογιστεί βασικές θεωρητικές έννοιες και όρους γύρω από τον ψηφιακό εγγραμματισμό και τον εγγραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας. Το Μέρος IV, που χωρίζεται σε έξι ενότητες, περιλαμβάνει λεπτομερείς περιγραφές για όλες τις προτεινόμενες δραστηριότητες εγγραμματισμού στα μέσα.

ΜΕΡΟΣ 1

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΩΣ ΜΕΣΟ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΞΕΝΟΦΟΒΙΑΣ

Εκ πρώτης όψεως, δεν είναι εύκολο να συσχετίσει κανείς το ποδόσφαιρο με τον εγγραμματισμό στα ψηφιακά μέσα. Το ένα παιχνίδι διαδραματίζεται στο γήπεδο, το άλλο στον τύπο, την τηλεόραση και το ίντερνετ. Τα δύο, ωστόσο, συμπληρώνουν το ένα το άλλο. Οι δεξιότητες στον εγγραμματισμό στα μέσα είναι απαραίτητες για τους νέους σε έναν κόσμο όπου η πρόσβαση στην πληροφορία είναι πλέον τόσο εύκολη. Η πληροφορία έγινε σταδιακά όλο και πιο προσβάσιμη, καθώς μέσα από blogs, μέσα κοινωνικής δικτύωσης και φόρουμ ο καθένας μπορεί να συντάξει τα δικά του νέα, να μοιραστεί τις απόψεις του και να πρεσβεύσει τις αλήθειες του. Ακριβώς για τον λόγο αυτό, είναι επιτακτικό οι νέοι να μπορούν να καταλάβουν ποιες πληροφορίες είναι αληθινές, ουσιαστικές και σημαντικές για αυτούς. Όσο μαθαίνουμε για την πληροφορία και τα μέσα επικοινωνίας, σκεφτόμαστε για τον εαυτό μας, τις συμπεριφορές των ομάδων και την κοινωνία εν γένει. Το football3 παρέχει χώρους για αναστοχασμό, διάλογο και συνδιαλλαγή. Κάνει τους νέους, που δύσκολα τους προσεγγίζει κανείς, να θέλουν να ενταχθούν σε συζητήσεις και να μοιραστούν την άποψή τους. Αυτό καθιστά το football3 ένα χρήσιμο εργαλείο για τη διευκόλυνση του διαλόγου, που θα χρησιμοποιήσουμε εδώ για να μιλήσουμε, να μάθουμε και να σκεφτούμε γύρω από τη χρήση των μέσων, ώστε να μπορούμε να εντοπίζουμε τη ρητορική του μίσους και τα ρατσιστικά αφηγήματα. Επιπλέον, το football3 αποτελεί ένα καλό εργαλείο κοινωνικοποίησης των παικτών, π.χ. αναπτύσσοντας τις πολιτισμικές τους ευαισθησίες, που είναι επίσης κομβικές για τις δεξιότητες εγγραμματισμού στα μέσα.

Είναι αναμφισβήτητο γεγονός ότι ο αθλητισμός είναι βασικό συστατικό όλων των πολιτισμών και κοινωνιών ανά τον κόσμο και ότι άνθρωποι κάθε ηλικίας συνδέονται μέσα από αυτόν. Πολλοί λένε, επίσης, ότι ο αθλητισμός είναι μια μικρογραφία της κοινωνίας, που αποτυπώνει τις πολιτισμικές και κοινωνικές αξίες της κοινότητας

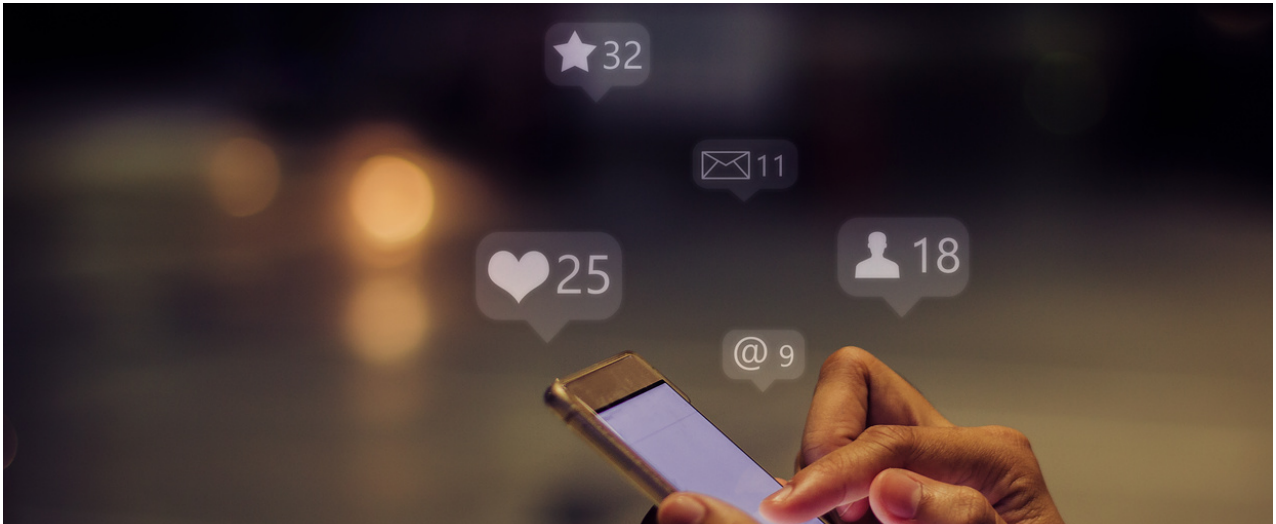
στην οποία ανήκει, εμπεριέχοντας πολλές από τις αξίες και απόψεις που χαρακτηρίζουν την κοινωνία μας. Ο αθλητισμός συχνά αναπαριστά την κοινωνία μας ως προς την εκπροσώπηση, π.χ. των διαφορετικών φυλών, φύλων και επιλογών σεξουαλικού προσανατολισμού. Στο γήπεδο συναντώνται άτομα διαφορετικής προέλευσης, με διαφορετικές ιδέες και αξίες. Όπως είπε και ο Sam Duncan, "Ανεξάρτητα από το επάγγελμα, τον πλούτο, τη θρησκεία ή τη φυλή κάποιου, ο αθλητισμός συχνά θεωρείται ο 'μέγας εξισωτής', μια ευρεία εκκλησία όπου ο καθένας μπορεί να προσέλθει. Ο αθλητισμός, όμως, αντανakλά επίσης τις εντάσεις, τις συγκρούσεις, ακόμα και τις ανισότητες της κοινωνίας, κυρίως επειδή απαρτίζεται από μέλη της κοινωνίας."

Ο αντίκτυπος των ψηφιακών και κοινωνικών μέσων στον αθλητισμό είναι ξεκάθαρος. Τα ψηφιακά μέσα και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης δεν άλλαξαν απλά το τοπίο της αθλητικογραφίας, προσφέροντας περισσότερο χώρο για συζητήσεις και επιτρέποντας στους φίλαθλους να ακουστούν και να μοιραστούν τις απόψεις τους. Ο ψηφιακός χώρος επιτρέπει επίσης αθλητές και επαγγελματίες του αθλητισμού να είναι πιο υπόλογοι για τα δημόσια σχόλιά τους και τον τρόπο που εκφράζουν τις απόψεις και τα πιστεύω τους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η Βούλα Παπαχρήστου, αθλήτρια του άλματος εις τριπλούν, στην οποία η ανάρτηση ρατσιστικού tweet κόστισε τη συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Ο ποδοσφαιριστής Wilfried Zaha αποκάλυψε ότι χρειάστηκε να καταγγείλει 50 λογαριασμούς μέσων κοινωνικής δικτύωσης για ρατσιστική εξύβριση εναντίον του. Ίσως είναι ακόμα πιο τραγικό ότι για κάποια από τα ρατσιστικά μηνύματα που έλαβε συνελήφθη ένας 12χρονος. Είναι ένας ακόμη λόγος γιατί είναι τόσο σημαντικό να εκπαιδεύονται οι νέοι στον εγγραμματισμό σε ψηφιακά και λοιπά μέσα επικοινωνίας. Όσο μαθαίνουμε για τα μέσα, αναπόφευκτα οδηγούμαστε παράλληλα σε αυτοανάλυση και επανεξέταση ομαδικών συμπεριφορών αλλά και της κοινωνίας γενικότερα.

Στην παρακάτω σύντομη εισαγωγή στον εγγραμματισμό στα μέσα, οι συμμετέχοντες θα μνηθούν στις έννοιες του εγγραμματισμού, του εγγραμματισμού στα μέσα και του εγγραμματισμού στα ψηφιακά μέσα, καθώς και στο πώς οι δεξιότητες αυτές επηρεάζουν τις κοινότητές τους. Εγγραμματισμός σε μέσα κάθε είδους σημαίνει ότι διαθέτουμε συγκεκριμένες δεξιότητες (π.χ. στο πώς διαβάζουμε ή χρησιμοποιούμε ένα κινητό τηλέφωνο), όπως επίσης και την ικανότητα να κατανοούμε, αναλογιζόμαστε και χρησιμοποιούμε τις πληροφορίες που αποκτάμε με τις δεξιότητες αυτές. Ο εγγραμματισμός, σε κάθε μορφή του, παρέχει στον άνθρωπο ένα υψηλό επίπεδο ανεξαρτησίας και δύναμης. Αυτά είναι βασικά σημεία, στα οποία θα επανερχόμαστε σε όλο το εγχειρίδιο.

ΜΕΡΟΣ 2

ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΑ ΜΕΣΑ. ΤΙ ΕΙΝΑΙ:

Οι δεξιότητες στα μέσα είναι οι δεξιότητες άσκησης της ιδιότητας του πολίτη της σύγχρονης κοινωνίας. Ενδεικτικά, στις δεξιότητες στα μέσα περιλαμβάνονται η παραγωγή υλικού για τα μέσα, η ερμηνεία περιεχομένου στα μέσα, η ικανότητα χρήσης εξοπλισμού μέσων, οι δεξιότητες ανάκτησης πληροφοριών, η κριτική σκέψη, οι δεξιότητες επικοινωνίας και διάδρασης στα μέσα, η κοινωνική και πολιτική ένταξη και άσκηση επιρροής στα μέσα και η χρήση των μέσων ως υποστηρικτικό εργαλείο της διαχείρισης της ζωής και της ευζωίας.

Οι δεξιότητες στα μέσα προάγουν την προσωπική αυτονομία, καθώς υποστηρίζουν την κριτική και δημιουργική σκέψη, την αισθητική και την ένταξη. Οι δεξιότητες στα μέσα δεν είναι απλά ατομικές δεξιότητες, έχουν μια ευρύτερη κοινωνική διάσταση: όταν τα μέλη μιας κοινωνίας έχουν καλές δεξιότητες στα μέσα, μπορούν να αποτελέσουν παράγοντα ενίσχυσης της δημοκρατίας.

Οι δεξιότητες και ο εγγραμματισμός στα μέσα έχουν σαν αποτέλεσμα περιεχόμενα και δράσεις ειδικά σχεδιασμένα, ώστε να μάς διδάσκουν πώς να έχουμε κριτική σκέψη γύρω από τα μέσα, πώς είναι διαμορφωμένα τα μέσα αυτά και πώς να αξιολογούμε πηγές πληροφοριών.

Όταν σκεφτόμαστε την ανάγκη για δεξιότητες στα μέσα, είναι σημαντικό να εστιάζουμε σε εκείνα ως έναν χώρο συμπεριληπτικό. Το θέμα δεν είναι να εντάξουμε ή να συμπεριλάβουμε κάποιον σε μια ομάδα άλλων ανθρώπων, αλλά να δημιουργούμε και να μοιραζόμαστε περιεχόμενο χωρίς αποκλεισμούς και να χρησιμοποιούμε τα μέσα χωρίς αβίαστες υποθέσεις όσον αφορά, για παράδειγμα, το πολιτισμικό υπόβαθρο ή το φύλο των άλλων.

Η ισότητα και η προσβασιμότητα ενισχύουν τη δύναμη της δημοκρατίας και τον αγώνα για την ελευθερία του λόγου. Η ύπαρξη χώρου για τη διαφορετικότητα και τη δυνατότητα να μιλάμε ανοιχτά στα μέσα χωρίς φόβο για αντίποινα σημαίνει ότι έχουμε δημιουργήσει ασφαλείς χώρους, ώστε όλοι μας να ανοιγόμαστε και να εξασφαλίζουμε ενδυνάμωση στη ζωή μας. Η πρόσβαση στα μέσα και η καλλιέργεια των αντίστοιχων δεξιοτήτων πρέπει να είναι ανοιχτές και διαθέσιμες σε όλους.

Είμαστε όλοι μέλη και συμμετέχοντες στα μέσα, δεδομένου ότι δημιουργούμε και λαμβάνουμε διάφορα περιεχόμενα. Πρέπει λοιπόν να είμαστε όλοι εξοπλισμένοι με τις δεξιότητες εγγραμματισμού στα μέσα που χρειαζόμαστε για να αντιδράμε με σεβασμό, να παραμένουμε ασφαλείς και να μπορούμε να αλληλεπιδρούμε ειρηνικά. Στο επίκεντρο του εγγραμματισμού στα μέσα βρίσκονται οι πρακτικές και τα περιβάλλοντα που επιτρέπουν σε όλους να συμμετέχουν.

Είναι απαραίτητο να θυμόμαστε τη σημασία της εκπροσώπησης, με ποικιλομορφία σε παραδείγματα και ομιλητές (Narsakka & Kiuru, 2021). Ο στόχος πρέπει να είναι η θετική εκπροσώπηση και υποστήριξη των μειονοτήτων ή όσων αισθάνονται απειλούμενοι. Μια αλληλεπίδραση βασισμένη στο σεβασμό και στην αίσθηση συσχετισμού αποτελεί επίσης στήριγμα για την ομάδα των νέων σε κίνδυνο (Pienimäki & Kotilainen, 2019).

Οφείλουμε να αναγνωρίζουμε την αξία των ασφαλών χώρων, όπου οι δράσεις βασίζονται στην πολιτισμική ευαισθησία. Η εκπαίδευση γύρω από τα μέσα που προάγει την πολιτισμική ευαισθησία δίνει έμφαση στην ασφάλεια στα περιβάλλοντα των μέσων και στο σεβασμό μεταξύ των χρηστών. Η διάδοση αυτού του στοιχείου των δεξιοτήτων στα μέσα παρέχει τη δυνατότητα σε ενεργούς πολίτες να αναλάβουν δράση, είτε τώρα είτε στο μέλλον.

Πηγές πληροφοριών:

Finnish Society on Media Education: A Brief Introduction in English.
<https://mediakasvatus.fi/in-english/>

Narsakka, Juho & Kiuru, Inka (2021). Culturally Sensitive Media Education & Towards Safer Space: Finnish Society on Media Education (Narsakka) & Pakolaisnuorten tuki (Kiuru). Finnish Society on Media Education. <https://mediakasvatus.fi/culturally-sensitive-media-education-towards-a-safer-space/>

Pienimäki, Mari & Kotilainen, Sirkku (2019). Media Education for the Inclusion of Vulnerable Youth. Εντός: Hoechsmann, M.; Carr, P. R. & Thésée, G. (eds.) Education for Democracy 2.0: Global Voices for Critical Media Literacy. Sense Publishers. https://www.mediaalantutkimussaatio.fi/wp-content/uploads/Matkaraportti_Pienimaki_Mari_esitysdia_28082019.pdf

ΜΕΡΟΣ 3

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: ΨΕΥΔΕΙΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Weight-Loss Product Advertising Witnesses testified on ways to protect consumers from false and deceptive advertising of weight-loss products. Dr. Mehmet Oz defended the... [read more](#)

Key Question 3

"How might different people understand this message differently from me?"

Η παραπληροφόρηση αφορά ψευδείς ή παραπλανητικές πληροφορίες που διαδίδονται με στόχο να βλάψουν. Διαφέρει από την εσφαλμένη πληροφόρηση, που έχει να κάνει με την αθέλητη διάδοση εσφαλμένων πληροφοριών. Από την άλλη, η κακόβουλη πληροφόρηση σημαίνει κοινοποίηση (ενδεχομένως αληθών αλλά προσωπικών ή ευαίσθητων) πληροφοριών που στοχεύουν συγκεκριμένο άτομο και προσπάθεια να το βλάψουν μέσα από τη διάδοση στοιχείων με κακόβουλη πρόθεση.

Παραπληροφόρηση: Η εκούσια χάλκευση και κοινοποίηση περιεχομένων και μηνυμάτων, όπως θεωρίες συνωμοσίας, ψευδή στατιστικά στοιχεία, αναλήθειες ή φήμες. Αυτή η ψεύτικη πληροφορία δημιουργείται εσκεμμένα για να βλάψει ένα άτομο, μια κοινωνική ομάδα, μια κοινωνία ή μια χώρα.

Εσφαλμένη πληροφόρηση: Η ακούσια ή εκ παραδρομής κοινοποίηση πληροφοριών, όπως ανακριβείς λεζάντες, ημερομηνίες και αριθμοί, καθώς και η εσφαλμένη ή εκτός πλαισίου ερμηνεία σατιρικών σχολίων. Παρότι η πληροφορία είναι αναληθής, δεν δημιουργείται εσκεμμένα με σκοπό να βλάψει.

Κακόβουλη πληροφόρηση: Η κοινοποίηση ευαίσθητων ή προσωπικών πληροφοριών με κακόβουλη πρόθεση. Η κακόβουλη πληροφόρηση δεν αφορά πληροφορίες που είναι ψευδείς, αλλά που χρησιμοποιούνται και διαχέονται για να βλάψουν άλλους. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί, για παράδειγμα, πριν από εκλογές ή κάποιο άλλο δημόσιο συμβάν, σε μια προσπάθεια να επηρεάσει τις απόψεις και συμπεριφορές των ανθρώπων.

Πρωτοακούσαμε τον όρο "ψευδείς ειδήσεις" (fake news) στις ΗΠΑ στα πλαίσια των εκλογών του 2016.

Αρχικά, οι "ψευδείς ειδήσεις" περιέγραφαν εσκεμμένα ψευδείς ή παραπλανητικές ειδήσεις, που δημιουργούνταν για πολιτικό όφελος. Πολύ σύντομα, ο όρος χρησιμοποιούνταν από πολιτικούς για οποιαδήποτε είδηση που δεν συμφωνούσε με τις απόψεις τους. Έτσι προέκυψε το πρόβλημα. Πώς μπορούσαμε να είμαστε σίγουροι ότι όταν κάποιος έλεγε "ψευδείς ειδήσεις" αναφερόταν σε εσκεμμένα παραπλανητικές ειδήσεις και ότι δεν προσπαθούσε ο ίδιος να παραπλανήσει;

Ο όρος "ψευδείς ειδήσεις" έχει γίνει τόσο υποκειμενικός και πολιτικοποιημένος που έχει χάσει τη χρησιμότητά του. Σημαίνει διαφορετικά πράγματα ανάλογα με το άτομο.

Όταν μιλάμε για αξιολόγηση των πηγών στους νέους, έχει σημασία να εξηγούμε τους όρους. Ένας καλός τρόπος είναι να ξεκαθαρίζουμε την ορολογία στην αρχή της διαδικασίας.

Μπορείτε να ξεκινήσετε έτσι:

- Προσδιορίστε και συζητήστε τη διαφορά ανάμεσα στην εσφαλμένη πληροφόρηση, την παραπληροφόρηση, την προπαγάνδα και τη σάτιρα (Στο γλωσσάρι αυτό θα βρείτε ορισμούς φιλικούς προς συμμετέχοντες).
- Αποφασίστε πώς θα διαχειριστείτε πολιτικοποιημένους όρους. Οι "ψευδείς ειδήσεις" είναι μια καλή αρχή. Μπορείτε, για παράδειγμα, να πείτε: Αντί για τον όρο "ψευδείς ειδήσεις" θα χρησιμοποιούμε το (σωστός όρος).
- Συζητήστε το κίνητρο. Τί ορίζεται ως "ψευδές" και γιατί; Και ποιος το ορίζει; Πότε;
-

Μπορεί να είναι σημαντική η χρήση των σωστών όρων, αλλά είναι εύκολο να χαθεί κανείς στην ορολογία.

Ο παρακάτω σύνδεσμος οδηγεί σε μια σύνοψη διαφορετικών όρων που μπορείτε να θίξετε:

Ξέρουμε ότι η εσφαλμένη πληροφόρηση, η παραπληροφόρηση, η προπαγάνδα, οι απάτες και η σάτιρα εμφανίζονται σε πολλά είδη μέσων. Μόνο στο γράφημα που ακολουθεί υπάρχουν δέκα διαφορετικά είδη παραπλανητικής πληροφόρησης.

N.B. The impact and motivation assignments are not definitive and should just be used as a guide for discussion

eavi
MEDIA LITERACY
for CITIZENSHIP
www.eavi.eu

Αντί, όμως, να χαθούμε στις διαφορές γύρω από τους όρους και τους τύπους στα μέσα, ας εστιάσουμε στο ένα κοινό τους σημείο: την έλλειψη αξιοπιστίας τους.

Τελικά, Τι αποτελεί αξιόπιστη πηγή;

Αξιόπιστη πηγή είναι η πηγή που είναι ακριβής

Η πληροφορία βασίζεται σε γεγονότα; Παρέχει επαρκείς απαραίτητες συμπληρωματικές πληροφορίες (πλαίσιο); Μπορείτε να επιβεβαιώσετε την πληροφορία σε άλλες αξιόπιστες πηγές;

Αξιόπιστη πηγή είναι η πηγή που είναι δίκαιη

Η πηγή παρουσιάζει διαφορετικές οπτικές γωνίες για το θέμα; Εάν κρίνεται κάποιος, του δίνεται η ευκαιρία να απαντήσει; Η πηγή χρησιμοποιεί λέξεις/προτάσεις που είναι πιο φορτισμένες για τη μία πλευρά του «διαλόγου» ή που είναι ουδέτερες;

Αξιόπιστη πηγή είναι η πηγή που είναι ανεξάρτητη

Οι ειδησεογραφικές αποφάσεις επηρεάζονται από τους χρηματοδότες της πηγής; Η πηγή επιδιώκει να αποφύγει και να αναγνωρίσει τυχόν σύγκρουση συμφερόντων; Η πηγή μοιάζει να υποστηρίζει συγκεκριμένη πολιτική ή οικονομική ατζέντα πέρα από την αποστολή της να ενημερώνει;

Αξιόπιστη πηγή είναι η πηγή που είναι υπόλογη

Η πηγή διορθώνει δημόσια τυχόν λάθη στις πληροφορίες της; Η πηγή αποκαλύπτει τις πηγές χρηματοδότησής της και τυχόν συγκρούσεις συμφερόντων; Η πηγή είναι ανοικτή γύρω από το πώς συγκεντρώνει πληροφορίες;

Η ΣΧΕΣΗ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΑ ΚΟΙΝΑ

Το κεφάλαιο αυτό εξετάζει την πολύπλοκη σχέση ανάμεσα στην εκπαίδευση γύρω από τα μέσα και τη συμμετοχή στα κοινά.

Τα ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας άλλαξαν το τοπίο της πολιτικής κοινωνικοποίησης, ενώ επηρεάζουν όλο και περισσότερο την εμπλοκή με την πολιτική και με τα κοινά (ιδίως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης). Αν και οι ψευδείς ειδήσεις, η παραπληροφόρηση και η ρητορική του μίσους επηρεάζουν σημαντικά και αρνητικά τη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά, η εκπαίδευση γύρω από τα μέσα μπορεί να μειώσει το πρόβλημα αυτό και να το αντιπαλέψει.

Θα προσπαθήσουμε να εξοικειώσουμε τους αναγνώστες μας με διαφορετικές προσεγγίσεις αναφορικά με τη σχέση ανάμεσα στην εκπαίδευση γύρω από τα μέσα και τη συμμετοχή στα κοινά και να μεταλαμπαδεύσουμε δεξιότητες στον εντοπισμό και την αντίδραση ενάντια σε ψευδείς ειδήσεις, παραπληροφόρηση και ρητορική μίσους.

α. Πώς επηρεάζει η εκπαίδευση γύρω από τα μέσα τη συμμετοχή στα κοινά;

β. Πώς μπορούν η παραπληροφόρηση και οι ψευδείς ειδήσεις να ενισχύουν αντιδημοκρατικές πρακτικές;

γ. Τί σχέση έχουν οι βασικές δεξιότητες στα μέσα με τη συμμετοχή στα κοινά;

α. Πώς επηρεάζει η εκπαίδευση γύρω από τα μέσα τη συμμετοχή στα κοινά;

Η συμμετοχή στα κοινά είναι σημαντική σε μια δημοκρατία, καθώς αποτελεί τη συνεισφορά του μέσου πολίτη στη λειτουργία του πολιτικού συστήματος. Μια δημοκρατία παύει να είναι πλήρως υγιής όταν οι άνθρωποι γίνονται απαθείς και θεωρούν ότι δεν μπορούν να επηρεάσουν το σύστημα στο οποίο ζουν. Οι δημοκρατίες χρειάζονται ανθρώπους που ψηφίζουν, διαμαρτύρονται, προτείνουν ή υποστηρίζουν ιδέες με δυναμικό αντίκτυπο στην πολιτική ατζέντα.

Ιστορικά, οι άνθρωποι συμμετείχαν στην πολιτική και στα κοινά μέσα από διάφορες διαδικασίες κοινωνικοποίησης, που τούς δίδασκαν και εξοκείωναν με όλα τα απαραίτητα εργαλεία για τη συμμετοχή σε αυτά. Τα παραδοσιακά "εργαστήρια" κοινωνικοποίησης περιλάμβαναν την οικογένεια, τις συναναστροφές με ομότιμους, το σχολείο, τον χώρο εργασίας ή την εκκλησία. Πρόσφατα, ωστόσο, τα μέσα έγιναν βασικό περιβάλλον, όπου οι άνθρωποι μπορούν να κοινωνικοποιηθούν και να ασχοληθούν με φλέγοντα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτικά ζητήματα. Όπως διαβεβαιώνει και ο Buckingham (2003, σελ. 5, εντός: Μιχαηλίδης 2009, 20): "η ενεργής συμμετοχή στον δημόσιο βίο προϋποθέτει απαραίτητως τη χρήση των σύγχρονων μέσων επικοινωνίας. Πολλοί υποστηρίζουν ότι τα μέσα έχουν πλέον αναλάβει το ρόλο της οικογένειας, της εκκλησίας και του σχολείου ως κύριου μοχλού κοινωνικοποίησης στη σύγχρονη κοινωνία." Ως εκ τούτου, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να αποτελέσουν καταλύτη της συμμετοχής στα κοινά, είτε ως χώρος εκτέλεσης της κινητοποίησης (π.χ. όταν οργανώνεται μια διαμαρτυρία μέσω fb και πολλοί ενδιαφερόμενοι μαθαίνουν για αυτό χάρη στην εύκολη διάδοση του νέου), είτε ως χώρος διάπλασης αφηγημάτων που αγγίζουν μεγάλο αριθμό ανθρώπων που, με τη σειρά τους, μπορούν στη συνέχεια να επηρεάσουν τις αποφάσεις των πολιτικών.

β. Πώς μπορούν η παραπληροφόρηση και οι ψευδείς ειδήσεις να ενισχύουν αντιδημοκρατικές πρακτικές;

Πρόσφατα, τα μέσα έχουν πολλές φορές συσχετιστεί με ψευδείς ειδήσεις και ρητορική μίσους. Αρκετοί ισχυρίζονται ότι τα μέσα (κυρίως τα social media) αποτελούν έναν χώρο παραπληροφόρησης, έκφρασης μίσους και διάδοσης ψευδών ειδήσεων. Παρότι παρατηρούνται τέτοια φαινόμενα, αρκετοί συγγραφείς εναντιώνονται στην αντιμετώπιση των μέσων ως κάτι που έχει μόνο αρνητικές επιπτώσεις στους ανθρώπους (προσέγγιση "επιπτώσεων") (Μιχαηλίδης 2009). Η εκπαίδευση γύρω από τα μέσα δεν θα πρέπει να εξαντλείται στην καταπολέμηση των αρνητικών επιπτώσεων των μέσων, αλλά να εξετάζει τα μέσα ως βασικό συστατικό της κοινωνικής ζωής και της κοινωνίας (Μιχαηλίδης 2009). Ως εκ τούτου, η εκπαίδευση γύρω από τα μέσα θα πρέπει να εστιάζει στην κριτική σκέψη και όχι στην αρνητική σκέψη, υπό την έννοια ότι τα μέσα μπορούν να επηρεάζουν θετικά τη συμμετοχή στα κοινά, αντί να τα θεωρούμε απλά ως απειλή για τη δημοκρατία.

Έρευνα με 239 συμμετέχοντες φοιτητές σε πειραματικό πλαίσιο, στο Πανεπιστήμιο του Maryland, έδειξε ότι οι φοιτητές που παρακολουθούν μαθήματα εγγραμματισμού στα μέσα μπορούσαν καλύτερα να κατανοήσουν, να αξιολογήσουν και να αναλύσουν τις πληροφορίες στα μέσα, ενώ παράλληλα είχαν και πιο αρνητική άποψη για τα μέσα.

"Η Εκπαίδευση γύρω από τα Μέσα (media education) περιλαμβάνει: εκπαίδευση με μέσα ως εργαλεία που αξιοποιούνται στα πλαίσια της γενικότερης εκπαιδευτικής διαδικασίας;, εκπαίδευση στα μέσα με στόχο την κριτική κατανόηση των μέσων ως εργαλείων, ως γλώσσας και ως κουλτούρας και, τέλος, εκπαίδευση για τα μέσα, που αφορά την εκπαίδευση και κατάρτιση ειδικών." (Fornasari 2020, 191).

Τα διαδικτυακά μέσα διαφέρουν από τα παραδοσιακά με πολλούς τρόπους, με τον σημαντικότερο ίσως να είναι ότι δεν διαθέτουν την ίδια διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στους παραγωγούς του περιεχομένου και τους καταναλωτές του, αφού όλοι σήμερα είναι τουλάχιστον συνδημιουργοί των μηνυμάτων: "Θα μπορούσαμε να φανταστούμε το διαδίκτυο ως χώρο και εργαλείο για την κατασκευή και ανταλλαγή νοήματος, ιδίως όσον αφορά τη νεολαία, που έχει μεγαλώσει "μέσα" στο διαδίκτυο και τον ψηφιακό κόσμο σχεδόν εκ γενετής. [...] Στις μέρες μας, ο αναγνώστης εκτός από αναγνώστη είναι ταυτόχρονα και δημιουργός, παράγοντας κοινωνικά μοτίβα που κοινωνικοποιούνται μέσα από την κοινοποίησή τους." (Fornasari 2020, 190-192).

Πίσω στο 2001, ο Prensky εφηύρε τη διάκριση μεταξύ ψηφιακών ιθαγενών και ψηφιακών μεταναστών, όπου οι πρώτοι είναι η νέα γενιά που γαλουχήθηκε στο διαδικτυακό/τεχνολογικό τοπίο και οι δεύτεροι είναι όσοι πήγαν σχολείο πριν από την εμφάνιση των ψηφιακών μέσων, που καταφεύγουν μεν σε αυτά, αλλά χωρίς να έχουν κοινωνικοποιηθεί μέσα από αυτά. Προτείνει την παιχνιδοποίηση ως ζωτικό σημείο στο σχεδιασμό εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων: οι «ψηφιακοί ιθαγενείς» επεξεργάζονται την πληροφορία με διαφορετικό τρόπο και το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να προσαρμοστεί στις ικανότητες και στις ανάγκες τους.

Κατά συνέπεια, υπάρχει μια πολύπλοκη σχέση ανάμεσα στα μέσα (και την εκπαίδευση γύρω από αυτά) και στη συμμετοχή στα κοινά. Η σχέση αυτή μπορεί να πάρει διαφορετικές μορφές:

- Οι άνθρωποι που είναι ενεργοί στα διάφορα social media μπορούν να συνδράμουν στην κινητοποίηση των ομοτίμων τους όσον αφορά τη συμμετοχή στα κοινά. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν προβάλει αποτελεσματικά πολλές διαμαρτυρίες και φιλανθρωπικές δράσεις. Ίσως το μειονέκτημα εδώ να είναι ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορούν εξίσου αποτελεσματικά να κινητοποιήσουν ανθρώπους με στόχο να συμμετάσχουν εξίσου ενεργά στην υποστήριξη μη δημοκρατικών δράσεων (επί παραδείγματι, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να προάγουν ακροδεξιές ιδέες ή ακόμη και να διαδώσουν μισογυνικά μηνύματα σε ευρύ κοινό).
- Οι άνθρωποι που είναι καλύτερα εξοπλισμένοι με εκπαίδευση γύρω από τα μέσα μπορούν να διακρίνουν τις ψευδείς ειδήσεις από τις αυθεντικές, συνεισφέροντας έτσι σημαντικά στις συζητήσεις γύρω από οποιοδήποτε αμφιλεγόμενο ζήτημα που μπορεί να διχάζει την κοινωνία σε μία δεδομένη στιγμή.
- Επιπλέον, η εκπαίδευση γύρω από τα μέσα παρέχει στους χρήστες των social media τις πληροφορίες και δεξιότητες που χρειάζονται για να ασχοληθούν με τα κοινά, ακόμα και με το ρόλο των influencer.

γ. Τί σχέση έχουν οι βασικές δεξιότητες στα μέσα με τη συμμετοχή στα κοινά;

Η παραπληροφόρηση και οι ψευδείς ειδήσεις υπονομεύουν τις δημοκρατικές κοινωνίες. Ένα παραπληροφορημένο κοινό δεν είναι σε θέση να κατανοεί πλήρως όσα συμβαίνουν γύρω του, ανοίγοντας δρόμο σε λαϊκίστικες ή αντιδημοκρατικές ομάδες να βρίσκουν υποστηρικτές. Για παράδειγμα, οι φήμες για έλλειψη καυσίμων στην αρχή του πολέμου στην Ουκρανία οδήγησαν σε μαζική υστερία σε διάφορες χώρες, ασκώντας περαιτέρω πίεση σε κυβερνήσεις που ήδη αντιμετώπιζαν μια παγκόσμια κρίση. Ψευδείς ειδήσεις για υποτιθέμενες επιθετικές συμπεριφορές προσφύγων σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες και εξόφθαλμα ψέματα για δήθεν παιδόφιλες σεξουαλικές μειονότητες υποδαύλισαν μίσος ενάντια σε μειονότητες σε πολλά κράτη, παρότι οι πληροφορίες που παρουσιάστηκαν ήταν 100% ψευδείς (για περαιτέρω επί του θέματος, μπορείτε να κάνετε κλικ [εδώ](#)). Στον πρόσφατο πόλεμο με την Ουκρανία, οι ψευδείς ειδήσεις αποτελούν αγαπημένη στρατηγική της ρωσικής κυβέρνησης, προκειμένου να παραπληροφορήσει τον κόσμο σε άλλες χώρες (και στη Ρωσία): ο βομβαρδισμός του κοινού με σωρεία ψευδών γύρω από τους λόγους πίσω από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία (π.χ. για την αποναζιστικοποίηση της χώρας) κέρδισε κάποια υποστήριξη για τη Ρωσία, παρότι δεν υπήρχε αλήθεια στα μηνύματα που εξέπεμπε το Κρεμλίνο.

Το πόσο επιβλαβείς μπορεί να είναι η παραπληροφόρηση και οι ψευδείς ειδήσεις στις δημοκρατικές κοινωνίες έχει να κάνει με το πώς αντιλαμβάνονται τη δημοκρατία οι πολίτες και το πόσο στέρεο είναι το δημοκρατικό οικοδόμημα. Ενδεικτικά, κατά το προηγούμενο παράδειγμα, η εσφαλμένη απεικόνιση σεξουαλικών μειονοτήτων ως παιδεραστές αποτέλεσε αποτελεσματικό εργαλείο παραπληροφόρησης στη Ρουμανία, όπου η κατανόηση και ενημέρωση γύρω από σεξουαλικές μειονότητες είναι περιορισμένες, ενώ ένα παρόμοιο αφήγημα ποτέ δεν θα είχε λάβει τέτοιες διαστάσεις στις σκανδιναβικές χώρες, την Ισπανία ή το Ην. Βασίλειο, όπου η κοινωνία έχει πιο ξεκάθαρη αντίληψη για το θέμα αυτό.

Η συμμετοχή στα κοινωνικά και πολιτικά δρώμενα προϋποθέτει ενεργή δράση είτε στο διαδίκτυο είτε εκτός αυτού, με προτάσεις για κάτι καινούριο ή για να διορθωθεί κάτι που θεωρείται λάθος. Οι ψευδείς ειδήσεις και η παραπληροφόρηση, όμως, μπορούν να δημιουργήσουν επικοινωνιακά περιεχόμενα που προάγουν ιδέες που προκαλούν ρήγματα, μέχρι και μίσος, εις βάρος συγκεκριμένων ομάδων. Για παράδειγμα, η προβολή της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας ως απειλής για τις παραδοσιακές αξίες, την ασφάλεια των παιδιών, τον εθνικό πολιτισμό ή ακόμα και την κρατική ασφάλεια (δείτε αυτό το έγγραφο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για περισσότερες πληροφορίες) μπορεί να πυροδοτήσει μορφές συμμετοχής που ίσως οδηγήσουν σε αρνητικές συνέπειες (όπως εκφοβισμό και διακρίσεις).

Η συμμετοχή στα κοινά συνάδει με την υποστήριξη συγκεκριμένων πολιτικών αξιών και αρχών. Όταν οι αξίες αυτές (φιλελεύθερα) δεν διακατέχονται από την κοινή έννοια της δημοκρατίας, η συμμετοχή μπορεί να μοιάζει με συμμετοχή στα κοινά, αλλά στην ουσία δεν είναι, αφού αποκλίνει από τις βασικές δημοκρατικές αξίες και αρχές.

ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Ας εστιάσουμε σε δύο μελέτες περίπτωσης όπου άτομα και εταιρείες αποτέλεσαν στόχο παραπληροφόρησης και ψευδών ειδήσεων στο χώρο των σπορ.

Η Fox αρνήθηκε να μεταδίδει παιχνίδια της NFL λόγω των διαμαρτυρόμενων

Ένα post ψευδής είδησης ισχυρίστηκε ότι το κανάλι Fox Sports θα σταματούσε να μεταδίδει αγώνες της NFL για όσο διάστημα οι παίκτες παρέμεναν γονατιστοί στη διάρκεια του εθνικού ύμνου των ΗΠΑ, παρότι ήταν πασιφανές ότι κάτι τέτοιο δεν ίσχυε σε όποιον παρακολουθούσε αγώνες αμερικανικού ποδοσφαίρου στο κανάλι εκείνο το σαββατοκύριακο. Ο τίτλος του άρθρου που αναρτήθηκε στις 24 Σεπτεμβρίου 2017, στο TheLastLineOfDefense.org ήταν, "Έκτακτο ανακοινωθέν: Η Fox Sports διακόπτει κάθε κάλυψη της NFL 'έως ότου οι παίκτες να σεβαστούν τη σημαία'. Χρήστες του Facebook επεσήμαναν την ανάρτηση ως πιθανά ψευδή, στα πλαίσια της προσπάθειας της πλατφόρμας να καταπολεμά ψευδείς ειδήσεις. Σύμφωνα με την ανάρτηση, ο τότε Πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ είχε απαιτήσει στο Twitter οι παίκτες της NFL "να σταματήσουν να επιδεικνύουν ασέβεια προς την Αστερόεσσα και τη Χώρα μας" παραμένοντας γονατιστοί κατά τον εθνικό ύμνο ως διαμαρτυρία ενάντια στον ρατσισμό στην Αμερική. Ο Τραμπ είχε πει ότι όποιος παίκτης αρνιόταν να σταθεί όρθιος θα απολυόταν.

Πηγή:

Gillin, Joshua. "Fox still broadcast NFL games after protests, despite fake news claims". Politifact The Poynter Institute. <

<https://www.politifact.com/factchecks/2017/sep/25/thelastlineofdefenseorg/fox-still-broadcast-nfl-games-after-protests-despi/>>. Web. 15 Φεβρουαρίου 2023

Επιπρόσθετες πηγές:

TheLastLineOfDefense.org, "BREAKING: Fox Sports Cancels ALL NFL Broadcasts 'Until Players Respect The Flag'," Sept. 24, 2017

SPORTS ILLUSTRATED, "NFL, networks win in extended rights deal," 15 Δεκεμβρίου 2011

PolitiFact, "If you're fooled by fake news, this man probably wrote it," 31 Μαΐου 2017

Ντόναλντ Τραμπ, tweet, 24 Σεπτεμβρίου 2017

Associated Press, "The Latest: More than 200 NFL players don't stand for anthem," 24 Σεπτεμβρίου 2017

YouTube, "Pete Hegseth: America is the 'least racist' country 'in the history of human kind'," 24 Σεπτεμβρίου 2017

Ψευδείς ειδήσεις και ποδοσφαιρική τραγωδία: πρώτα το κέρδος και μετά η εξακρίβωση των γεγονότων

Photo: AtilaTheHun from Manchester, England - Flickr

Εμφανίστηκαν αναφορές στα μέσα ότι ο Κριστιάνο Ρονάλντο δώρισε 3 εκ. ευρώ ως βοήθεια μετά την τραγική συντριβή του αεροπλάνου που κόστισε τη ζωή σε ολόκληρη τη βραζιλιάνικη ποδοσφαιρική ομάδα της Σαπεκοένσε. Σε λίγες μόλις ώρες, η ιστορία είχε εξαπλωθεί σε όλο τον κόσμο, καθώς ο ένας λογαριασμός μετά τον άλλο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης την αναρτούσε ως πραγματικό γεγονός, απολαμβάνοντας λαίμαργα τα retweets και τις κοινοποιήσεις που ακολουθούσαν. Το πρόβλημα είναι ότι ο Ρονάλντο δεν είχε δηλώσει τίποτα τέτοιο και δεν υπάρχουν έγκυρες πηγές που να επιβεβαιώνουν μια κίνηση που θα ήταν εξαιρετική.

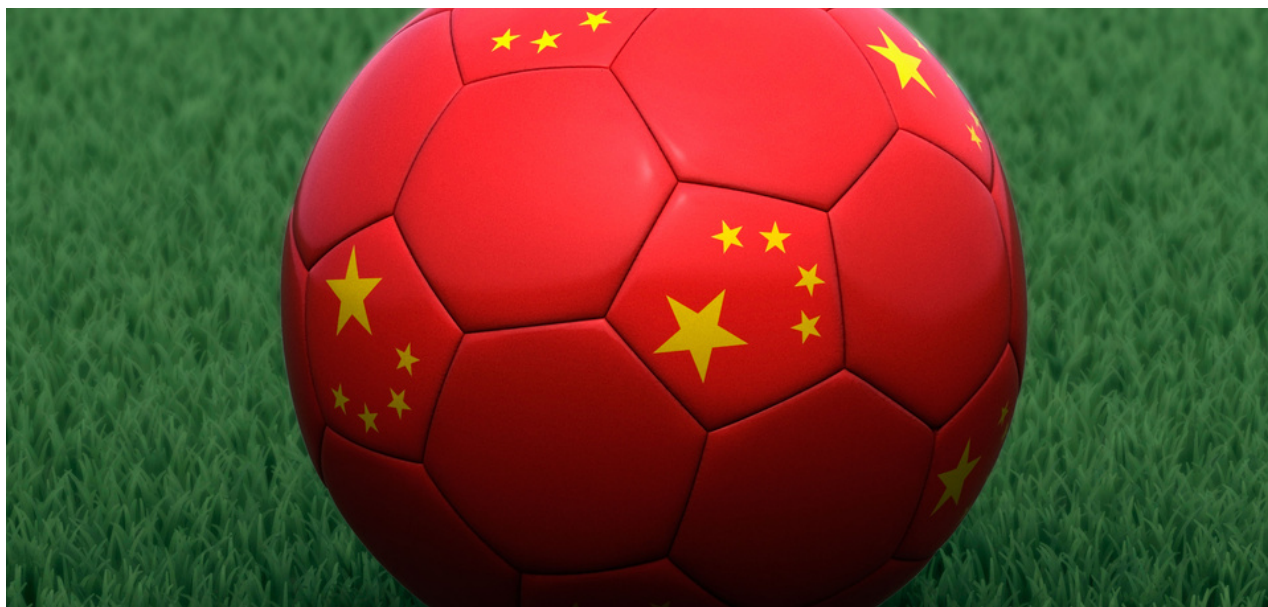
Πηγή:

Sherwin, Neil. "Fake news and football tragedy – profit first, fact check later." Back Page Football. <<http://backpagefootball.com/fake-news-football-tragedies-profit-first-fact-check-late/112688/>> Web. 15 Φεβρουαρίου 2023.

Εσφαλμένη πληροφόρηση για την ασθένεια του Wu Lei από κορονοϊό

Η περίπτωση του Κινέζου ποδοσφαιριστή Wu Lei, που ασθένησε με κορονοϊό, είναι ένα ακόμα ενδεικτικό παράδειγμα περιπτώσεων όπου επαγγελματίες αθλητές, τους οποίους ακολουθούν και θαυμάζουν εκατομμύρια άνθρωποι, έχουν βρεθεί στην καρδιά εσφαλμένης πληροφόρησης που έχει κοινοποιηθεί σε όλα τα κανάλια των μέσων.

Στις 20 Μαρτίου 2020, η ποδοσφαιρική ομάδα RCD Espanyol της ισπανικής La Liga επιβεβαίωσε ότι έξι μέλη της ομάδας (ένας προπονητής και πέντε παίκτες) είχαν διαγνωστεί με COVID-19, συμπεριλαμβανομένου του Κινέζου επιθετικού Wu Lei. Το νέο πήρε ξαφνικά διαστάσεις στο Weibo, την κινεζική έκδοση του Twitter, με περισσότερα από 365.000 σχόλια να αναρτώνται κάτω από την ιστορία (Tang, 2020).

Στις 24 Μαρτίου 24, η κινεζική ψηφιακή ειδησεογραφική εφαρμογή Red Star News ανακοίνωσε ότι ο Wu είχε γίνει καλά και ότι το αποτέλεσμα επανεξέτασης για COVID-19 ήταν αρνητικό (Hu, 2020). Η δημοσιογράφος ανέφερε ως πηγή της είδησης τον έμπειρο Ισπανό αθλητικογράφο Thomas Guasch. Σύντομα, όμως, η είδηση διαψεύστηκε από την ομάδα του Wu στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Το περιστατικό με τον Wu Lei είναι ένα καλό παράδειγμα περίπτωσης, όπου η έλλειψη εξακρίβωσης των γεγονότων επέτρεψε εσφαλμένη πληροφόρηση να διαδοθεί ευρέως, σε διάφορα αθλητικά άρθρα. Το άρθρο που δημοσιεύτηκε για τη διάγνωση του Wu Lei βασίστηκε στα λόγια μίας δημοσιογράφου, η πηγή της οποίας δεν ήταν από πρώτο χέρι, τον Wu Lei ή την ομάδα του, αλλά από δεύτερο χέρι, έναν άλλο δημοσιογράφο. Χωρίς να έχει διασταυρωθεί με άλλη πηγή, η είδηση προκάλεσε την εξάπλωση εσφαλμένης πληροφορίας και σύγχυσης.

Πηγή:

Li, Bo και Olan Scott. "Fake News Travels Fast: Exploring Misinformation Circulated Around Wu Lei's Coronavirus Case". INTERNATIONAL JOURNAL OF SPORT COMMUNICATION 13.3 (2020): 505-513. < <https://doi.org/10.1123/ijsc.2020-0056>>. Web. 15 Φεβρουαρίου 2023.

Επιπρόσθετες πηγές:

Hu, M. (2020, March 25). Exclusive news: Wu Lei will train at home after the test result turns negative, and he has not been informed the time for training and competition. RED STAR NEWS. Retrieved from <https://new.qq.com/omn/20200325/20200325A0QNEW00>

Tang, H. (2020, March 31). “武磊确诊”登上微博热搜第一，球迷在武磊微博下留言祝福平安 [Η “Νέα διάγνωση του Wu Lei” το πλέον trending θέμα στο Weibo, φίλαθλοι αφήνουν μηνύματα και ευχές στον λογαριασμό του Wu Lei στο Weibo]. 上游新闻 [SHANGYOU NEWS]. Ανακτήθηκε από https://www.cqcb.com/sports/2020-03-21/2274527_pc.html

Παραγωγή ψευδών ειδήσεων

1

Στο βήμα αυτό, επιλέγετε τη θεματική των ψευδών ειδήσεων που θέλετε να φτιάξετε (επιστήμες, πολιτική, κ.λπ.).

2

Αφού επιλέξετε το θέμα, πρέπει να βρείτε σχετικό άρθρο και επιχειρήματα για να διαστρεβλώσετε το άρθρο αυτό. Για παράδειγμα, μπορείτε να αναζητήσετε σχετικά με το θέμα άρθρα και να απομονώσετε κάποιες δηλώσεις, να τις τροποποιήσετε κ.ο.κ.

3

Για να δημιουργήσετε μια ψευδή είδηση, ακολουθήστε το βασικό μοτίβο των ψευδών ειδήσεων:

- Η ιστορία πρέπει να εκπλήσσει ή/και να σοκάρει.
- Έχετε κατά νου ποιον θέλετε να στοχεύσετε, ποιανού θέλετε να τραβήξετε την προσοχή.
- Όσο για το οπτικό κομμάτι, μπορείτε από το να γράψετε απλά ένα άρθρο με Microsoft Word έως να χρησιμοποιήσετε λογισμικό ειδησεογραφίας, ώστε το έγγραφο να είναι 'φιλικό προς χρήση στα μέσα'. Οι παρακάτω σύνδεσμοι μπορεί να σας βοηθήσουν:
<https://breakyourownnews.com/>,
<https://www.thefakenewsgenerator.com/>,
<https://www.worldgreynews.com/add-news>.

4

Παρουσίαση και αξιολόγηση: Κάθε ομάδα με τη σειρά παρουσιάζει το/τα άρθρο/άρθρα ψευδών ειδήσεων που ετοίμασε. Οι υπόλοιποι συμμετέχοντες λένε την άποψή τους.

Τροφή για σκέψη:

- Γιατί είναι σημαντική η αξιοπιστία; Πώς μπορώ να κρίνω την αξιοπιστία διαδικτυακών πληροφοριών;
- Πώς μπορώ να εντοπίσω τις προσωπικές μου προκαταλήψεις όταν διερευνώ θέματα κοινωνικοπολιτικά;
- Πώς αντιλαμβάνομαι και αναλύω τα οπτικά πλαίσια της πληροφόρησης των πολιτών στο διαδίκτυο;
- Πώς κάνω έρευνα για κάποιο θέμα και παρουσιάζω όσα έμαθα;

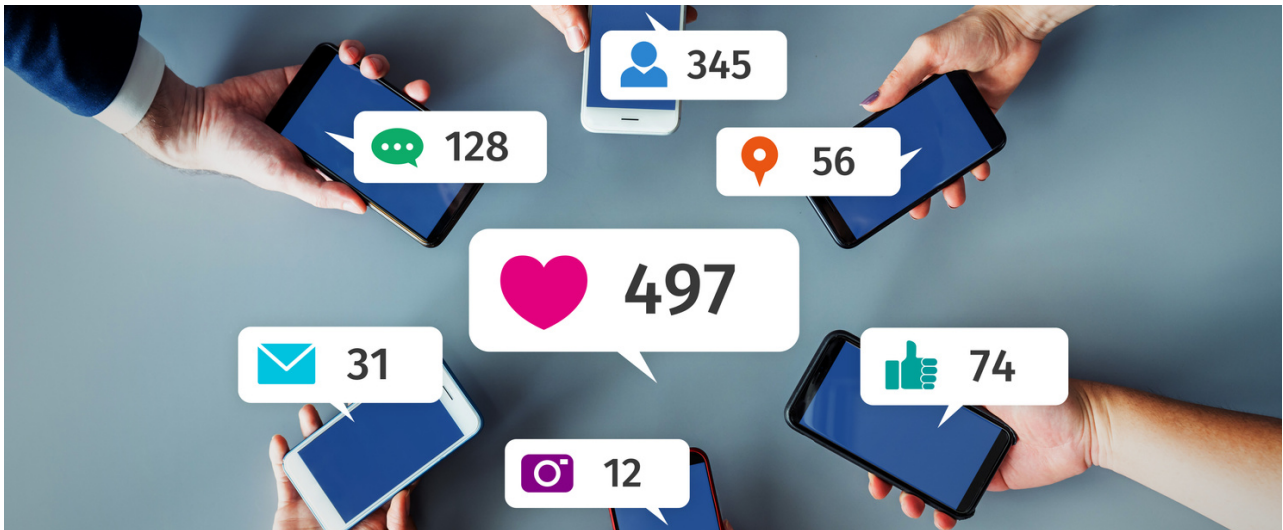
Επιπρόσθετες πηγές:

- The Conversation, The Term 'Fake News' Is Doing Great Harm
- Mind Over Media, Analyzing Contemporary Propaganda
- Intelligencer, With Social Media Disinformation, What – and Who – Should We Be Afraid Of?
- American Psychological Association, Controlling the Spread of (Covid) Misinformation
- Data & Society, Why influence matters in the spread of misinformation
- <https://mashable.com/article/conspiracy-theory-debunkers-tiktok-misinformation>

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ

Το κεφάλαιο αυτό εστιάζει στην απεικόνιση που επηρεάζει και στους ποικίλους τρόπους συμμετοχής σε δημόσιες συζητήσεις με τη χρήση οπτικών στοιχείων, όπως είναι τα memes, οι φωτογραφίες και οι εικόνες. Επίσης, προτείνει τρόπους με τους οποίους μπορείτε να παίξετε και να διασκεδάσετε με οπτικό περιεχόμενο σε διάφορα περιβάλλοντα κοινωνικά και κειμένου.

Η οπτική πληροφορία, π.χ. φωτογραφίες, βίντεο, gifs και κάθε υλικό ελκυστικό για το μάτι, είναι ένας ιδιαίτερα αποτελεσματικός τρόπος για να μεταδίδουμε μηνύματα και να επηρεάζουμε τη συμπεριφορά, τις πεποιθήσεις και τη στάση των άλλων. Τα memes και τα emoji αποτελούν παγκόσμιο κοινωνικό φαινόμενο, το οποίο αντλεί τη δύναμή του από το ενδιαφέρον που προκαλούν στον άνθρωπο διάφορα οπτικά ερεθίσματα, όπως τα χρώματα, τα μεγάλα γράμματα και τα κινούμενα αντικείμενα και εικόνες.

Επίσης, είναι σημαντικό να γνωρίζουμε τους μηχανισμούς πίσω από τη διάδοση των μηνυμάτων: όσο πιο πολλά likes έχει μια εικόνα (ή όσο πιο πολλοί κάνουν κλικ σε αυτήν), τόσο πιο πολύ τη διαδίδουν οι σχετικοί αλγόριθμοι. Αυτό μπορεί να επιφέρει ένα άλλο πρόβλημα: κάποιος μπορεί να θεωρούν ότι τα πιο διαδεδομένα μηνύματα είναι τα πιο αξιόπιστα και να μην αναρωτηθούν κατά πόσο είναι αληθινό ένα τέτοιο μήνυμα ή όχι.

Μερικές φορές, το μήνυμα του οπτικού περιεχομένου μπορεί να είναι μέρος παραπληροφόρησης ή εσφαλμένης πληροφόρησης. Για παράδειγμα, κάποια dank memes (δηλαδή τα memes εκείνα που δείχνουν προχειροφτιαγμένα και έχουν σαρκαστικό περιεχόμενο) καλό είναι να εκλαμβάνονται ως εκδήλωση υποκειμενικής και ανώνυμης έκφρασης, όπως ακριβώς τα λόγια ή τα γκράφιτι στους τοίχους. Όλοι μας φέρουμε την ευθύνη να αξιολογούμε ποιο περιεχόμενο έχει σημασία και περιλαμβάνει πραγματικά μήνυμα που αξίζει να κοινοποιηθεί.

Αν και τα οπτικά μηνύματα καθιστούν ευκολότερη τη μετάδοση ιδεών και δηλώσεων, η πρόσβαση στην ορθή πληροφόρηση οφείλει να είναι διαθέσιμη σε όλους. Σε πολλές χώρες ή κοινωνίες, αρκετοί άνθρωποι δεν εμπιστεύονται τις επίσημες πηγές πληροφόρησης και προτιμούν να ενημερώνονται με οπτικά μηνύματα ή μέσω Whatsapp ή social media. Μέσα από τις διάφορες πλατφόρμες, όλοι έχουν πολύ περισσότερες δυνατότητες να συνεισφέρουν στις διαδικτυακές συζητήσεις, αν και αυτό δημιουργεί ένα άλλο πρόβλημα: τώρα που ο οποιοσδήποτε μπορεί να αναρτήσει οτιδήποτε ανώνυμα, είναι πιθανότερη η εξάπλωση της παραπληροφόρησης.

Το οπτικό περιεχόμενο είναι λίγο σαν οπτικοί κώδικες που χρειάζονται αποκρυπτογράφηση. Τα memes είναι αστεία και χιουμοριστικά, αλλά μπορεί να μεταφέρουν κάποιο σημαντικό, ευρύτερο μήνυμα. Πρέπει λοιπόν να αφιερώνουμε χρόνο και σκέψη στην ερμηνεία τους, ώστε να αναγνωρίζουμε το σκοπό τους και να εντάσσουμε το μήνυμά τους στο τρέχον πολιτικό ή κοινωνικό πλαίσιο.

Τα memes και τα οπτικά περιεχόμενα στο διαδίκτυο δεν είναι η αλήθεια, αλλά ένα καθρέφτισμα της κοινωνίας σε μια δεδομένη στιγμή. Πρέπει να εξετάζουμε με κριτική σκέψη τον σκοπό και το νόημά τους, όπως ακριβώς και με τα μηνύματα από άλλες ηλεκτρονικές πηγές. Είναι σημαντικό να καταλαβαίνουμε τους τρόπους με τους οποίους οι εικόνες επηρεάζουν τους ανθρώπους και τους λόγους για τους οποίους πέφτουμε τόσο εύκολα θύμα σε οπτικές παγίδες.

SOURCE: QUICKMEME

Is it "Fake News"?

Who is the author? Is it biased? Can you cross check the information to verify it? Is it satire?

*Not sure If I hate football...
Or just football fans*

Όσο πιο πολύ κάποιο meme, βίντεο ή gif εγείρει συναισθήματα στους χρήστες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, τόσο πιο πολύ κοινοποιείται και εξαπλώνεται. Ένα οπτικό περιεχόμενο δημιουργείται επειδή ο/η αποστολέας τους θέλει να τραβήξει την προσοχή μας και να περάσει το μήνυμά του/της. Και ο καλύτερος τρόπος να τραβήξει την προσοχή είναι απλά προκαλώντας συναισθήματα.

Συνήθως τα memes είναι αστεία, αλλά συχνά εμπεριέχουν επίσης έντονο πολιτικό ή κοινωνικό σχολιασμό. Τα memes και οι οπτικές εικόνες απηχούν ξεκάθαρα την κοινωνία, την πολιτική, τις κρίσεις, τις αντιλήψεις, τους φόβους, τις πεποιθήσεις και τα συναισθήματα.

Δεν είναι πάντα προβλέψιμο ποιο meme ή οπτικό περιεχόμενο θα συγκεντρώσει ενδιαφέρον. Μερικές φορές μόνο μια συγκεκριμένη ομάδα ανθρώπων εκτιμά ένα meme, ενώ άλλες φορές κάποιο meme γίνεται viral και διαδίδεται σε όλο τον κόσμο. Το μερίδιο ευθύνης των εταιρειών δεδομένων είναι αναμφισβήτητο, αφού οι διαδρομές των μηνυμάτων προσδιορίζονται από αλγόριθμους.

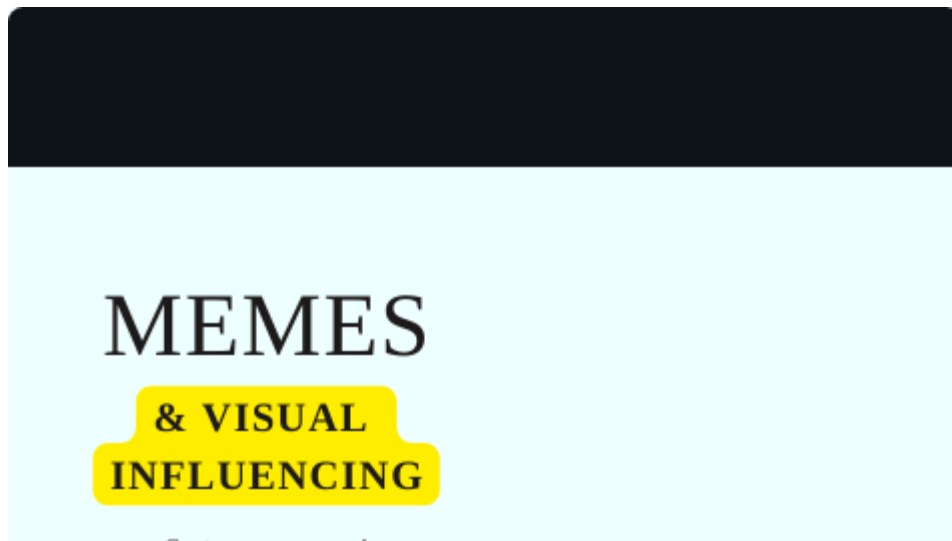
Επειδή τα μηνύματα των memes είναι επίκαιρα, συνήθως "μπαγιατεύουν" γρήγορα. Για παράδειγμα, η πολιτική σάτιρα χάνει τη δύναμή της εάν η κυβέρνηση ή οι φορείς δεν πάρουν τις προβλεπόμενες αποφάσεις. Εάν μάλιστα οι αποφάσεις τους είναι "καλύτερες" (κατά τον δημιουργό του meme τουλάχιστον), τότε η κριτική παύει να έχει σημασία. Τα memes τραβάνε γρήγορα πάνω τους την προσοχή των ανθρώπων και εξίσου γρήγορα παραμερίζονται. Κάτι που συμβαίνει σήμερα μπορεί να έχει ξεχαστεί αύριο και κανείς δεν ξέρει ποια εικόνα θα λάμψει αύριο.

Ο καθένας σχεδόν μπορεί να δημιουργήσει αποτελεσματικό οπτικό περιεχόμενο, ο δημιουργός δεν χρειάζεται να είναι επαγγελματίας. Η δημοτικότητα των memes εξαρτάται από τελείως διαφορετικούς παράγοντες. Συνήθως έχει να κάνει με τη συγκυρία, όταν κάποια γεγονότα έρχονται στο επίκεντρο της επικαιρότητας και δίνουν στο κοινό την ευκαιρία να γελάσουν με πολύπλοκα ή δύσκολα θέματα. Από την άλλη, είναι σημαντικό να ξέρουμε ποια θέματα είναι ευαίσθητα, για να μην θίξουμε κανέναν.

Για να δημιουργηθεί ένα οπτικό μήνυμα, κάποιος πρέπει να ασχολείται ενεργά με τα κοινά: αυτός που έχει την ιδέα, δημιουργεί την εικόνα και κοινοποιεί το μήνυμα. Για το λόγο αυτό, χρειαζόμαστε ασφαλείς χώρους όπου νέοι και νέες θα τολμούν να πουν την ιστορία τους και να συμμετάσχουν σε συζητήσεις για τα κοινά.

Η οπτική επικοινωνία μπορεί να λειτουργήσει ως όπλο που θα εντείνει το μίσος ή το φόβο - αλλά μπορεί επίσης να αντισταχθεί στην αρνητικότητα. Παράλληλα, οι οπτικές αναπαραστάσεις είναι ένας εύκολος τρόπος να καλέσει κανείς τους άλλους να υψώσουν ανάστημα και να εμπλέξουν και άλλους στα κοινά, διαδίδοντας το μήνυμα της αγάπης, της ισότητας και της διαφορετικότητας στην κοινωνία.

MEMES KAI VISUAL INFLUENCING

ΠΑΡΑΠΟΙΗΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ

Right photo: Source: <https://www.si.com/nfl/2017/09/30/image-michael-bennett-burning-us-flag-circulating-social-media-is-fake>; left photo: Source: <https://www.wired.com/story/that-flag-burning-nfl-photo-isnt-fake-news-its-a-meme/>

Παραποιημένη εικόνα του Michael Bennett των Seattle Seahawks να καίει τη σημαία, που έγινε αμέσως viral. Μέλος της σελίδας του Facebook "Κτηνίατροι για τον Τραμπ" ανέβασε φωτογραφία του αμυντικού των Seattle Seahawks, Michael Bennett, να χορεύει στα αποδυτήρια, κρατώντας πανευτυχής μια κατεστραμμένη αμερικανική σημαία. Η λεζάντα έλεγε "#Seattleseahawks - όχι άλλο στην NFL." Η φωτογραφία ήταν ψεύτικη, αλλά αυτό δεν φάνηκε να σημαίνει κάτι, αφού μέσα σε μία ημέρα είχε πυροδοτήσει 10.000 shares, likes και σχόλια από έξαλλους πολίτες από όλη τη χώρα. "Ίσως κάψει το καταραμένο το πόδι του", έγραψε μια γυναίκα, "πάντως σίγουρα θα καεί στην κόλαση".

Πηγή: <https://www.wired.com/story/that-flag-burning-nfl-photo-isnt-fake-news-its-a-meme/>

Η παραποίηση φωτογραφιών είναι σχεδόν τόσο παλιά όσο και η ίδια η φωτογραφία, αλλά η σύγχρονη τεχνολογία την έχει κάνει πιο εύκολη και διαδεδομένη. Με προγράμματα επεξεργασίας φωτογραφίας, όλοι σχεδόν μπορούν να επιτύχουν σημαντικές αλλαγές σε μια εικόνα, από αλλαγή των χρωμάτων και του φωτισμού μέχρι την προσθήκη και αφαίρεση περιεχομένου. Αυτός είναι ο λόγος που πρέπει πάντα να κρίνουμε προσεκτικά τις εικόνες στα μέσα.

Το πρόβλημα με την παραποίηση φωτογραφιών

Όταν όμως έχει να κάνει με εικόνες που θεωρητικά δείχνουν την πραγματικότητα, η παραποίηση μπορεί να προκαλέσει σημαντικά προβλήματα. Μπορεί να είναι σύνηθες για τα ειδησεογραφικά μέσα να κάνουν μικροαλλαγές στην πλαισίωση και τον φωτισμό, αλλά είναι ανήθικο ένας δημοσιογράφος να επεξεργαστεί μια εικόνα με τρόπο που να αλλάζει την ουσία της ή να παραπλανά το κοινό. Αν και η πρακτική αυτή δεν παρατηρείται συχνά στα έγκυρα ειδησεογραφικά μέσα, υπάρχουν πολλές, λιγότερο ευυπόληπτες πηγές ενημέρωσης που δεν διστάζουν να επεξεργαστούν τις εικόνες τους για να τραβήξουν την προσοχή.

Επιπλέον, οι χρήστες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης μπορούν πολύ εύκολα να "φτιάξουν" ψηφιακά την εμφάνισή τους. Με τα εργαλεία επεξεργασίας και τα φίλτρα εικόνων, που προσφέρουν διάφορες εφαρμογές, οι χρήστες μπορούν να αλλάξουν την εμφάνισή τους όπως θέλουν μέσα σε λίγα μόλις λεπτά.

Ακριβώς επειδή παρουσιάζονται ως πραγματικότητα, αυτές οι επεξεργασμένες εικόνες μπορούν να επηρεάσουν την ψυχική μας ευζωία. Βλέποντας συνέχεια εικόνες τεχνητά αψεγάδιαστων ανθρώπων, κάποιοι από εμάς μπορεί να αρχίσουν να νομίζουν ότι οι εικόνες αυτές είναι γνήσιες και ότι δεν θα καταφέρουν ποτέ να είναι εξίσου καλοί με αυτά τα εξωπραγματικά πρότυπα.

Τέτοιες βλαβερές σκέψεις μπορούν να προκαλέσουν διάφορα προβλήματα ψυχικής και συναισθηματικής υγείας.

ΠΛΑΙΣΙΩΣΗ ΚΑΙ ΚΡΟΠΑΡΙΣΜΑ

Διάσημο παράδειγμα διαστρέβλωσης της πραγματικότητας με τη χρήση της αποκοπής (Πηγή: AP Photo/Itsuo Inouye)

Ποιες διαφορές παρατηρείτε ανάμεσα στις φωτογραφίες; Τί αποτέλεσμα έχουν;

Εντοπισμός παραποιημένων φωτογραφιών

Η παραποίηση των εικόνων δεν είναι κάτι καινούριο. Τώρα, όμως, η επεξεργασία εικόνων δεν είναι κάτι που μπορούν να κάνουν μόνο επαγγελματίες. Ο οποιοσδήποτε μπορεί να κατεβάσει μια εφαρμογή στο κινητό του και να τελειοποιήσει την τελευταία του σέλφι σε δευτερόλεπτα.

Η πρόοδος της τεχνολογίας θα καθιστά όλο και πιο δύσκολη την αξιολόγηση των πληροφοριών με τις οποίες ερχόμαστε σε επαφή. Είναι λοιπόν σημαντικό να χτίσουμε και να καλλιεργούμε διαρκώς τον εγγραμματισμό μας.

Κάποιες κατευθυντήριες για την αξιολόγηση εικόνων:

- Ρωτήστε το ένστικτό σας. Η εικόνα (το βίντεο) σας κάνει να αμφισβητείτε αυτό που αποδέχεστε ως πραγματικότητα;
- Έχει ξαναδημοσιευθεί αυτή η εικόνα; Ποιος άλλος έχει δημοσιεύσει αυτήν την εικόνα; Ποιοι τίτλοι χρησιμοποιούνται για την περιγραφή της εικόνας; Κάντε μια αντίστροφη αναζήτηση εικόνας για να δείτε πού αλλού στο διαδίκτυο έχει εμφανιστεί η εικόνα.
- Η εικόνα φέρει ενδείξεις ότι έχει υποστεί επεξεργασία; Υπάρχουν κηλίδες γύρω από αντικείμενα κεντρικού ενδιαφέροντος στην εικόνα; Παραπάνω ανθρώπινα μέλη ή μισά κτίρια; Εάν η σκηνή είναι εξωτερική, παρατηρήστε τον φωτισμό. Έχουν κάποια λογική οι σκιές;
- Φροντίστε να ενημερώνεστε για νέους τρόπους αλλοίωσης φωτογραφιών, σαν αυτούς που παραθέτει το ενδιαφέρον αυτό άρθρο του DIGITAL TRENDS: [How Do you Tell if a Photo is Photoshopped? 9 Ways to Spot a Fake Photo](#)

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Ένα άλλο γνωστό παράδειγμα είναι η παρακάτω φωτογραφία που τράβηξε ο Brian Walski το 2003 και δημοσιεύτηκε στο εξώφυλλο της Los Angeles Time. Οι δύο επάνω φωτογραφίες ενώθηκαν για να δημιουργήσουν την τρίτη φωτογραφία, που κόσμησε το πρωτοσέλιδο της NY Times. Όταν αναγνώστες σχολίασαν ότι κάποια άτομα στο φόντο έμοιαζαν να εμφανίζονται πάνω από μία φορά, ο φωτογράφος, Brian Walski, παραδέχτηκε ότι είχε συγχωνεύσει τις δύο φωτογραφίες για να βελτιώσει τη σύνθεση.

Source: <https://petapixel.com/2010/07/05/controversy-crops-up-over-economist-cover-photo/>

Source:

http://www.chicagotribune.com/news/photo/chi-080710-photo-fakes-photogallery,0,4231467.photogallery?index=chi-fake_walski20080710142803

Ed Henry
@edhenry · Follow

Very small crowd for @HillaryClinton event in Ohio -
- what you'll see on tv (left), what you won't see
(right)

1:55 PM · Sep 10, 2015

385 Reply Copy link

Read 157 replies

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΜΙΣΟΥΣ

ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΜΙΣΟΥΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Οι νέοι άνθρωποι δεν είναι απλά καταναλωτές των μέσων, αλλά και δημιουργοί στα μέσα. Κάθε νέος/νέα είναι δημιουργός πληροφορίας και έχει μηνύματα που στέλνει στις διάφορες πλατφόρμες, συνήθως στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Επίσης, θεωρούμε ότι η ενδυνάμωσή τους, ώστε να έχουν πρόσβαση σε νέες πληροφορίες και γνώσεις και να εκφράζονται ελεύθερα, αποτελεί βασική προϋπόθεση για μια λειτουργική δημοκρατική κοινωνία. Ωστόσο, για να μπορούν να συμμετέχουν ουσιαστικά, οι νέοι πρέπει να ξέρουν τα δικαιώματά τους στην ενημέρωση και στην έκφραση. Τελικά όμως, τί σημαίνει ελευθερία της έκφρασης και ελευθερία στην ενημέρωση;

Τόσο οι διεθνείς κανονισμοί, όπως αυτοί του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ, όσο και οι εθνικές νομοθεσίες των δημοκρατικών κρατών διασφαλίζουν το δικαίωμά μας στην ελεύθερη έκφραση. Αυτό σημαίνει ότι η κυβέρνηση δεν έχει το δικαίωμα να μας απαγορεύει να λέμε και να γράφουμε αυτό που θέλουμε ή πιστεύουμε. Αυτή είναι μία από τις θεμελιώδεις αρχές ενός δημοκρατικού κράτους: το δικαίωμα στην ελευθερία του λόγου και η ελευθερία της πρόσβασης στην πληροφορία (ελευθερία της ενημέρωσης). Η ελευθερία του λόγου παραχωρεί σε κάθε πολίτη, ανεξαρτήτως προέλευσης και προτιμήσεων, την ελευθερία να κρίνει την κυβέρνηση και να εκφράζει τη γνώμη του χωρίς φόβο λογοκρισίας ή δίωξης. Το δικαίωμα αυτό ισχύει τόσο για πληροφορίες ή ιδέες, που γίνονται ευμενώς δεκτές ή θεωρούνται αβλαβείς, όσο και για εκείνες που θίγουν, σκανδαλίζουν ή ενοχλούν το κράτος ή οποιοδήποτε τμήμα του πληθυσμού.

Ως ελευθερία της ενημέρωσης ορίζεται το δικαίωμα αναζήτησης, λήψης και κοινοποίησης πληροφοριών. Αυτό είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την ελευθερία της έκφρασης. Εάν οι άνθρωποι δεν έχουν πρόσβαση στην ενημέρωση, δύσκολα θα μπορούν να συνεισφέρουν πραγματικά σε μια δημοκρατική κοινωνία, να μοιράζονται πολύτιμες και ποικιλόμορφες απόψεις. Η ελευθερία της ενημέρωσης αναγκάζει τις κυβερνήσεις να διευκολύνουν την πρόσβαση των πολιτών σε πληροφορίες που γνωρίζουν οι δημόσιοι αξιωματούχοι, ιθύνοντες ή φορείς του ιδιωτικού τομέα, η δραστηριότητα των οποίων έχει αντίκτυπο στο κοινό συμφέρον. Η ελευθερία της ενημέρωσης καθιστά τις κυβερνήσεις υπόλογες για την καλή τους διακυβέρνηση, καθώς οι πολίτες μπορούν να ελέγξουν όσα κάνουν οι κυβερνήσεις και να λάβουν καλύτερα ενημερωμένες αποφάσεις, όταν εκλέγουν τους εκπροσώπους τους ή πρέπει να ληφθούν σημαντικές δημόσιες αποφάσεις.

Παρότι η έννοια της ελευθερίας της έκφρασης μοιάζει αρκετά απλή, στην πραγματικότητα υπάρχουν πολύπλοκα όρια που μπορούν να τεθούν ως προς τα είδη του λόγου που προστατεύονται και τα πλαίσια, όρια που οι νέοι/νέες καλό είναι να γνωρίζουν. Η διαδικτυακή εποχή κάνει αυτά τα όρια ακόμα πιο συγκεχυμένα. Το ίντερνετ είναι ένα εξαιρετικό τοπίο για την ελεύθερη έκφραση, αφού παρέχει τη δυνατότητα να μοιραζόμαστε ιδέες και απόψεις πιο γενναιόδωρα από ποτέ. Έχει επίσης προσδώσει στον "λόγο" μια ευρύτερη έννοια, ως έκφραση απόψεων, ιδεών ή συναισθημάτων όχι μόνο λεκτικά, αλλά και με άλλες μορφές, όπως είναι οι εικόνες, τα βίντεο και ο ήχος. Δεν λείπουν, ωστόσο, τα προβλήματα. Μερικές φορές οι νέοι μπορεί να συναντήσουν πράγματα στο διαδίκτυο που θεωρούν προσβλητικά ή που νιώθουν ότι "ξεπερνούν τα όρια".

Πώς όμως τραβάμε τη γραμμή ανάμεσα στο προσβλητικό/εκτός ορίου και στο δικαίωμα που παρέχει η αρχή της ελευθερίας του λόγου; Πρώτον, είναι πολύ σημαντικό οι νέοι/νέες να γνωρίζουν ότι η ελευθερία της έκφρασης δεν είναι συνώνυμη με την ελευθερία της προσβολής. Αν και η ελευθερία της έκφρασης είναι δικαίωμα όλων, υπόκειται σε κάποιους περιορισμούς: το μίσος, που αποτελεί υποκίνηση διακρίσεων, εχθρότητας ή βίας απαγορεύεται από το νόμο (Gagliardone, Gal, Alves, & Martinez, 2015).

Η ρητορική του μίσους είναι κομβική έννοια, που επαναφέρει στο προσκήνιο τα όρια της ελευθερίας λόγου ή έκφρασης. Θα μπορούσαμε να περιγράψουμε τη ρητορική του μίσους ως ένα συγκεκριμένο είδος έκφρασης, ικανό να υπονομεύσει την ασφάλεια, την υγεία, το ηθικό ή την υπόληψη, που ενίοτε μπορεί να μετατραπεί σε πράξη βίας που υπονομεύει τα ανθρώπινα δικαιώματα των άλλων (Keen & Georgescu, 2016).

Σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η ρητορική μίσους δεν μπορεί να περιοριστεί σε κάποιες μορφές, δηλαδή στις υποκατηγορίες του "ήπιου" μίσους και της μισαλλοδοξίας. Στις πιο ακραίες μορφές της, όμως, όταν το μίσος είναι πιθανό να προκαλέσει ατομική ή κοινωνική βλάβη, η ρητορική μίσους είναι παράνομη. Γιατί όντως "πρέπει να υπάρχει ισορροπία ανάμεσα στο να επιτρέπουμε στους ανθρώπους να εκφράζουν τις σκέψεις τους και στο να εξασφαλίζουμε ότι αυτό δεν υπονομεύει τα δικαιώματα των άλλων ή ότι δεν προκαλεί ευρύτερη ζημιά στην κοινωνία" (Keen & Georgescu, 2016, σελ. 162). Η ρητορική μίσους μπορεί να στραφεί ενάντια σε φυλή, εθνότητα, χρώμα δέρματος, γλώσσα, εθνικότητα, θρησκευτικά πιστεύω ή την απουσία αυτών, φύλο, ταυτότητα φύλου, σεξουαλικό προσανατολισμό, πολιτικές πεποιθήσεις, κοινωνική κατάσταση, ηλικία, ψυχική υγεία, αναπηρία, ασθένεια, το να είναι κάποιος/α Ρομά ή πρόσφυγας.

Μπορείτε να βοηθήσετε τους νέους ανθρώπους να αναγνωρίζουν τη ρητορική μίσους χρησιμοποιώντας ένα, σημαντικότατο κριτήριο: εξετάζοντας τον αντίκτυπο του περιεχομένου στην ομάδα που στοχεύει, τη δύναμη της ρητορικής να οδηγήσει σε άλογη βία, λεκτική ή και ενίοτε σωματική, ενάντια σε άλλες ομάδες, που προσδιορίζονται από τη φυλή, την εθνότητα, τη θρησκεία, το σεξουαλικό προσανατολισμό, το φύλο τους ή άλλα χαρακτηριστικά.

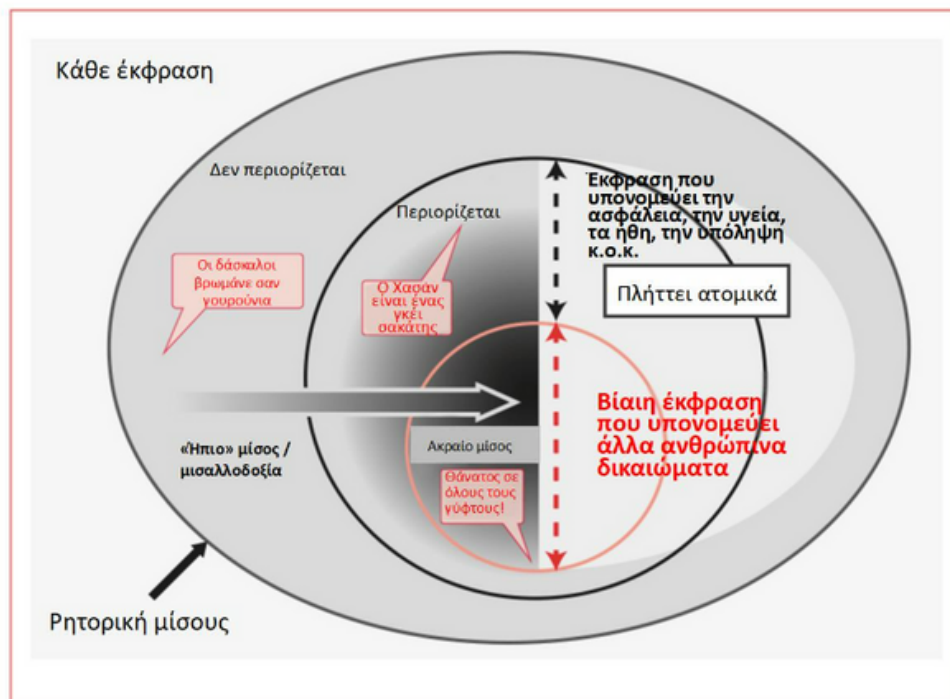
Για όσους ενδιαφέρονται να διαβάσουν περισσότερα για τρόπους καταπολέμησης της διαδικτυακής ρητορικής μίσους, προτείνουμε το βιβλίο: E. Keen & M. Georgescu, Bookmarks: A manual for combating hate speech online through human rights education, αναθεωρημένη έκδοση από του 2016, στη διεύθυνση <https://rm.coe.int/168065dac7>.

Ρητορική του μίσους, περιλαμβάνει κάθε μορφή έκφρασης που διαδίδει, υποκινεί, προωθεί ή δικαιολογεί το φυλετικό μίσος, την ξενοφοβία, τον αντισημιτισμό ή άλλες μορφές μίσους που στηρίζονται στη μισαλλοδοξία, όπως τη μισαλλοδοξία που εκφράζεται μέσα από επιθετικό εθνικισμό και εθνοκεντρισμό, διάκριση και εχθρικότητα κατά μειονοτήτων, μεταναστών και ανθρώπων μεταναστευτικής καταγωγής.
(Επιτροπή Υπουργών, Συμβούλιο της Ευρώπης)

Ελευθερία έκφρασης: Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα στην ελευθερία της γνώμης και της έκφρασης· το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία να πρεσβεύει κανείς τις απόψεις του ανενόχλητα και να αναζητεί, να λαμβάνει και να μοιράζεται πληροφορίες και ιδέες με οποιοδήποτε μέσο επικοινωνίας και ανεξαρτήτως συνόρων.
Άρθρο 19, Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (UDHR)

ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ

Bookmarks – Combating hate speech online through human rights education

Το γράφημα αναφέρει τις μορφές έκφρασης που μπορούν να περιορίζονται ή που πρέπει να περιορίζονται σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Συμφωνείτε με αυτά τα όρια και τους περιορισμούς; Θεωρείτε ότι πρέπει να περιορίζεται περισσότερος (ή λιγότερος) λόγος;

Ποια είναι τα αίτια της ρητορικής του μίσους;

Σύμφωνα με τον ορισμό στους Σελιδοδείκτες (Bookmarks), τα υποκείμενα αίτια της ρητορικής μίσους είναι τα "αρνητικά στερεότυπα, με βάση τα οποία κάποιες ομάδες ή άτομα εκλαμβάνονται ως κατώτερα, διαφορετικά και λιγότερο άξια σεβασμού". Αυτός είναι ο λόγος που απαιτείται μια διευρυμένη προσέγγιση στη ρητορική μίσους, που να λαμβάνει υπόψη τα αίτια της, αναδεικνύοντας τη σημασία εκπαιδευτικών δράσεων για την καταπολέμηση των αρνητικών στερεοτύπων και προκαταλήψεων που τροφοδοτούν τη ρητορική μίσους. (Keen & Georgescu, 2016, p.33)

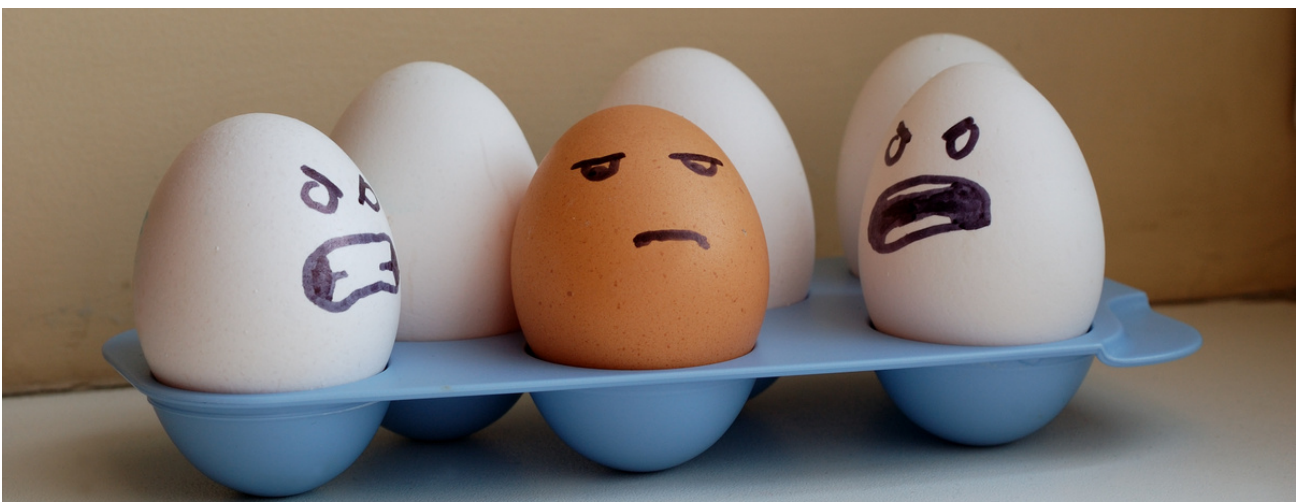
Γιατί όμως εμφανίζονται αρνητικά στερεότυπα; Αυτό είναι κεντρικό ερώτημα τόσο για τους ακτιβιστές όσο και για τους κοινωνικούς επιστήμονες. Ερευνητές έχουν εξηγήσει τους τρόπους που ορισμένες ομάδες εφαρμόζαν διακρίσεις έναντι άλλων στον ρου της ιστορίας και το πώς οι διακρίσεις αυτές ωφελούσαν συστήματα καταπίεσης. Μελέτες έχουν διερευνήσει ταξικές διαφορές, τις σχέσεις μεταξύ των φύλων και τον αποικισμό, μεταξύ άλλων. Ιστορικά, η διαδικασία ξεκινούσε με την ιδέα ότι μία ομάδα ήταν ανώτερη / κατώτερη των υπολοίπων και μετά δημιουργούνταν συστήματα που δικαιολογούσαν και διαιώνιζαν αυτές τις άνισες κοινωνικές σχέσεις, για παράδειγμα περιορίζοντας την πρόσβαση στην εκπαίδευση με την πρόφαση ότι κάποιες ομάδες είναι από τη φύση τους λιγότερο ικανές. (Keen & Georgescu, 2016, p.33).

Αυτό το κάνουν δημιουργώντας ομάδες για να διαφυλάξουν την προστασία και την κάλυψη αυτών των αναγκών. Αναπτύσσονται αφηγήματα που δημιουργούν την ταυτότητα μιας ομάδας και περιλαμβάνουν βασικές εξηγήσεις των λόγων για τους οποίους η ομάδα πρέπει να προστατευτεί. Ιδέες τύπου "εμείς" έναντι "αυτών" μοιάζουν να ενισχύουν την ταυτότητα και νομιμότητα μιας ομάδας. Για το λόγο αυτό, η ρητορική μίσους δεν υιοθετεί πάντα λόγο που δείχνει υποτίμηση ή ξεκάθαρο μίσος, αλλά μάλλον εκφράσεις αγάπης, όπως "αγάπη για την πατρίδα", "η καθαρότητα του έθνους μας" ή "η αλήθεια των πιστεύω μας".

- Πώς αντιλαμβάνεστε τη ρητορική μίσους;
- Ποιοι νόμοι υπάρχουν στη χώρα σας για τη ρητορική μίσους;
- Ποια αρνητικά στερεότυπα έχετε συναντήσει στα πλαίσια της ρητορικής μίσους;
- Τί λένε αυτά τα στερεότυπα για τις σχέσεις ισχύος και τις κοινωνικές σχέσεις γύρω σας;
- Ποιες ταυτότητες αναγνωρίζετε στον εαυτό σας;
- Έχετε υπάρξει ποτέ θύμα διάκρισης ή αντικείμενο ρητορικής μίσους;
- Αισθάνεστε προνομιούχος ή αποδέκτης ευνοϊκής συμπεριφοράς; Εάν ναι, με ποιον τρόπο;
- Και οι νέοι με τους οποίους συνεργάζεστε; Αντιμετωπίζουν δυσκολίες με την ταυτότητά τους;

ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Η ρητορική μίσους καθώς και τα αίτιά της πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συζήτησης και καταπολέμησης. Τα στερεότυπα και οι ρατσιστικές συμπεριφορές πυροδοτούν τη ρητορική μίσους και κατά συνέπεια, πρέπει να αντιμετωπίζονται άμεσα. Πριν αναφερθούμε σε μέτρα πρόληψης, καλό θα ήταν να επεκταθούμε λίγο ως προς τους παράγοντες που πυροδοτούν τη ρητορική μίσους.

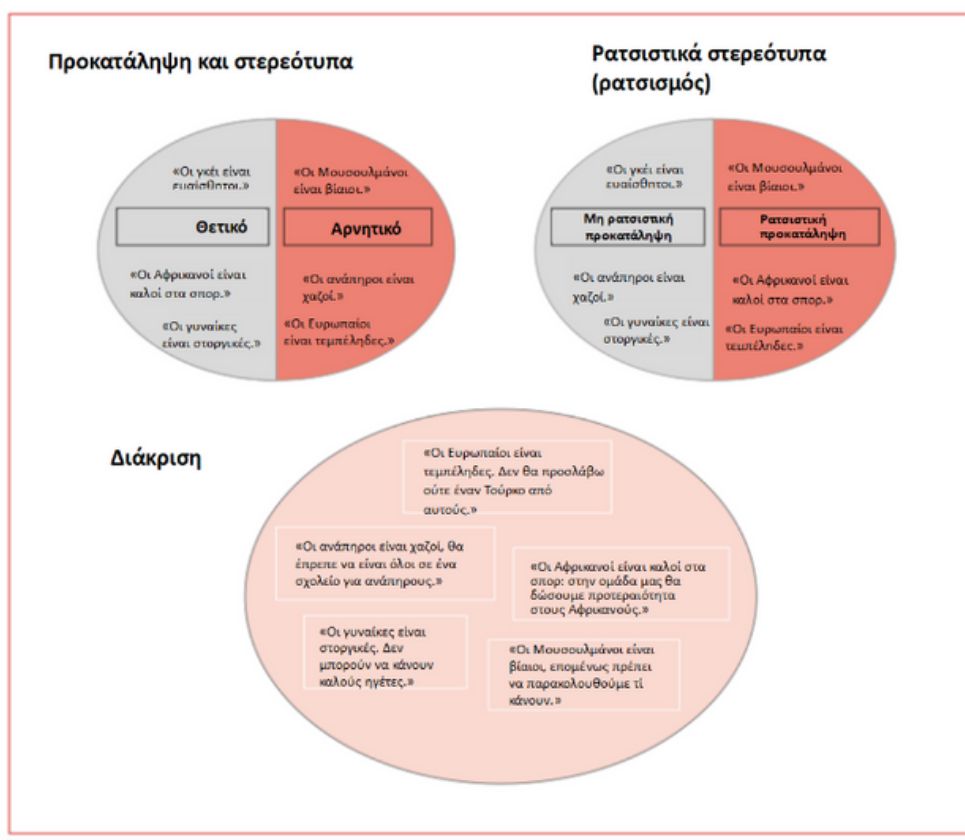
Σtereότυπα

Τα στερεότυπα είναι κοινές πεποιθήσεις ή σκέψεις για συγκεκριμένες ομάδες ατόμων και μπορούν να είναι θετικά ή αρνητικά (ή ουδέτερα). Παρότι μπορούν να είναι χρήσιμα, τα στερεότυπα γίνονται επιζήμια όταν εφαρμόζονται άκαμπτα σε ανθρώπους και χρησιμοποιούνται ως λόγος για διαφορετική αντιμετώπισή τους ή συμπεριφορά. Τα στερεότυπα είναι γενικεύσεις και είναι αδύνατο να ισχύουν για όλους!

Προκατάληψη

Η προκατάληψη είναι ένα συγκεκριμένο είδος στερεότυπου, που εμπεριέχει κάποια αξιολόγηση ή κρίση. Πολλά στερεότυπα μπορεί να δείχνουν ουδέτερα, αλλά στην ουσία εσωκλείουν στοιχεία επίκρισης. Για παράδειγμα, το "οι γυναίκες δεν είναι καλές στα ηλεκτρονικά παιχνίδια" μοιάζει με δήλωση ενός γεγονότος, ενώ στην πραγματικότητα μειώνει τις σχετικές ικανότητες των γυναικών.

Ακόμα και όταν ένα στερεότυπο ή μια προκατάληψη δείχνουν θετικά, σχεδόν πάντα ενέχουν μια αρνητική διάσταση. Η δήλωση "Οι Αυστραλοί είναι οι πιο γενναιόδωροι άνθρωποι στον κόσμο" είναι θετική για τους Αυστραλούς, αλλά περιλαμβάνει την επίκριση ότι οι άνθρωποι σε άλλες χώρες είναι λιγότερο γενναιόδωροι! Η δήλωση "οι Αφρικανοί είναι καλοί στα αθλήματα" μπορεί να ερμηνευθεί ως "οι Αφρικανοί είναι καλοί μόνο στα αθλήματα". Ο πατριωτισμός φαντάζει θετικός ως έννοια, αλλά εύκολα μετατρέπεται σε εθνικισμό και ρατσισμό.

Ρατσισμός

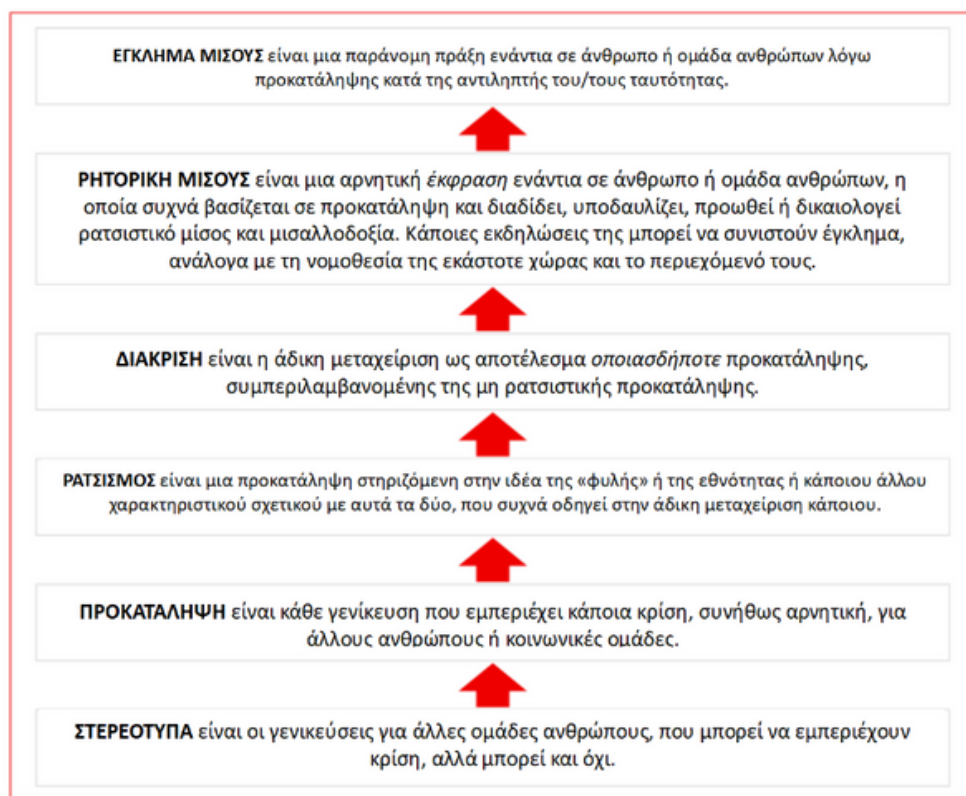
Όταν ένα στερεότυπο ή μια προκατάληψη βασίζονται στο χρώμα του δέρματος ή στην εθνική ή εθνοτική προέλευση κάποιου, είναι πολύ πιθανό να είναι ρατσιστικά, είτε είναι θετικά είτε αρνητικά. Ο ρατσισμός είναι μια ιδεολογία που ενστερνίζεται συμπεριφορές διάκρισης ή βίας σε βάρος άλλων, λόγω της υποτιθέμενης "κατωτερότητας" τους. Αξίζει να σημειωθεί ότι πλέον η 'φυλή' (race) θεωρείται κοινωνική κατηγοριοποίηση, όχι βιολογική. Δεν έχει βρεθεί κανένα ανατομικό ή γονοτυπικό χαρακτηριστικό που να διακρίνει μία μόνο 'φυλή' και να μην απαντάται σε καμία άλλη.

Διάκριση

Όταν μια αρνητική συμπεριφορά προς συγκεκριμένη ομάδα έχει ως αποτέλεσμα η ομάδα αυτή να μην μπορεί - ή να μην μπορεί επαρκώς - να απολαμβάνει τα ανθρώπινα δικαιώματά της, τότε μιλάμε για διάκριση. Από μόνη της, η διάκριση αποτελεί παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Μπορεί να προκληθεί από ρατσιστικές αντιλήψεις ή άλλες προκαταλήψεις, που ίσως να μην είναι ρατσιστικές καθαυτές, αλλά παραμένουν εξίσου αρνητικές ως προς τις συνέπειες που έχουν στα τελικά θύματα και στην κοινωνία εν γένει.

ΑΛΛΗΛΟΥΧΙΑ ΕΝΝΟΙΩΝ

ΑΛΛΗΛΟΥΧΙΑ ΕΝΝΟΙΩΝ

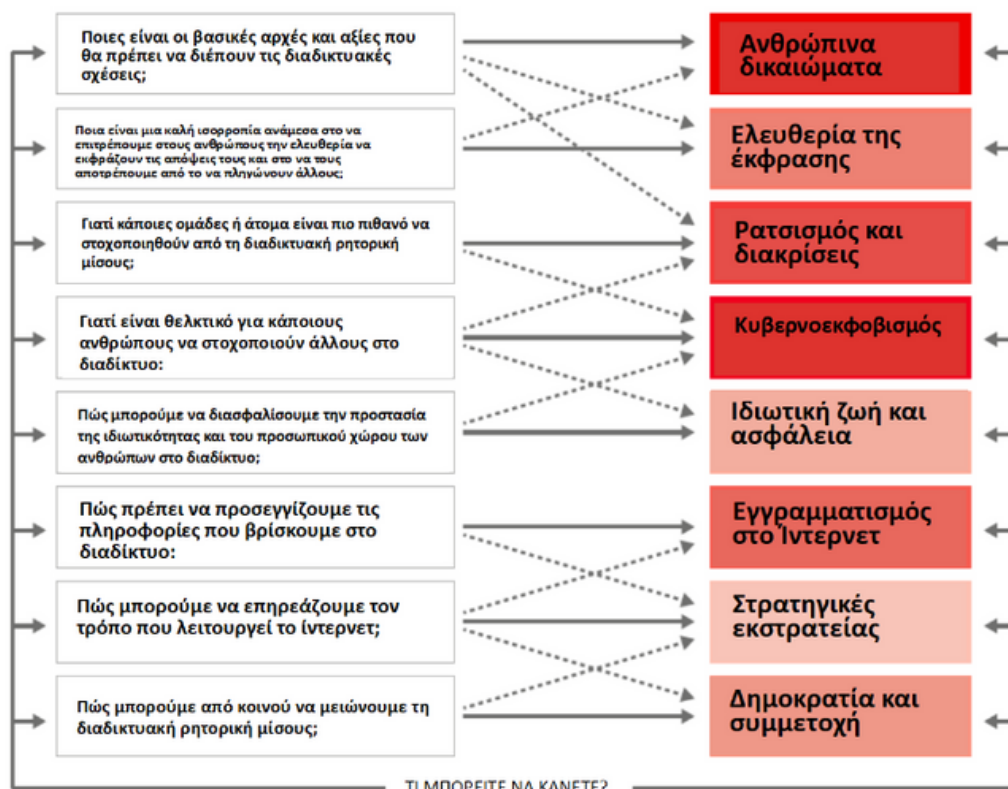
Πώς μπορεί η υιοθέτηση στερεοτύπων να οδηγήσει σε βία και μίσος;

ΕΣΕΙΣ ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ;

Όταν αμφιβάλλετε, αναρωτηθείτε:

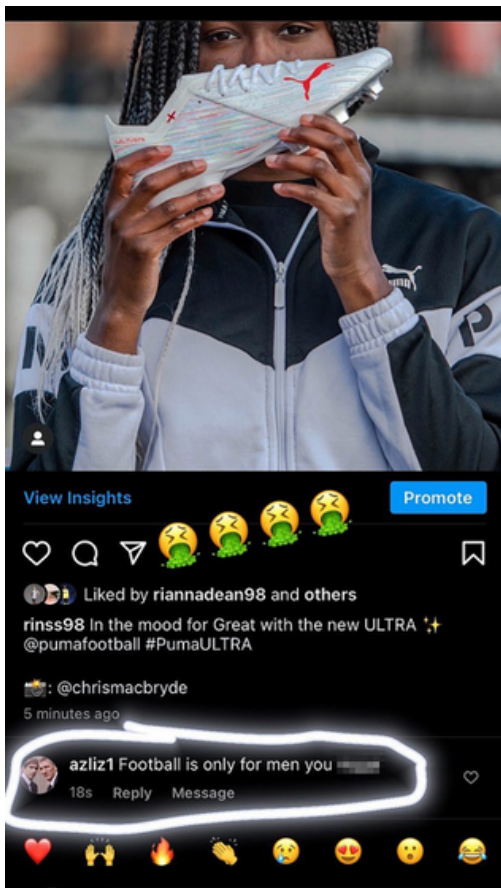
- Ποιος είναι ο σκοπός;
- Τί ενθαρρύνει;
- Τί αντίκτυπο έχει στην κοινωνία;
- Τί στάση υποδηλώνει απέναντι σε μειονοτικούς πληθυσμούς;
- Επιδεικνύει ανθρωπιά;
- Προτρέπει σε ρητορική μίσους;

Κατάλογος πιθανών δράσεων

- Χρησιμοποιήστε blogs και πλατφόρμες μέσω κοινωνικής δικτύωσης για ενημερώσετε τον κόσμο τί μπορούν να κάνουν εάν έχουν πέσει θύμα ρητορικής μίσους ή έχουν παρατηρήσει τέτοια περιστατικά.
- Μιλήστε τη γλώσσα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων: διατυμπανίστε τα δικαιώματα που μας προστατεύουν εντός και εκτός διαδικτύου και τη σχέση ανάμεσα στα ανθρώπινα δικαιώματα και τη διαδικτυακή ρητορική μίσους.
- Αφήστε σχόλια σε ιστοτόπους που περιέχουν εσφαλμένο, προκατειλημμένο ή ρατσιστικό περιεχόμενο. Στείλτε ερωτήσεις ή διαμαρτυρίες σε συγγραφείς αναρτήσεων με στοιχεία ρατσιστικά ή μισαλλοδοξίας.
- Αντιδράστε σε άτομα που εκφράζονται υβριστικά, προσπαθώντας να τους δείξετε τον αντίκτυπο που μπορεί να έχει η συμπεριφορά τους σε άλλους.
- Ενθαρρύνετε τρίτους να αγνοούν οποιοδήποτε 'troll' συμπεριφέρεται υβριστικά ή βίαια.
- Καταγγείτε παραδείγματα ρητορικής μίσους σε οργανώσεις και φορείς που ασχολούνται με το πρόβλημα αυτό. Επισκεφθείτε τον ιστότοπο της εκστρατείας για να δείτε πώς να καταγγέλλετε τη ρητορική μίσους σε πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης (<https://www.coe.int/en/web/no-hate-campaign/reporting-on-social-media-platforms>) και στις αρμόδιες εθνικές αρχές (<https://www.coe.int/en/web/no-hate-campaign/reporting-to-national-bodies>)
- Μποϊκοτάρτε κάθε ιστότοπο μίσους και καλέστε κι άλλους να κάνουν το ίδιο.
- Και πολλά ακόμα!

ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ

Η εξτρέμ της Λίβερπουλ, Rinsola Babajide, δήλωσε "ήθελα να σπάσω τη σιωπή μου", αφότου έλαβε ρατσιστικά υβριστικά σχόλια στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Ένα μήνυμα έλεγε ότι "το ποδόσφαιρο είναι μόνο για άντρες" και συνοδευόταν από ρατσιστικό σχόλιο.

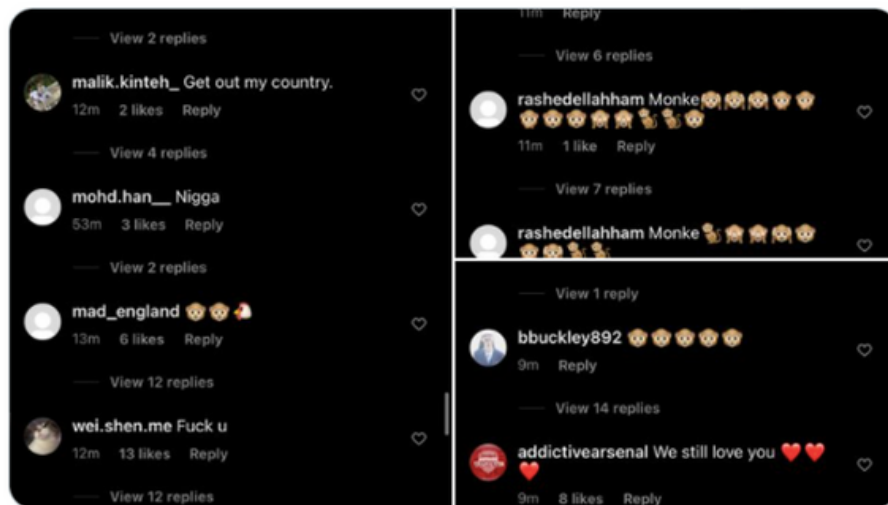
Η Edleen John, Διευθύντρια διεθνών σχέσεων και εταιρικών υποθέσεων και Συν-Εταίρος ισότητας, διαφορετικότητας και ενσωμάτωσης του Ποδοσφαιρικού Συλλόγου μίλησε στο BBC: "Είναι αποκρουστικό και απαράδεκτο παίκτες να συνεχίζουν να υποβάλλονται σε διακρίσεις και λεκτική βία διαδικτυακά.

Είναι προσωπικά τραυματικό για κάθε θύμα τέτοιας συμπεριφοράς. Συντασσόμαστε με όλους τους παίκτες που συνεχίζουν να στοχοποιούνται από το διαδικτυακό μίσος.

Το θέμα είναι ότι η διαδικτυακή άσκηση βίας δεν επισύρει συνέπειες στην πραγματική ζωή και αυτό είναι κάτι που πρέπει να αλλάξει γρήγορα. Για άλλη μια φορά απευθύνουμε έκκληση στις εταιρείες πίσω από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης να κάνουν περισσότερα, ώστε να μπορούν να λαμβάνονται μέτρα ενάντια στους δράστες".

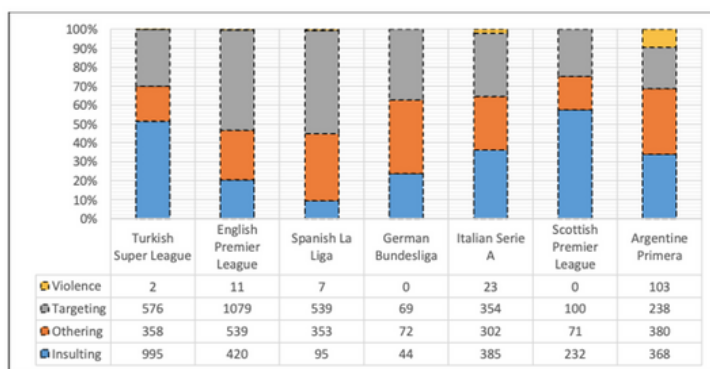
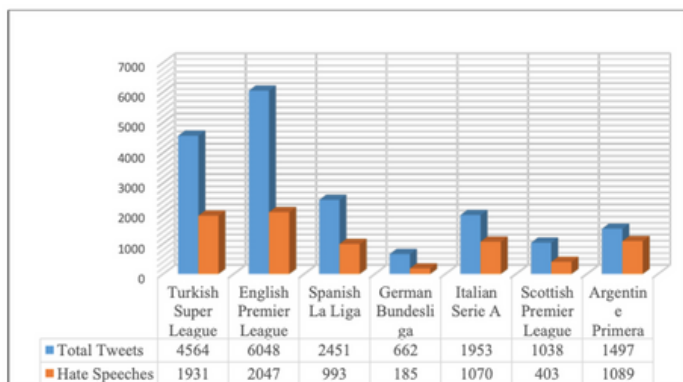
The racist abuse towards Bukayo Saka has started. No words...

12:09 am · 12 Jul 2021

2,307 Retweets 2,855 Quote Tweets 10.2K Likes

Παίκτης τόσο της Άρσεναλ όσο και της Εθνικής Αγγλίας, ο Bukayo Saka έλαβε καταιγισμό ρατσιστικών ύβρεων online όταν έχασε πέναλτι στον τελικό. Ένα troll - ένας εικοσάχρονος άντρας από τη Σαουδική Αραβία - έστειλε στον Saka σωρεία emojis με μορφή πιθήκου στο Instagram.

Έρευνα που διεξήχθη από τους Okan Kilickaya και Aydin Pekel εστίασε στις εκτάσεις και στα περιεχόμενα ρητορικής μίσους στους επίσημους λογαριασμούς Twitter διαφόρων συλλόγων σε ντέρμπι ποδοσφαίρου ανά τον κόσμο. Η έρευνα έγινε το 2019 και παρουσιάζει τον αριθμό των tweets ρητορικής μίσους. Κατέστη σαφές ότι οι φίλαθλοι συχνά στοχοποιούν ποδοσφαιρικές ομάδες, παίκτες, προπονητές και διαιτητές με υβριστικά, προσβλητικά, μισαλλόδοξα σχόλια και κατηγορίες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Ο πρώτος αριθμός δείχνει το σύνολο των tweets και των tweets που περιέχουν ρητορική μίσους. Ο δεύτερος αριθμός αποδίδει τον αριθμό και την κατ' αναλογία κατανομή των ειδών ρητορικής μίσους στα ντέρμπι.

Πηγή: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2762566>

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Η ελευθερία της έκφρασης σε αριθμούς

Πόσοι άνθρωποι παγκοσμίως χρησιμοποιούν το ίντερνετ σήμερα; Έχουν καταδικαστεί περισσότεροι επαγγελματίες των μέσων σήμερα σε σύγκριση με πριν από 10 χρόνια; Θα απαντήσετε αυτές και άλλες ερωτήσεις γύρω από την ελευθερία της έκφρασης και την ελευθερία του τύπου παγκοσμίως, χαράσσοντας καμπύλες σε σχεδιαγράμματα που θα φτιάξετε στην οθόνη. Αφού διαγραφεί η καμπύλη ανάπτυξης σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που θα έχετε ολοκληρώσει, η πραγματική καμπύλη εμφανίζεται στο σχεδιάγραμμα μαζί με επεξηγηματικές πληροφορίες. Ο στόχος είναι να εντοπίσετε τάσεις, γεγονότα και εξελίξεις γύρω από την ελευθερία της έκφρασης και την ελευθερία του τύπου.

<http://akademie.dw.de/games/graph/>

Αντιμετωπίζοντας τον κυβερνοεκφοβισμό (cyberbullying)

Θα σας δοθούν διάφορα σενάρια, όπου θα πρέπει να σκεφτείτε την πιθανότερη αντίδρασή σας σε διάφορα σενάρια εκφοβισμού και να συζητήσετε εναλλακτικές πορείες δράσης.

- Δεν θα κάνετε τίποτα
- Θα αντιδρούσατε στον/στους εκφοβιστή/ές (για παράδειγμα, ανοίγοντας συζήτηση, χτυπώντας τον/τους κι εσείς ή κάτι άλλο. Εάν ο εκφοβιστής είναι κάποιος άγνωστος, η εναλλακτική αυτή μπορεί να μην είναι ρεαλιστική.)
- Θα αναφέρατε την κακή συμπεριφορά (για παράδειγμα σε κάποιον δάσκαλο, γονιό, διαχειριστή ιστοσελίδας ή σε κάποια άλλη αρχή).
- Κάτι άλλο (για παράδειγμα, θα εμπλέκατε και άλλους στη συζήτηση, θα δημιουργούσατε μια "ομάδα αλληλεγγύης", κ.λπ.).

Σενάρια:

α) Έχετε λάβει υβριστικά emails και μηνύματα στο κινητό από διευθύνσεις ή 1 αριθμούς που δεν αναγνωρίζετε. Κάποια ήταν απειλητικά: οι εκφοβιστές δείχνουν να σας γνωρίζουν. Τι κάνετε;

β) Κάποιοι από το σχολείο σας επεξεργάστηκαν φωτογραφίες σας και τις δημοσίευσαν στο διαδίκτυο με υποτιμητικά σχόλια. Νομίζετε ότι ξέρετε ποιος είναι. Τι κάνετε;

γ) Μόλις ήρθε στην τάξη σας ένα αγόρι από μια άλλη χώρα. Οι φίλοι σας τον κοροϊδεύουν και έχουν αρχίσει να ανεβάζουν ρατσιστικά ανέκδοτα για αυτόν στα κοινωνικά τους δίκτυα. Συνέχεια σας λένε να κάνετε re-tweet ή re-post τα αστεία τους. Τι κάνετε;

δ) Μια ομάδα παιδιών στην τάξη σας διαδίδει μια άσχημη φήμη για εσάς στα social media. Πολλά παιδιά δεν θέλουν πια να σας κάνουν παρέα, ούτε καν να σας μιλήσουν. Ακόμα και οι φίλοι σας αρχίζουν να αναρωτιούνται εάν η φήμη είναι αληθινή. Τι κάνετε;

ε) Η δασκάλα λέει στην τάξη ότι κάποια άτομα υποβάλλονται σε πολύ άσχημο εκφοβισμό και ότι ένα παιδί έπεσε θύμα επίθεσης γυρνώντας σπίτι από το σχολείο. Ζητάει αν κάποιος γνωρίζει οτιδήποτε για αυτό να της μιλήσει προσωπικά μετά το μάθημα. Νομίζετε ότι ξέρετε ποιος το έκανε, αλλά φοβάστε γιατί έχετε λάβει πολλά μηνύματα στο κινητό, που σας προειδοποιούν να μην πείτε τίποτα. Τι κάνετε;

στ) Βλέπετε ένα κορίτσι στο προαύλιο να είναι μόνο του και να κλαίει. Ξέρετε ότι άλλα παιδιά την πειράζουν γιατί έχει μαθησιακές δυσκολίες και την φωνάζουν "κουφιοκέφαλη" και "ασχημομούρα". Οι φίλοι σας είναι από τους χειρότερους και συχνά μιλάνε κοροϊδευτικά για αυτήν όταν είστε όλοι μαζί. Τι κάνετε;

Ελευθερία χωρίς όρια;

Θα εξερευνήσετε την έννοια της ελευθερίας της έκφρασης μέσα από μια σειρά από μελέτες περίπτωσης. Πρέπει να αποφασίσετε τί να κάνετε με σχόλια ή ανακοινώσεις που είναι αμφιλεγόμενα, υβριστικά ή δυνητικά επικίνδυνα.

1. Μια ομάδα που αποκαλείται "Ανακτούμε το έθνος μας" δημιουργεί ιστότοπο όπου προάγει "παραδοσιακές αξίες". Πολλές από τις αναρτήσεις είναι ρατσιστικές. Το site κατακλύζεται από σχόλια και πυροδοτεί έντονη συζήτηση. Μέρος της συζήτησης περιλαμβάνει ιδιαίτερα υβριστική γλώσσα, αλλά υπάρχει και μεγάλο πλήθος σχολιαστών που αντιτίθεται στη ρατσιστική ιδεολογία του site.

- Υπάρχει κάτι που πρέπει να αφαιρεθεί από το διαδίκτυο; Εάν ναι, πόσο και γιατί;
- Εάν όχι, τι άλλο θα μπορούσε να γίνει;

1.Ένας πολιτικός, ο Νικολάι, χρησιμοποιεί τον προσωπικό του ιστότοπο για να αιτηθεί την έξωση μιας κοινότητας Ρομά από την εκλογική του επικράτεια, κατηγορώντας τους για τα υψηλά επίπεδα εγκληματικότητας. Σε συνέχεια των ισχυρισμών του, παρατηρείται σειρά επιθέσεων ενάντια σε Ρομά σε όλη τη χώρα. Πολλά μέσα ενημέρωσης αρχίζουν να δημοσιεύουν ιστορίες με εγκλήματα που έχουν γίνει από Ρομά - αλλά όχι για εγκλήματα που έχουν γίνει εναντίον τους.

- Υπάρχει κάτι που πρέπει να αφαιρεθεί από το διαδίκτυο; Εάν ναι, πόσο και γιατί;
- Εάν όχι, γιατί όχι; Τί άλλο θα μπορούσε να γίνει;

2.Η Έλλα δημοσιεύει ένα βίντεο στο δημόσιο προφίλ της που κοροϊδεύει τα άτομα με αναπηρία, παρουσιάζοντάς τα σαν ανίκανα, "εξωγήινα" όντα. Οι στατιστικές του ιστοτόπου δείχνουν ότι σχεδόν κανείς δεν έχει παίξει το βίντεο και δεν υπάρχουν σχόλια από επισκέπτες.

- Υπάρχει κάτι που πρέπει να αφαιρεθεί από το διαδίκτυο; Εάν ναι, πόσο και γιατί;
- Εάν όχι, γιατί όχι; Τί άλλο θα μπορούσε να γίνει;

Γλώσσα χωρίς αποκλεισμούς

Κάντε το κουίζ! Κωδικός QR:

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΑΦΗΓΗΜΑΤΩΝ / ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

Με τη σωστή υποστήριξη, οι νέοι/νέες μπορούν να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη και να γίνονται παράγοντες αλλαγής. Η κριτική σκέψη και οι δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων επιτρέπουν στους νέους ανθρώπους να αναλύουν και να αξιολογούν κατά πόσο η πληροφόρηση που λαμβάνουν, είτε από ένα άτομο είτε από έναν οργανισμό, είναι δίκαιη, αμερόληπτη και αξιόπιστη.

"Σκοπός της εκπαίδευσης είναι να μας διδάσκει να σκεφτόμαστε εντατικά και να σκεφτόμαστε κριτικά... Ευφυΐα σε συνδυασμό με χαρακτήρα, αυτός είναι ο στόχος της αληθινής εκπαίδευσης. Η ολοκληρωμένη εκπαίδευση δεν προσφέρει μόνο ικανότητα συγκέντρωσης, αλλά και αντικείμενα άξια της συγκέντρωσής μας".

Δρ. Μάρτιν Λούθερ Κινγκ.

Υπάρχουν πολλά είδη δράσεων ειδικά σχεδιασμένα για να βοηθούν τους νέους/νέες να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη και τις δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων τους, καθιστώντας τους ικανούς να διερευνούν θέματα και ζητήματα που τους ενδιαφέρουν. Τα νεανικά μέσα [1], η νεολαία ως ερευνητές [2] και η νεολαία ως παράγοντες αλλαγής [3] είναι κάποιες από τις καινοτόμες δράσεις ενδυνάμωσης των νέων, ώστε να επιτυγχάνουν την αλλαγή και να "κερδίζουν" το κοινό στο οποίο απευθύνονται.

Τί είναι η κριτική σκέψη;

Ως κριτική σκέψη ορίζεται μια συλλογιστική μέθοδος όπου, για κάθε αντικείμενο, περιεχόμενο ή πρόβλημα, ο/η σκεπτόμενος/η βελτιώνει την ποιότητα της σκέψης του/της, μέσα από την προσεκτική ανάλυση, αξιολόγηση και αναδόμησή του [4]. Η κριτική σκέψη είναι σκέψη που στρέφεται στον εαυτό, ελέγχεται από τον εαυτό και διορθώνει τον εαυτό.

Ακολουθούν στοιχεία από το P21 Framework for 21st Century Learning, σχετικά με τις γνώσεις και δεξιότητες που οι νέοι/νέες πρέπει να αναπτύσσουν ώστε να αποκτούν κριτική σκέψη:

- Συλλογίζομαστε αποτελεσματικά
- Χρησιμοποιούμε διαφορετικούς τύπους συλλογισμού (επαγωγικό, παραγωγικό, κ.λπ.) ανάλογα με τις περιστάσεις
- Σκεφτόμαστε βάσει συστημάτων (systems thinking)
- Αναλύουμε πώς τα μέρη ενός συνόλου αλληλεπιδρούν μεταξύ τους για να παράγουν συνολικά αποτελέσματα σε πολύπλοκα συστήματα
- Καταλήγουμε σε κρίσεις και αποφάσεις
- Αναλύουμε και αξιολογούμε τεκμήρια, επιχειρήματα, ισχυρισμούς και πεποιθήσεις αποτελεσματικά
- Αναλύουμε και αξιολογούμε τις βασικές εναλλακτικές οπτικές γωνίες
- Συνθέτουμε και συσχετίζουμε μεταξύ πληροφόρησης και επιχειρηματολογίας
- Ερμηνεύουμε την πληροφορία και αντλούμε συμπεράσματα σύμφωνα με τη βέλτιστη ανάλυση
- Αναλογιζόμαστε κριτικά διδακτικές εμπειρίες και διαδικασίες

Τί ρόλο παίζουν τα εναλλακτικά αφηγήματα στην πρόληψη της διάκρισης, της πόλωσης και της ριζοσπαστικοποίησης σε τοπικό επίπεδο;

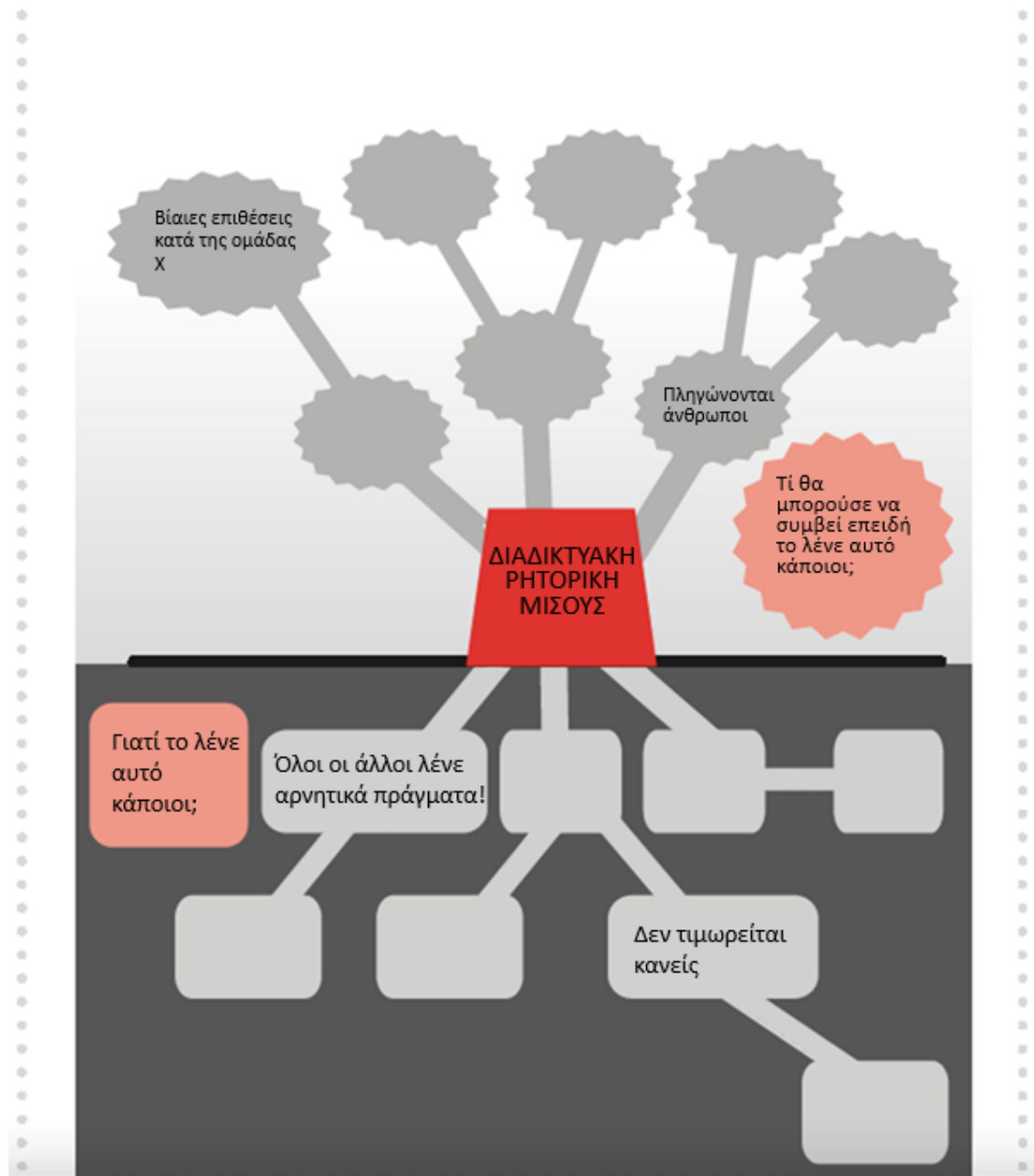

Το εναλλακτικό αφήγημα είναι μία από πολλές "ήπιες" προσεγγίσεις στην πρόληψη και εξάλειψη της ριζοσπαστικοποίησης που οδηγεί στη βία.

Στόχος του εναλλακτικού αφηγήματος είναι να αλλάζει την κατεύθυνση μιας συζήτησης και να προβάλλει κάτι νέο εκεί όπου, έως τότε, ενδεχομένως κυριαρχούσαν ξεπερασμένα, προσβλητικά ή φαινομενικά άσχετα αφηγήματα.

ΔΕΝΤΡΟ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ/ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

Τα δέντρα συγκρούσεων/προβλημάτων είναι μια πολύ συνηθισμένη μέθοδος για να κατανοούμε διάφορα ζητήματα σε μεγαλύτερο βάθος.

Είναι πιο εύκολο να τα εξηγήσετε με κάποιο παράδειγμα, επομένως θα μπορούσατε να παρουσιάσετε την ιδέα του δέντρου με κάποια άλλη αφετηρία, για παράδειγμα: "Οι νέοι σήμερα είναι τεμπέληδες και εγωιστές. Καλό θα ήταν να τους κρύψουν μακριά από την κοινωνία μέχρι να μεγαλώσουν και να γίνουν κανονικοί άνθρωποι".

Όταν οι συμμετέχοντες θα δουλεύουν τα δικά τους "δέντρα", μπορείτε είτε να τους δώσετε ένα αντίγραφο του συνοδευτικού υλικού σε μέγεθος Α3 ή να τους ζητήσετε να σχεδιάσουν ένα δικό τους σε χαρτί του πίνακα σεμιναρίων. Με τη δεύτερη μέθοδο θα έχουν πιο πολλές δυνατότητες να επεκτείνουν κι άλλο τις ρίζες και τα κλαδιά, αλλά μπορεί να τους φανεί πιο δύσκολο από το να γεμίσουν ένα συγκεκριμένο αριθμό κουτιών. Βεβαιωθείτε ότι οι ομάδες εξετάζουν τα αποτελέσματα τόσο σε άτομα όσο και στην κοινωνία.

Στη δήλωση που πρέπει να συζητήσουν οι συμμετέχοντες θα πρέπει να αντικαταστήσετε το "Ομάδα Χ" με μια ομάδα που στοχοποιείται συχνά από την κοινωνία. Μπορείτε επίσης να χρησιμοποιήσετε ένα παράδειγμα ηλεκτρονικού εκφοβισμού και να κατονομάσετε ένα φανταστικό πρόσωπο ως στόχο.

Εάν δείτε ότι οι συμμετέχοντες δεν περιλαμβάνουν σημαντικά αίτια ή αποτελέσματα, ίσως θέλετε να τους κατευθύνετε με παροτρύνσεις. Επιπλέον, μπορείτε να τους δώσετε τον παρακάτω κατάλογο με "ιδέες" όταν θα σχεδιάσουν τα δέντρα τους. Θα μπορούσαν να σκεφτούν εάν οι παράγοντες ή οι φορείς στον κατάλογο έχουν κάποια σχέση με το πρόβλημα και πού μπορεί να "κολλάνε" στο δέντρο:

- Μέσα ενημέρωσης
- Πολιτικοί/δημόσια πρόσωπα
- Ρητορική μίσους εκτός διαδικτύου
- Λιγοστές σχέσεις ανάμεσα στην Ομάδα Χ και στην υπόλοιπη κοινωνία – Πίεση από ομοίους
- Διάκριση στο σχολείο
- Οικονομικοί παράγοντες
- Σχολεία/εκπαίδευση

Περισσότερες πληροφορίες για το πώς εφαρμόζονται στο διαδίκτυο τα ανθρώπινα δικαιώματα μπορείτε να βρείτε στο Guide to Human Rights for Internet Users. Πιο συγκεκριμένα, η ενότητα "Πρόσβαση και μη διάκριση" (Access and non-discrimination) σκιαγραφεί τα είδη των δικαιωμάτων που έχουν ισχύ στο διαδίκτυο για όσους πέφτουν θύμα ρητορικής μίσους.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε: ΨΗΦΙΑΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ

Μιλάμε συχνά για την ανθεκτικότητα και το πόσο κρίσιμο είναι να διαποτίζουμε τους νέους με τις απαραίτητες δεξιότητες.

Τί σημαίνει όμως στην ουσία ανθεκτικότητα; Και ψηφιακή ανθεκτικότητα; Η ανθεκτικότητα δεν σημαίνει προσπάθεια να είμαστε τόσο "σκληροί" που τίποτα να μην μας επηρεάζει. Η ανθεκτικότητα βασίζεται στην ικανότητά μας να παραμένουμε θετικοί και να χτίζουμε τη δύναμή μας. Ακόμα περισσότερο, είναι η ικανότητα να ανακάμπτουμε από αναποδιές. Δεν πειράζει να νιώσουμε λυπημένοι, ανήμποροι ή καταρρακωμένοι, αυτό που έχει σημασία είναι πώς αντιδράμε και προσαρμοζόμαστε. Η ψηφιακή ανθεκτικότητα είναι η ικανότητα να επανερχόμαστε από δύσκολες στιγμές στο διαδίκτυο. Προϋποθέτει να έχουμε την ικανότητα να καταλαβαίνουμε πότε είμαστε σε κίνδυνο στο διαδίκτυο, να ξέρουμε τί να κάνουμε όταν κάτι πάει στραβά, να μαθαίνουμε από τις διαδικτυακές μας εμπειρίες και να καταφέρνουμε να ξεπερνάμε τυχόν δυσκολίες ή στεναχώριες. Οι νέοι/ νέες με ψηφιακή ανθεκτικότητα έχουν τα εφόδια να αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις του σύγχρονου, ψηφιακού κόσμου. Η ψηφιακή ανθεκτικότητα μεγαλώνει μέσα από τη χρήση, τα μαθήματα και την εμπειρία του διαδικτύου και σίγουρα δεν χτίζεται εάν αποφεύγουμε τον ψηφιακό κόσμο.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΡΩΝ

Ανθεκτικότητα

Η ανθεκτικότητα αναφέρεται γενικά στην ικανότητα ενός ατόμου να υπερβαίνει προκλήσεις, που μπορεί να επηρεάζουν αρνητικά τη συναισθηματική και σωματική του ευζωία. Στο πλαίσιο του βίαιου εξτρεμισμού, η "ανθεκτικότητα" αφορά την ικανότητα να αντιστεκόμαστε (ή να μην υιοθετούμε) απόψεις και οπτικές που παρουσιάζουν τον κόσμο με απόλυτες αλήθειες, οι οποίες νομιμοποιούν το μίσος και τη χρήση βίας.

Στην εκπαίδευση, αυτό σημαίνει ότι καλλιεργούμε την ικανότητα των μαθητών να σκέπτονται κριτικά, να μαθαίνουν μέσω έρευνας (διερευνητική μάθηση) και να επαληθεύουν στοιχεία, ώστε να μην παρασύρονται από τις υπεραπλουστευμένες και μονοδιάστατες παρουσιάσεις του κόσμου που προπαγανδίζουν βίαιες εξτρεμιστικές ομάδες. Η καλλιέργεια της ανθεκτικότητας σε μαθητές και νέους είναι ένα βασικό μέτρο που μπορεί να εφαρμοστεί μέσα από την εκπαίδευση για την πρόληψη της εξάπλωσης του βίαιου εξτρεμισμού.

(UNESCO, 2017).

Ψηφιακή ανθεκτικότητα

"Η ψηφιακή ανθεκτικότητα επιτυγχάνεται μέσω της εμπειρίας μάλλον παρά της μάθησης και ενισχύεται από ευκαιρίες να ανοιγόμαστε σε έμπιστους τρίτους και στη συνέχεια να αναλογιζόμαστε τις διαδικτυακές προκλήσεις."

— UKCIS Digital Resilience Framework

Τί είναι η ψηφιακή ανθεκτικότητα;

Η ψηφιακή ανθεκτικότητα είναι ένα δυναμικό προσόν που καλλιεργείται μέσα από την ψηφιακή ενασχόληση, όταν, δηλαδή, ανταποκρινόμαστε στις κατάλληλες διαδικτυακές ευκαιρίες και προκλήσεις, αντί να καταφεύγουμε σε συμπεριφορές αποφυγής και ασφάλειας.

Χαρακτηριστικά της ανθεκτικότητας

- Η τάση να προσχεδιάζουμε.
- Η τάση να επανεξετάζουμε τί ήταν αποτελεσματικό και τί όχι.
- Η αίσθηση της αυτενέργειας ή η αποφασιστικότητα να αντιμετωπίσουμε την πρόκληση.
- Η αυτοπεποίθηση όσον αφορά την ικανότητά μας να αντιμετωπίζουμε επιτυχώς προκλήσεις.

Πηγή: UK Council for Internet Safety

Ερωτήματα που καλό είναι να αναρωτηθείτε ως εκπαιδευτής/τρια.

1. Τί είδους άγχη και πιέσεις θεωρούν οι νέοι ότι αντιμετωπίζουν στον διαδικτυακό κόσμο;
2. Ποιες πιέσεις τους ανησυχούν περισσότερο / λιγότερο;
3. Πώς τις αντιμετωπίζουν;
4. Πώς επηρεάζουν οι πιέσεις αυτές την κοινωνική και συναισθηματική τους ευζωία;
5. Πώς εκδηλώνεται αυτό (π.χ. κακή διάθεση, επίπεδα στρες, χαμηλή σχολική απόδοση);
6. Τί κάνει κάποιους νέους/νέες πιο ανθεκτικούς στους κινδύνους που συναντούν στο διαδίκτυο;
7. Οι δεξιότητες ή ικανότητες αυτές είναι κάτι που μαθαίνεται;

ΠΩΣ ΝΙΩΘΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΨΗΦΙΑΚΟ ΚΟΣΜΟ;

Εικόνα 1: Φάσμα συναισθηματικών αντιδράσεων, σύμφωνα με όσα ανέφεραν μαθητές που μελέτησαν συναισθηματικά βαρύ περιεχόμενο (Downes και συνεργάτες 2022)

Κίνδυνοι για τα παιδιά κατά τη χρήση του ίντερνετ

	Περιεχόμενο Λήψη περιεχομένου μαζικής παραγωγής	Επαφή Συμμετοχή σε διαδικτυακή δραστηριότητα (ενηλίκων)	Συμπεριφορά Δράστης ή θύμα σε συνδιαλλαγή μεταξύ συνομήλικων
Επιθετικότητα	Βίαιο/ανατριχιαστικό περιεχόμενο	Παρενόχληση, παρακολούθηση (stalking)	Εκφοβισμός, εχθρικές πράξεις από συνομήλικους
Σεξουαλικής φύσης	Πορνογραφικό περιεχόμενο	Προσέλευση (grooming), σεξουαλική κακοποίηση ή εκμετάλλευση	Σεξουαλική παρενόχληση, sexting
Σύστημα αξιών	Περιεχόμενο ρατσιστικό / μίσους	Ιδεολογική πειθώ	Δυνητικά επιβλαβές περιεχόμενο από χρήστη
Εμπορικότητα	Ενσωματωμένο μάρκετινγκ	Κατάχρηση προσωπικών δεδομένων	Συμμετοχή σε παίγνια, παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων

Πηγή: adapted from Livingstone, et. al. (2012b, p.8)

Όπως δείχνει και ο πίνακας, υπάρχουν αμέτρητοι κίνδυνοι στο διαδίκτυο, όλοι με δυνητικές επιπτώσεις στην κοινωνική και συναισθηματική ευζωία των παιδιών και των νέων.

ΣΕΝΑΡΙΟ

Ένα σημαντικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι ότι οι χρήστες εκτίθενται στις εξτρεμιστικές απόψεις άλλων. Το παρακάτω παράδειγμα εξηγεί γιατί αυτό είναι επικίνδυνο:

Από εδώ ο Χρήστος: Μετακόμισε πρόσφατα σε ένα νέο λύκειο και ακόμα δεν έχει κάνει πολλούς φίλους. Νιώθει απομονωμένος και στρέφεται στα social media για να γνωρίσει νέους ανθρώπους.

Ενώ σερφάρει στο ίντερνετ, ο Χρήστος πετυχαίνει μια σελίδα που μιλάει για μια θρησκεία την οποία δεν έχει ξανακούσει ποτέ. Έχει κάποιες ακραίες ιδέες, αλλά τον Χρήστο δεν τον πειράζει γιατί σκέφτεται ότι θα τον βοηθήσει να ενταχθεί σε μια νέα ομάδα ανθρώπων.

Έχετε εντοπίσει κάποιον κίνδυνο μέχρι τώρα;

Ο Χρήστος συμφωνεί να συναντηθεί με κάποιον από το site. Δεν τον έχει ξανασυναντήσει αλλά φαίνεται να γνωρίζει την περιοχή, επομένως υποθέτει ότι θα είναι ασφαλές. Ο Χρήστος δεν έχει κάποιον να πάει μαζί του και αποφασίζει να πάει μόνος.

Όταν φτάνει, ο άντρας που συναντάει είναι μεγαλύτερος από ό,τι περίμενε. Δείχνει γύρω στα 30. Μιλάει πολύ για τη θρησκεία και ο Χρήστος, παρότι δεν πολυκαταλαβαίνει αυτά που του λέει, συμφωνεί να πάει στην επόμενη συνάντηση που θα κάνουν.

Τώρα, ποιους κινδύνους διακρίνετε;

Εάν ο Χρήστος συνεχίσει τη συναναστροφή με αυτόν τον άντρα μπορεί να ριζοσπαστικοποιηθεί. Τί σημαίνει ριζοσπαστικοποίηση;

Ριζοσπαστικοποίηση είναι η διαδικασία μέσα από την οποία ένας άνθρωπος αρχίζει να υποστηρίζει ή να εμπλέκεται σε εξτρεμιστικές ιδεολογίες. Μερικές φορές ενδέχεται ακόμα και να οδηγήσει κάποιον στην τρομοκρατική δράση και είναι, από μόνη της, επικίνδυνη.

Οι ηγέτες εξτρεμιστικών ομάδων συχνά στρέφονται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για να εντοπίσουν ευάλωτα και μοναχικά νεαρά άτομα που θεωρούν "εύκολο στόχο", δεδομένου ότι αποζητούν να ανήκουν σε κάτι και μια εξτρεμιστική ομάδα υπόσχεται να καλύψει αυτήν την ανάγκη.

Μπορούμε να χτίσουμε την ανθεκτικότητα των νέων ενάντια στη ριζοσπαστικοποίηση και τον εξτρεμισμό με διάφορους τρόπους:

- βοηθώντας τους να βελτιώσουν την αυτοεκτίμηση και την αυτοπεποίθησή τους,
 - προάγοντας τη συμπεριληπτικότητα και τη συνοχή στις κοινότητες,
 - παρέχοντας ένα ασφαλές περιβάλλον συζήτησης πολλών θεμάτων, όπως η αναγνώριση και η διαχείριση κινδύνων, η λήψη ασφαλέστερων αποφάσεων και η επίδραση της πίεσης από τρίτους,
- βοηθώντας τους νέους ανθρώπους να καταλάβουν πώς μπορούν να επηρεάσουν και να συμμετάσχουν στη λήψη αποφάσεων.

Μπορείτε να σκεφτείτε άλλα μέτρα/προτάσεις; Πώς μπορούμε να προστατέψουμε τους νέους/νέες από τη ριζοσπαστικοποίηση ή άλλες παγίδες στον ψηφιακό κόσμο μέσα από τις δεξιότητες εγγραμματοσμού στα μέσα;

ΕΣΕΙΣ ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ:

Το ψηφιακό περιβάλλον είναι πολύπλοκο. Έχει καλές στιγμές, όπως όταν παίρνουμε likes για τις selfies μας ή γινόμαστε δεκτοί σε ομάδες. Έχει όμως και κακές, όπως όταν μας αποκλείουν ή κυβερνοεκφοβίζουν ή όταν μας ριζοσπαστικοποιούν, όπως είδαμε στο προηγούμενο σενάριο. Πώς μπορούμε να βοηθήσουμε τη νεολαία;

Αποκτώντας την εμπειρία των διαδικτυακών δραστηριοτήτων σε περιβάλλοντα ασφαλούς διαχείρισης και ασφαλείς χώρους, οι νέοι/νέες χτίζουν τη σιγουριά και τις δεξιότητες που τους βοηθούν να αναπτύσσονται και να αντιμετωπίζουν τις αρνητικές συνέπειες του διαδικτυακού άγχους. Σε αυτό συνεισφέρει και η κατάλληλη υποστήριξη και καθοδήγηση που ενδεχομένως θέλει ή χρειάζεται το κάθε άτομο ξεχωριστά. Εξίσου σημαντική είναι η πρόσβαση σε υποστήριξη όταν κάποιος θέλει να ανακάμψει και να διερευνήσει εκ νέου ψηφιακές ευκαιρίες.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ	
<u>ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΤΕ ΕΝΑ ΔΙΚΤΥΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ</u> - Ζητήστε βοήθεια από κάποιον και προσφέρετε κι εσείς υποστήριξη σε άλλους. «Πρόβλημα που το μοιράζεσαι είναι μισό πρόβλημα». - Βρείτε ιστοσελίδες ή οργανώσεις που μπορούν να βοηθήσουν.	<u>ΜΗΝ ΤΑ ΒΑΖΕΤΕ ΜΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΑΣ</u> - Δεν είστε τέλειοι και είναι λογικό να κάνετε λάθη. Αντιμετωπίστε τον εαυτό σας καλοσυνάτα και δίκαια. - Αν θέλετε, περάστε λίγο χρόνο μακριά από το διαδίκτυο. - Λύνετε γρήγορα τυχόν διαφωνίες.
<u>ΚΑΝΤΕ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΖΩΗΣ ΣΑΣ</u> - Βρείτε χρόνο για τα πράγματα και τους ανθρώπους που σας δίνουν χαρά. - Κρατάτε τα μάτια σας ανοιχτά για νέες προκλήσεις. - Η ζωή μπορεί να γίνει αγχωτική. Βρείτε τρόπους να χαλαρώνετε.	<u>ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑ</u> - Φροντίστε να κάνετε γυμναστική, να είστε δραστήριοι. - Το βράδυ αφήνετε στην άκρη κάθε συσκευή για να κοιμάστε καλά. - Τρώτε τακτικά και υγιεινά.

Προσαρμοσμένο – με ευχαριστίες – από υλικό της @Mind. Για το πλήρες υλικό επισκεφθείτε τη [mind.org.uk](https://www.mind.org.uk)

ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ:

- ☹️ Να αντιληφθούν ότι το online έχει τα πάνω και τα κάτω του
- ☹️ Να βρουν δικούς τους τρόπους να διαχειρίζονται τον κίνδυνο και να ανακάμπτουν
- ☹️ Να προσαρμόζονται στις περιστάσεις που προκύπτουν
- ☹️ Να αναζητούν υποστήριξη και να ξέρουν πού θα τη βρουν

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΑ ΚΟΙΝΑ

Πριν ξεκινήσετε τη συζήτηση με τους συμμετέχοντες γύρω από το τί έχει αλλάξει στην ψηφιακή εποχή, εξετάστε το παραπάνω meme με ερωτήσεις όπως:

- Τί υπαινίσσεται αυτό το meme σχετικά με το πώς το ίντερνετ έχει αλλάξει την κοινωνική δράση και τη συμμετοχή στα κοινά;
- Σε τί διαφέρουν τα πράγματα σήμερα σε σχέση με τα κοινωνικά κινήματα του παρελθόντος (προ ψηφιακής εποχής); Μπορείτε να σκεφτείτε παραδείγματα που δείχνουν τί έχει αλλάξει;
- Τί έχει μείνει το ίδιο; Μπορείτε να σκεφτείτε παραδείγματα που δείχνουν τί έχει μείνει το ίδιο;

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζουμε τις έννοιες της ενασχόλησης με την πολιτική και της συμμετοχής στα κοινά, υπογραμμίζοντας τη σημασία αυτών των δράσεων συμμετοχής για την υγεία της δημοκρατίας. Η ενασχόληση με την πολιτική είναι θεμελιώδης σε μια δημοκρατία. Στο κάτω-κάτω, δημοκρατία σημαίνει κυβέρνηση για τον λαό και από τον λαό. Στις λιγοστές περιπτώσεις όπου υπάρχει άμεση δημοκρατία, ο λαός πραγματικά συμμετέχει στη λήψη αποφάσεων για τα περισσότερα θέματα που επηρεάζουν τη ζωή τους (ένα παράδειγμα είναι η Ελβετία ή κάποιες πόλεις που εφαρμόζουν συμμετοχικές πολιτικές προϋπολογισμού). Οι περισσότερες κοινωνίες, ωστόσο, έχουν κάποιο μοντέλο δημοκρατίας δια αντιπροσώπων, που σημαίνει ότι ο μέσος πολίτης συμμετέχει στα πολιτικά μόνο έως έναν βαθμό.

Υπάρχουν πολλές έρευνες που ορίζουν και τεκμηριώνουν την ενασχόληση με την πολιτική σε διάφορα δημοκρατικά πλαίσια. Η συμμετοχή σε ψηφοφορίες και εκστρατείες, η επικοινωνία με δημόσιους αξιωματούχους και η εμπλοκή σε συνεργατικές/κοινωνικές δράσεις θεωρούνται χαρακτηριστικές και συμβατικές δράσεις τέτοιας ενασχόλησης (Verba 1972, εντός Weiss 2020).

Κάποιες άλλες μορφές εμπλοκής των πολιτών αφορούν πιο αμφιλεγόμενες πτυχές της ενασχόλησης, όπως είναι οι διαμαρτυρίες, η υπογραφή αιτημάτων και οι απεργίες, που συνήθως συνδέονται με κοινωνικά κινήματα. Είτε συμβατικές είτε όχι, οι δράσεις ενασχόλησης με την πολιτική διέπονται από τρία συγκεντρωτικά χαρακτηριστικά (Weiss 2020, 3):

1.η συμμετοχική δράση εκτελείται από κοινούς πολίτες (όχι πολιτικούς ή ιθύνοντες)

2.η ενασχόληση είναι εκούσια (δεν μετράει η εξαναγκασμένη ή υποχρεωτική ενασχόληση που ενορχηστρώνεται από απολυταρχικές κυβερνήσεις, όπως της Βόρειας Κορέας)

3.η ενασχόληση συνδέεται με κάποιο δημόσιο φορέα (συνήθως την κυβέρνηση) ή κάποια τοπική αρχή, οργάνωση, ακόμα και οργάνωση της κοινωνίας των πολιτών.

Η συμμετοχή στα κοινά είναι μια άλλη διάσταση της ενασχόλησης, που δεν περιορίζεται στην ενασχόληση με την πολιτική. Η συμμετοχή στα κοινά σημαίνει να εμπλέκεται κάποιος, με διάφορους τρόπους, είτε στον εντοπισμό είτε στην επίλυση προβλημάτων σε επίπεδο κοινότητας (π.χ. στο σχολείο, στην πόλη ή στη χώρα σας), αλλά οι τρόποι αυτοί δεν είναι άμεσα συνδεδεμένοι με την πολιτική αρένα. Για παράδειγμα, ο εθελοντισμός σε έναν μη κυβερνητικό οργανισμό είναι ένα είδος συμμετοχής στα κοινά.

Στην περίπτωση των νέων, τόσο η ενασχόληση με την πολιτική όσο και η συμμετοχή στα κοινά διαφέρουν σε σύγκριση με αντίστοιχες δράσεις ενηλίκων. Συνήθως οι νέοι/νέες δεν έχουν δικαίωμα ψήφου, με αποτέλεσμα η εκλογική τους δράση να περιορίζεται σε δραστηριότητες εκτός της ψηφοφορίας. Επίσης, οι νέοι/νέες συνήθως εμπλέκονται δυναμικά σε δράσεις διαμαρτυρίας (REF).

Τέλος, οι νέοι/νέες είναι πιθανό να αντιλαμβάνονται την ενασχόληση με την πολιτική και τη συμμετοχή στα κοινά διαφορετικά από ό,τι η προηγούμενη γενιά, λόγω της προτίμησης που δείχνουν στην διαδικτυακή συμμετοχή και της ικανότητάς τους να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για κινητοποίηση τρίτων υπέρ ή κατά ορισμένων θεμάτων.

Σύμφωνα με έρευνες, οι νέοι ελάχιστα ενδιαφέρονται για την πολιτική και απομακρύνονται ολοένα και περισσότερο από την άσκηση των πολιτικών τους δικαιωμάτων (Youniss 2009). Από την άλλη, κάποιοι ερευνητές θεωρούν ότι στην πραγματικότητα οι νέοι ενδιαφέρονται λιγότερο για τη συμβατική και εκλογική πολιτική, αλλά ενδιαφέρονται περισσότερο για νέες μορφές ενασχόλησης (Weiss 2020, Foa και Munck).

Σε έκθεση του Συμβουλίου της Ευρώπης το 2018, οι Crowley και Moxon διαπιστώνουν ότι οι νέοι, σε γενικές γραμμές, έλκονται περισσότερο από τις μορφές συμμετοχής στα κοινά και στην πολιτική που βρίσκουμε στο διαδικτυακό περιβάλλον (ιδίως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης). Επίσης, οι νέοι προτιμούν την ενασχόληση που αναδεικνύει την έκφραση του εαυτού: μπορεί να επιλέξουν να συμμετάσχουν σε κάτι κάνοντάς το προσωπικό, μοϊκοτάροντας ένα προϊόν, συμμετέχοντας σε συζητήσεις για κάποια πολιτική απόφαση ή φορώντας την καρφίτσα κάποιου κινήματος.

Οι νέοι/νέες τείνουν να εμπλουτίζουν την παραδοσιακή συμμετοχή με μεγαλύτερη έμφαση στη σκέψη και τη συζήτηση. Δεδομένου ότι οι νέοι αντιμετωπίζουν περιορισμούς στους τρόπους συμμετοχής και παράλληλα θεωρούν ότι υστερούν στην πολιτική ικανότητα, είναι ευνόητο να μην ενδιαφέρονται πολύ για την ενασχόληση με την πολιτική.

Ωστόσο, πρέπει επίσης να λαμβάνουμε υπόψη την άποψη των νέων για το τί εστί ενασχόληση. Οι τύποι ενασχόλησης με την πολιτική άλλαξαν σημαντικά από τότε που οι πολιτικές επιστήμες άρχισαν να τους καταγράφουν. Σήμερα, ο διαδικτυακός σχολιασμός ενός άρθρου και η συμμετοχή σε μια διαδικτυακή ομάδα, που διαμαρτύρεται ενάντια σε κάτι, διεκδικεί αλλαγές ή εκφράζει αλληλεγγύη, εύκολα εμπίπτουν στο φάσμα της ενασχόλησης με την πολιτική.

Η πανδημία του COVID-19 ενίσχυσε περαιτέρω το ρόλο της διαδικτυακής ενασχόλησης, καθώς πολλές χώρες υιοθέτησαν μέτρα που περιορίσαν την ελευθερία του συνέρχεσθαι. Φαίνεται ότι οι νέοι άνθρωποι που ασχολούνται με διαδικτυακό ακτιβισμό έχουν υψηλότερη πολιτική ικανότητα (REF). Όσον αφορά τους νέους, η συμμετοχή στα κοινά είναι καθοριστική για τη διάπλαση των δημοκρατικών πολιτών του αύριο. Πολλές είναι οι έρευνες που τεκμηριώνουν τη θετική επίδραση του εθελοντισμού σε νεαρή ηλικία ως προς τη μελλοντική πολιτική συμπεριφορά (Niemi και Jennings, Putnam, Letki, Badescu, κ.λπ.).

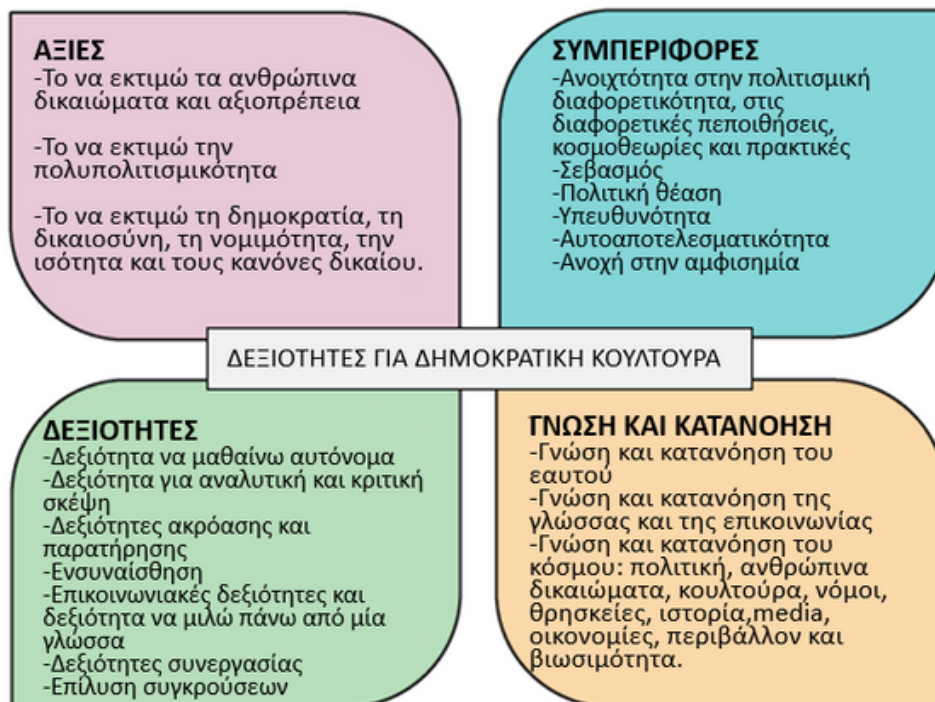
Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι οι νέοι άνθρωποι μπορεί να στρατολογηθούν/κινητοποιηθούν προκειμένου να ενταχθούν σε εξτρεμιστικά κινήματα, αν και η εκπαίδευση μπορεί να αποτρέψει τη ριζοσπαστικοποίηση, υπό την προϋπόθεση ότι η αγωγή του πολίτη διδάσκεται σωστά.

Ψηφιακός πολίτης και υποχρεώσεις

Σύμφωνα με την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, υπεύθυνος είναι ο "ψηφιακός πολίτης" που κατέχει τις δεξιότητες της δημοκρατικής κουλτούρας:

- μπορεί αποτελεσματικά και θετικά να χρησιμοποιεί τις εξελισσόμενες ψηφιακές τεχνολογίες
- συμμετέχει ενεργά, σταθερά και υπεύθυνα σε κοινωνικές δράσεις και δραστηριότητες του πολίτη
- εντάσσεται σε διαδικασία δια βίου μάθησης (σε περιβάλλοντα τυπικής, άτυπης και μη τυπικής μάθησης)
- έχει δεσμευτεί να υπερασπίζεται πάντα τα ανθρώπινα δικαιώματα και την αξιοπρέπεια

Source: Competences for Democratic Culture

Για να χρησιμοποιεί κανείς τα μέσα υπεύθυνα, πρέπει να ξέρει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του. Ο ρατσισμός, η ξενοφοβία, η ρητορική μίσους και ο κυβερνοεκφοβισμός είναι από τις πιο αναγνωρίσιμες πτυχές της βλαβερής συμπεριφοράς στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Υπό το φως αυτό, η πρόκληση σήμερα συνοψίζεται στο εξής ερώτημα: πώς αποφεύγουμε να διασχίσουμε το όριο ανάμεσα στην ελευθερία της έκφρασης και τα δικαιώματα γύρω από την ιδιωτικότητα και την ακεραιότητα; Εν μέρει η απάντηση είναι με ηθική, ενσυναίσθηση και προσωπική ευθύνη. Πάντα πρέπει να βρίσκουμε τρόπους να λειτουργούμε με ηθική, είτε αναρτούμε posts, άρθρα ή δημοσιεύσεις, είτε μοιραζόμαστε εικόνες ή βίντεο, είτε συμμετέχουμε γενικά σε συζητήσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, είτε μιλάμε ως ιδιώτες ή ως δημόσια πρόσωπα, είτε λειτουργούμε υπό κάποια επίσημη ιδιότητα, είτε εκφραζόμαστε ιδιωτικά ως πολίτες. Η UNESCO συνέταξε κατάλογο θεμάτων που άπτονται της δεοντολογίας (2015: 71), όπου προτείνονται διάφορες ιδέες για μια ενεργή και υπεύθυνη συμμετοχή στα κοινά μέσω των social media, καθώς και διάφορα θέματα δεοντολογίας κατά τη χρήση των μέσων, ως εξής:

-Εστιάζουμε στην πρόθεση των δράσεων όσο και στον αντίκτυπό τους, είτε ηθελμένο είτε αθέλητο.

-Αντιλαμβανόμαστε ότι η χρήση του ίντερνετ μπορεί να έχει θετικά αποτελέσματα, αλλά μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί καταχρηστικά ή με τρόπους που εσκεμμένα καταπατούν βασικούς κανόνες, π.χ. βλάπτοντας άλλους.

-Αναλογιζόμαστε κατά πόσον οι νόρμες, οι κανόνες και οι διαδικασίες που διέπουν τη διαδικτυακή συμπεριφορά βασίζονται σε ηθικές αρχές, που αντλούν από τα ανθρώπινα δικαιώματα, που αποσκοπούν στην προστασία των ελευθεριών και της αξιοπρέπειας των ανθρώπων στον κυβερνοχώρο και που προάγουν την προσβασιμότητα, την εξωστρέφεια, τη συμπερίληψη και τη συμμετοχή πολλαπλών ενδιαφερομένων στο διαδίκτυο.

Πώς μπορούμε να επικοινωνούμε καλύτερα;

Παρακολουθήστε την ομιλία TED, “10 Ways to Have a Better Conversation” της δημοσιογράφου ραδιοφώνου, Celeste Headlee. Όσο την βλέπετε, κρατάτε σημειώσεις και καταγράψτε στο χαρτί τις 10 στρατηγικές που περιγράφει η Headlee.

Αφού δείτε το βίντεο, διερευνήστε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Τί σας φάνηκε οικείο; Γνωρίζατε ήδη κάποια από τις στρατηγικές που περιγράφει η Headlee; Χρησιμοποιείτε ποτέ τις στρατηγικές αυτές στις συζητήσεις σας με άλλους;
- Τί ήταν καινούριο; Ήταν κάποια ιδέα ή στρατηγική κάτι καινούριο για εσάς ή κάτι που δεν χρησιμοποιείτε συχνά; Θεωρείτε ότι θα χρησιμοποιούσατε τις στρατηγικές αυτές σε μελλοντικές συζητήσεις; Γιατί ναι ή γιατί όχι;

Θεωρείτε ότι οι στρατηγικές αυτές είναι χρήσιμες για κάθε είδος συζήτησης, ακόμα και συζητήσεις για θέματα συμμετοχής στα κοινά; Γιατί ναι ή γιατί όχι;

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Bill Schammert

@BillSchammert · [Follow](#)

Congrats on the title, but maybe don't shoot Herbie in the head with your tree mascot? (Pic: [@NCAAVolleyball](#) - deleted)

5:38 AM · Dec 16, 2018 from Lincoln, NE

ΙΣτον τελικό του NCAA Εθνικού Πρωταθλήματος Βόλεϊ Γυναικών του 2018, ο κόσμος πήρε ένα καλό μάθημα τί δεν πρέπει να κάνουμε όταν καλύπτουμε μια εκδήλωση στο σχολείο μας. Λίγα λεπτά μετά το τέλος του αγώνα, ο NCAA (Εθνικός Κολλεγιακός Αθλητικός Σύνδεσμος των ΗΠΑ) ανέβασε tweet με φωτογραφία από τον επίσημο λογαριασμό Βόλεϊ του NCAA, που απεικόνιζε δύο παίκτριες της ομάδας του Stanford να μπαίνουν τρέχοντας στα αποδυτήρια του Stanford κρατώντας το κύπελλο ψηλά. Στο φόντο της φωτογραφίας φαινόταν ένας άσπρος πίνακας που έδειχνε τη μασκότ του Stanford (ένα δέντρο) να κάνει άσεμνη χειρονομία και να απειλεί με όπλο τη μασκότ της ηττημένης ομάδας, της Nebraska. Η εικόνα διαγράφηκε λίγα λεπτά αργότερα, για να αντικατασταθεί από έναν καταιγισμό αντιδράσεων στα social media από ανθρώπους που είχαν βγάλει screenshots και τα είχαν κοινοποιήσει.

Ως δημιουργοί περιεχομένου και διαχειριστές των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, τί μας διδάσκει το περιστατικό αυτό;

Ακολουθούν κάποιες ερωτήσεις που μπορούν να χρησιμοποιούν οι εκπαιδευτές όταν ανοίγουν τη συζήτηση για το θέμα:

- Πώς θα κοινοποιούσατε την εικόνα αυτή ώστε να μην προκαλέσει αρνητικές αντιδράσεις;
- Ποιος ήταν υπεύθυνος για τη διαμάχη που προέκυψε; (Ο φωτογράφος, ο διαχειριστής social media του NCAA, αυτός που ζωγράφισε στον πίνακα, οι αθλήτριες του Stanford, οι προπονητές;)
- Τί αντίκτυπο έχει η εικόνα στο Stanford και στις παίκτριες που απεικονίζονται; Πιστεύετε ότι οι παίκτριες στη φωτογραφία είναι περήφανες για αυτή;
- Τί είδους κληρονομιά αφήνει πίσω της αυτή η φωτογραφία;
- Πώς θα χρησιμοποιούσατε αυτήν τη μελέτη περίπτωσης για να δημιουργήσετε καλό περιεχόμενο;

Source: <https://classintercom.com/blog/case-study-digital-citizenship-and-sportsmanship/>

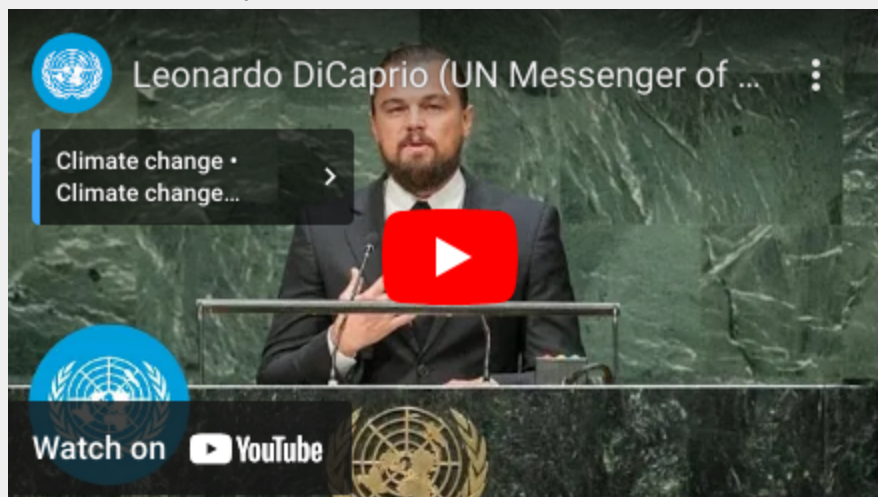

Πώς μοιάζει μια καλή και πώς μια κακή συζήτηση κοινωνικοπολιτικών θεμάτων online;

1

Στην έναρξη της Συνόδου Κορυφής των Ηνωμένων Εθνών για το Κλίμα στη Νέα Υόρκη του 2014, ο ηθοποιός Λεονάρντο Ντι Κάπριο τόνισε πόσο σημαντικό ήταν να αντιμετωπιστεί η κλιματική αλλαγή με ειδικές πολιτικές και νόμους.

Διαβάστε παρακάτω τα σχόλια που αναρτήθηκαν κάτω από το βίντεο της ομιλίας του Ντι Κάπριο στο YouTube.

2

Στη συνέχεια, διαβάστε κάποια άλλα από τις παρακάτω αναρτήσεις στο Youth Voices, πλατφόρμα συζήτησης των νέων για θέματα που άπτονται της ιδιότητας του πολίτη. Οι αναρτήσεις μιλάνε για επίκαιρα θέματα, όπως είναι ο εμβολιασμός ενάντια στον COVID-19, ο ρατσισμός και οι ανισότητες στις Ηνωμένες Πολιτείες. Πέρα από την ίδια την ανάρτηση, συζητήστε και τα σχόλια κάτω από τα άρθρα.

- Protecting Children From COVID
- Aren't We All the Same
- America Means Inequality

3

Παρατηρώ-Ερμηνεύω-Συσχετίζω:

Δουλεύοντας σε ζευγάρια, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να παρατηρήσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των σχολίων στο YouTube και στο Youth Voices, να ερμηνεύσουν τις πιθανές προθέσεις και επιπτώσεις των συζητήσεων αυτών και να σκεφτούν συσχετισμούς με δικές τους εμπειρίες.

Για το κάθε βήμα παρακάτω, υπάρχουν συγκεκριμένες ερωτήσεις που μπορείτε να διερευνήσετε:

Παρατηρώ:

- Τί σας έκανε εντύπωση ή τί προσέξατε όταν διαβάζατε τα σχόλια της κάθε ανάρτησης;
- Πώς θα περιγράφατε το ύφος των σχολίων;
- Επιλέξτε έναν σχολιαστή από κάθε ανάρτηση και παρατηρήστε ΠΩΣ μοιράζονται τις ιδέες τους και ανταποκρίνονται στις ιδέες των άλλων. Κατονομάστε τις "κινήσεις" των σχολιαστών που βλέπετε. [Ως κινήσεις εννοούμε συγκεκριμένα αυτό που έκαναν στα σχόλιά τους, για παράδειγμα έκαναν μια ερώτηση, ανέφεραν κάποια στατιστική ή γεγονός, μοιράστηκαν μια πεποίθηση ή αξία τους.]

Ερμηνεύω:

- Εξετάστε προθέσεις και επιπτώσεις: Στους ίδιους πάντα σχολιαστές, ποιες νομίζετε ότι μπορεί να ήταν οι προθέσεις ή τα κίνητρά τους; Γιατί το λέτε αυτό;
- Τί είδους επιπτώσεις μπορεί να έχει η κάθε ανταλλαγή απόψεων στους συμμετέχοντες;
- Τί είδους επιπτώσεις μπορεί να προκύψουν για αναγνώστες της συζήτησης που δεν σχολιάζουν;

Συσχετίζω:

- Βλέπετε καθόλου συσχετισμούς ανάμεσα σε όσα διαβάζετε σε αυτά τα σχόλια και σε διαδικτυακές συζητήσεις στις οποίες έχετε πάρει μέρος ή που έχετε δει στα δικά σας social media; Περιγράψτε με παραδείγματα.

<https://www.digitalcivicstoolkit.org/dialogue-question-2-activity-1>

ΠΩΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΜΕ ΣΕ ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΕΣ: ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

-Ενημερωθείτε για το θέμα με το οποίο θα ασχοληθείτε και εξασφαλίστε ότι τα επιχειρήματά σας βασίζονται στην πραγματικότητα και επιβεβαιώνονται με στοιχεία.

-Δείξτε ευαισθησία και ακούστε τους άλλους, θέτοντας έτσι τα θεμέλια για εποικοδομητικό και υπεύθυνο διάλογο.

-Λειτουργήστε με ανοιχτό μυαλό, αναπτύσσοντας οράματα, υιοθετώντας προενεργή στάση, σεβόμενοι την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και την ισότητα ή ακολουθώντας, για παράδειγμα, τον Κώδικα Δεοντολογίας της Dóchas, εργαλείο χρήσιμο για τις ΜΚΟ.

-Ξεκινήστε μια εκστρατεία για την ευαισθητοποίηση ιθυνόντων. Πρώτα προσδιορίστε τους βασικούς σκοπούς, τις ομάδες στόχους, το χρονοδιάγραμμα και τους απαιτούμενους πόρους και μετά παρακολουθείτε διαρκώς την πορεία και τα αποτελέσματά της. Κάποια καλά παραδείγματα διαδικτυακών εκστρατειών είναι οι εκστρατείες της Amnesty International, η συμμετοχική χρηματοδότηση (crowdfunding) της αναδάσωσης και της προσπάθειας επανεγκατάστασης της άγριας ζωής στις όχθες του ποταμού Νείλου στην Ουγκάντα, το Let's Talk About It και το No Hate Speech.

-Συμπληρωματικά στην προσέλκυση πιθανών δωρητών και χορηγών, εντάξτε στην εκστρατεία σας πολιτικούς αντιπροσώπους/λήπτες αποφάσεων - αρμόδιους για τον σκοπό/το θέμα σας - από τις τοπικές αρχές, πολιτικές ομάδες εργασίας, συμβούλια ή άλλους φορείς, καλώντας τους να συμμετάσχουν, δεδομένου ότι θα αυξήσουν την ορατότητά της (π.χ. στα μέσα ή σε δημόσια δρώμενα).

-Συμπεριλάβετε στην εκστρατεία influencers, ψηφιακούς ακτιβιστές, YouTubers και vloggers (video-bloggers), αξιοποιώντας την εμπειρία, την επιρροή και τη φήμη τους στο κοινό στόχος σας. Συνήθως πρόκειται για άτομα με έντονη απήχηση στις πλατφόρμες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Μπορεί να γίνουν τακτικοί επισκέπτες στις εκδηλώσεις σας ή και πρέσβεις του σκοπού σας.

-Μπορείτε επίσης να ξεκινήσετε μια διαδικτυακή εκστρατεία συλλογής υπογραφών, ανεξάρτητη από την αρχική γεωγραφική σας εμβέλεια δράσης, χρησιμοποιώντας, μεταξύ άλλων, τα παραδείγματα και εργαλεία από τις παρακάτω ιστοσελίδες:

<https://petition.parliament.uk/help>

<https://petiport.secure.europarl.europa.eu/petitions/en/home>

<http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/welcome>

<http://www.citizens-initiative.eu/about/the-eci-campaign/>

<https://www.change.org/about>

Source: ©Council of Europe

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

-Εξετάστε την Αραβική Άνοιξη, ένα ενδιαφέρον παράδειγμα της δύναμης των ανθρώπων που είναι ενεργοί και στρατευμένοι, αλλά και της δύναμης των social media και των άλλων μέσων. Προσπαθήστε να εντοπίσετε τους βασικούς παράγοντες που έδωσαν τέτοια διάσταση στο όλο φαινόμενο.

-Βρείτε ένα περιστατικό από το χώρο των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, ενός forum συζήτησης ή από τα σχόλια σε κάποιο ειδησεογραφικό άρθρο, όπου κάποιος έχει περιγράψει σαφώς έναν ηθικό και αξιοπρεπή τρόπο δράσης. Ποια στοιχεία παραπέμπουν στην ηθική και στην αξιοπρέπεια;

-Διαλέξτε μια παλιά ή τρέχουσα εκστρατεία και εξετάστε την. Αποδομήστε την εκστρατεία ώστε να εντοπίσετε τα εξής: τον υπεύθυνο της εκστρατείας, τους χρηματοδότες της, τον σκοπό, τα κανάλια και την ομάδα στόχο.

Επιπρόσθετες πηγές

Book: Boud D. & Feletti G. (eds.) (1997), *The Challenge of Problem-based Learning* (2nd edn), Routledge, London.

Study: Council of Europe (2018), *Internet and electoral campaigns – Study on the use of internet in electoral campaigns*.

Report: UNESCO (2015), *Keystones to foster inclusive Knowledge Societies –Access to information and knowledge, Freedom of Expression, Privacy, and Ethicson a Global Internet*.

More tips: Kaakinen M. (2018), "Disconnected online: a social psychological examination of online hate".

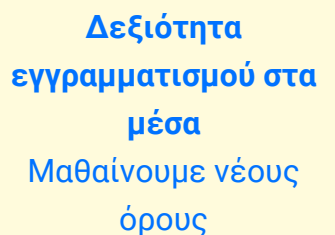
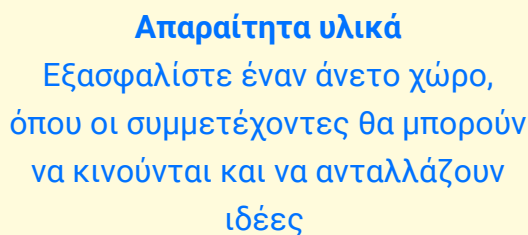
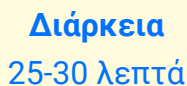
More tips: Knowhow Nonprofit. (2017.) *How to run a campaign using social media*.

More tips: NCVO Knowhow. (2018). *What is campaigning?*

PART IV

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Οι συμμετέχοντες αναλογίζονται το ιδιαίτερο νόημα που έχουν αυτές οι έννοιες στην ψηφιακή εποχή.
2. Καταλαβαίνουν ότι ο εγγραμματισμός, ο εγγραμματισμός στα μέσα (και ο εγγραμματισμός στα ψηφιακά μέσα) διαφέρουν από τη μία κοινότητα στην άλλη και ότι κάποιες ομάδες μπορεί να "μένουν απ' έξω" σε σχέση με άλλες.
3. Θέτουν τις παραμέτρους της τρέχουσας χρήσης των ψηφιακών μέσων που κάνουν οι ίδιοι.
4. Συζητούν και αξιολογούν κάποια από τα υπέρ και τα κατά της πρόσβασης στην πληροφορία γρήγορα και από τόσες διαφορετικές πηγές, που παρέχει η ψηφιακή εποχή.
5. Μοιράζονται απόψεις για την έννοια του εγγραμματισμού και του εγγραμματισμού στα μέσα.

Ο συντονιστής καλεί όλους τους συμμετέχοντες να σταθούν και να πάρουν μέρος σε μια σύντομη δραστηριότητα "περπάτα με τα πόδια σου", για να αρχίσουν να σκέφτονται τη χρήση των μέσων που κάνουν και τις διάφορες έννοιες που θα συζητηθούν.

Ο/Η συντονιστής/στρια λέει: Πριν ξεκινήσουμε, θα ήθελα να σταθείτε όλοι όρθιοι και να πάρετε μέρος σε μια δραστηριότητα για τη ζωή του πολίτη στον 21ο αιώνα. Παρακαλώ ακούστε τις προτάσεις που θα πω. Εάν μια πρόταση ισχύει για εσάς, κάντε ένα βήμα μπροστά.

Στο τέλος του κάθε γύρου (μετά από κάθε πρόταση), οι συμμετέχοντες θα πρέπει να γυρνάνε στην αρχική τους θέση.

Ενδεικτικές προτάσεις:

- Κάντε ένα βήμα εάν έχετε (πρόσβαση σε) υπολογιστή – laptop, τάμπλετ ή κινητό τηλέφωνο με πρόσβαση στο διαδίκτυο
- Κάντε ένα βήμα μπροστά εάν έχετε λογαριασμό Facebook
- Κάντε ένα βήμα εάν έχετε λογαριασμό Twitter
- Κάντε ένα βήμα εάν έχετε λογαριασμό Instagram
- Κάντε ένα βήμα μπροστά εάν έχετε λογαριασμό WhatsApp
- Κάντε ένα βήμα εάν έχετε διαβάσει ποτέ τις ειδήσεις στο ίντερνετ
- Κάντε ένα εάν έχετε παρατηρήσει ποτέ κάποια ανακρίβεια στις ειδήσεις
- Κάντε ένα βήμα μπροστά εάν έχετε ακολουθήσει ποτέ κάποιο Hashtag
- Κάντε ένα βήμα μπροστά εάν έχετε δημιουργήσει ποτέ κάποιο meme
- Κάντε ένα βήμα μπροστά εάν έχετε μοιραστεί ποτέ πληροφορίες διαδικτυακά με περισσότερα από δύο άτομα ταυτόχρονα

ΒΗΜΑ 1: Ο/η συντονιστής/στρια κάνει ερωτήσεις ανοιχτού τύπου για να θίξει την έννοια του εγγραμμτισμού στα μέσα στο πλαίσιο της ψηφιακής εποχής και για να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να εκφράσουν της ιδέες και τις ανησυχίες τους. (Αποδεχτείτε όλες τις ιδέες, εκτός εάν είναι 100% λάθος.)

1.Τί νομίζετε ότι σημαίνει για κάποιον να είναι "εγγράμματος";

(Εσείς είστε; Είναι όλοι στην κοινότητά σας εγγράμματοι; (Εάν όχι, ποιος "μένει απ' έξω" - ηλικία, φύλο, κοινωνικοοικονομική ή εθνοτική ομάδα);

2.Ποιο μειονέκτημα μπορεί να έχει κάποιος στην κοινότητά σας όταν δεν είναι εγγράμματος;

3.Τί νομίζετε ότι είναι ο "εγγραμμτισμός στα ψηφιακά μέσα";

(Εσείς αισθάνεστε όλοι ότι είστε "εγγράμματοι στα μέσα"; Πιστεύετε ότι είναι όλοι στην κοινότητά σας εγγράμματοι στα μέσα; (Εάν όχι, ποιος "μένει απ' έξω" - ηλικία, φύλο, κοινωνικοοικονομική ή εθνοτική ομάδα);

4.Θεωρείτε ότι ο "εγγραμμτισμός στα μέσα" σημαίνει κάτι ιδιαίτερο τώρα που το ίντερνετ και τα social media έχουν γίνει τόσο σημαντικά; (δλδ., ο "εγγραμμτισμός στα ψηφιακά μέσα")

(Θεωρείτε ότι είστε "εγγράμματοι στα μέσα"; Γιατί;/Γιατί όχι;)

5.Ποιο μειονέκτημα μπορεί να έχει κάποιος στην κοινότητά σας όταν δεν είναι εγγράμματος στα μέσα;

Έννοιες που αναζητάμε:

Εάν οι εκπαιδευόμενοι δεν σκεφτούν από μόνοι τους αρκετά από τα παρακάτω παραδείγματα, καθοδηγήστε τους με ερωτήσεις. (Για παράδειγμα, για το #3, "Είναι πάντα εύκολο να ξέρουμε ποιες πηγές να εμπιστευτούμε; Γιατί;")

1.Ο πιο απλός ορισμός του εγγραμματισμού είναι η "γνώση γραφής και ανάγνωσης". (Έχει να κάνει με δεξιότητες. Μπορεί επίσης να υποδηλώνει καλή γνώση ή κατανόηση.)

2.Εγγραμματισμός στα μέσα σημαίνει να ξέρουμε να χρησιμοποιούμε, αναλύουμε και δημιουργούμε μέσα. Ο εγγραμματισμός στα μέσα απαιτεί κριτική σκέψη. Περιλαμβάνει την ικανότητα αξιολόγησης ή κρίσης όσων συναντάμε στα μέσα.

3.Οι ηλικίες, τα φύλα ή οι υπο-ομάδες σε μια κοινότητα, που δεν διαθέτουν εγγραμματισμό (ή εγγραμματισμό στα μέσα ή εγγραμματισμό στα ψηφιακά μέσα), είναι πιο πιθανό να εξαρτώνται περισσότερο από άλλους και να βρίσκονται σε πιο αδύναμη θέση στην κοινωνία - για πολλούς λόγους.

4.Στην ψηφιακή εποχή, τα "μέσα" διαφέρουν τα μάλα από την τηλεόραση, το ραδιόφωνο και τις εφημερίδες:

- Μπορούμε να λάβουμε πληροφορίες πολύ γρήγορα.

- Μπορούμε να τις λάβουμε από πολλές και διαφορετικές πηγές.

- Μερικές φορές μας "έρχονται" χωρίς καν να τις αναζητούμε (π.χ. διαφημίσεις ή επιλεγμένα άρθρα που εμφανίζονται από μόνα τους στην οθόνη της ψηφιακής μας συσκευής).

- Οι πηγές είναι τόσες πολλές, που καταντά δύσκολο να ξέρουμε ποιες να εμπιστευτούμε.

- Στον ψηφιακό κόσμο, μπορούμε να μοιραζόμαστε και να δημιουργούμε μηνύματα, όχι μόνο να τα δεχόμαστε. Στον ψηφιακό κόσμο, δεν είμαστε πια απλά ένα "κοινό" για τα μέσα.

ΒΗΜΑ 2: Κατά την άποψή σας, είναι καλό ή κακό το ότι στον ψηφιακό κόσμο μπορούμε να παίρνουμε πληροφορίες γρήγορα από τόσες διαφορετικές πηγές;

(Βεβαιωθείτε ότι οι συμμετέχοντες θα αναφέρουν τόσο κάποια θετικά για τον πολλαπλασιασμό των πηγών στα μέσα και την ταχύτητα της πρόσβασης, όσο και κάποια αρνητικά/επικίνδυνα σημεία.)

ΒΗΜΑ 3: Ο συντονιστής εξηγεί: Σήμερα και τις επόμενες εβδομάδες θα κάνουμε διάφορα δικά μας πειράματα για να καλλιεργήσουμε τον εγγραμματισμό μας στα ψηφιακά μέσα. Θα έχετε την ευκαιρία να αναπτύξετε νέες δεξιότητες, χρησιμοποιώντας νέα διαδικτυακά εργαλεία. Σημαντικότερο ακόμα, όλες οι δραστηριότητες έχουν στόχο να μας βάλουν να σκεφτούμε περισσότερο τις ερωτήσεις που συζητήσαμε σήμερα.

Εναλλακτική δραστηριότητα προθέρμανσης/εισαγωγής:

Σιωπηλό πάτωμα

ΒΗΜΑ 1: Ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας, διαλέξτε 3 με 6 λέξεις-κλειδιά για σημαντικά θέματα σχετικά με τον εγγραμματισμό στα μέσα και την παγκόσμια εκπαίδευση και γράψτε από μία στο κέντρο μίας κόλλας χαρτί, αφήνοντας την γύρω επιφάνεια ελεύθερη. Κάποιες προτάσεις για λέξεις-κλειδιά: μέσα, δημοσιογράφος, ειδήσεις, αλήθεια, γεγονός, ΜΜΕ, τηλεόραση, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, γραμμή της εφημερίδας, συντάκτης, blogger, διαμορφωτής κοινής γνώμης, παραπληροφόρηση, στερεότυπο, προκατάληψη.

– Δημιουργήστε σχέδια στο δωμάτιο, τοποθετώντας τα χαρτιά στο πάτωμα ή σε τραπέζια, αλλά αφήνοντας χώρο γύρω από κάθε χαρτί ώστε να μπορούν να το πλησιάσουν αρκετοί συμμετέχοντες ταυτόχρονα.

ΒΗΜΑ 2: Παρουσιάστε τη διαρρύθμιση του δωματίου και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να περιφερθούν μόνοι τους στο δωμάτιο, σιωπηλά. Πείτε τους να πλησιάσουν σε τυχαία σειρά τα διάφορα χαρτιά και να γράψουν ή ζωγραφίσουν επάνω τους κάποιο συσχετισμό, σχόλιο ή ερώτημα γύρω από την εκάστοτε έννοια ή θέμα. Επίσης, να σχολιάσουν οτιδήποτε υπάρχει στο χαρτί, δηλαδή την κεντρική έννοια αλλά και τα σχόλια και ερωτήματα των άλλων συμμετεχόντων. Όταν τελειώσουν ας πάνε στο επόμενο χαρτί.

ΒΗΜΑ 3: Αφού περάσει λίγη ώρα και γραφτούν/σχεδιαστούν στο κάθε χαρτί διάφορες ιδέες, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να επιστρέψουν στα χαρτιά στα οποία έχουν ήδη σταματήσει και να δουν εάν υπάρχουν σχόλια από τους άλλους στα οποία θέλουν να αντιδράσουν. Αφήστε τους να συνεχίσουν να γράφουν για λίγα λεπτά ακόμα.

ΒΗΜΑ 4: Όταν γεμίσουν τα χαρτιά ή αισθανθείτε ότι οι συμμετέχοντες εξέφρασαν τα περισσότερα από αυτά που είχαν να πουν, ζητήστε τους να πάρουν από ένα μαρκαδόρο και να ξαναπεράσουν από τα χαρτιά, για να υπογραμμίσουν σε κάθε χαρτί αυτά που τους φαίνονται πιο σημαντικά ή με τα οποία ταυτίζονται περισσότερο. Μπορεί να είναι μια πρόταση, μια λέξη, μια ζωγραφιά, μια ερώτηση ή μια ολόκληρη έκθεση.

ΒΗΜΑ 5: Τοποθετήστε τα χαρτιά στο κέντρο του δωματίου και καλέστε τους συμμετέχοντες να καθίσουν γύρω από αυτά. Συζητήστε την κάθε έννοια ξεχωριστά. Μπορείτε να τους κάνετε τις παρακάτω ερωτήσεις ή να σκεφτείτε δικές σας.

Πώς μοιάζει να αντιλαμβάνεται η ομάδα την καρδιά αυτού του θέματος;

Υπάρχουν σχόλια στα χαρτιά που χρειάζονται εξήγηση;

Μπορείτε να φανταστείτε καταστάσεις ή συνθήκες όπου αυτή η αντίληψη της έννοιας θα ήταν λάθος;

Να εμπιστεύεται κανείς ή να μην εμπιστεύεται

25-30 λεπτά

μια χούφτα κουμπιά ή νομίσματα, το έντυπο όπου αναγράφονται διάφορες λέξεις για τα σύγχρονα μέσα (βλ. παράρτημα), γραμμή αξιοπιστίας

δεξιότητες εγγραμματισμού στην
πληροφορία, αναγνώριση των ψευδών
ειδήσεων και της παραπληροφόρησης,
ανάπτυξη πνεύματος κριτικής σκέψης

1. Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν να αναγνωρίζουν τη σημασία της ορθής πρόσβασης στην πληροφόρηση και να αξιολογούν κριτικά και αποτελεσματικά την πληροφορία.
2. Διδάσκονται τους όρους γύρω από τον εγγραμματισμό στην πληροφορία και μαθαίνουν τη διαφορά ανάμεσα στην εσφαλμένη πληροφόρηση, την παραπληροφόρηση και τις ψευδές ειδήσεις.
3. Συλλογίζονται και καλλιεργούν πνεύμα κριτικής σκέψης.

ΒΗΜΑ 1: Ρωτάτε την ομάδα από πού αναζητούν πληροφόρηση. Αν παρακολουθούν τις ειδήσεις, ποιο μέσο χρησιμοποιούν; Ποιο ήταν το πιο ενδιαφέρον/σοκαριστικό/συγκινητικό θέμα το τελευταίο διάστημα;

ΒΗΜΑ 2: Στην αρχή δίνετε στα μέλη της ομάδας κάμποσα κουμπιά και ένα έντυπο με διάφορες λέξεις για τα σύγχρονα μέσα, κυρίως για πράγματα παραπλανητικά. Οι συμμετέχοντες βάζουν ένα κουμπί σε κάθε μία από τις λέξεις που γνωρίζουν καλά. Αφού βάλουν όλοι τα κουμπιά τους, ακολουθεί συζήτηση για τις έννοιες των όρων.

ΒΗΜΑ 3: Για την επόμενη άσκηση, πάνω στο τραπέζι υπάρχει μια γραμμή αξιοπιστίας. Ένα μέλος τη φορά, όλη η ομάδα παίρνει από μία κάρτα, που αναφέρει μια πηγή πληροφόρησης. Οι συμμετέχοντες δείχνουν πού θα τοποθετούσαν την πηγή αυτή σύμφωνα με την αξιοπιστία της. Εάν οι απόψεις στην ομάδα διίστανται, ο αρχηγός τοποθετεί συμβιβαστικά την κάρτα κάπου στη μέση.

ΒΗΜΑ 4: Μπορεί να γίνεται συζήτηση αμέσως μετά την τοποθέτηση μιας κάρτας ή όταν όλες οι κάρτες θα έχουν πάρει θέση στη γραμμή. Μπορείτε αργότερα να αλλάξετε τις θέσεις των καρτών. Ρωτήστε τους νέους/νέες γιατί επέλεξαν να βάλουν τις κάρτες στις συγκεκριμένες θέσεις. Τί είδους πηγές είναι; Ποιους ραδιοφωνικούς σταθμούς ακούνε ή ποιους influencers ακολουθούν στα social media; Στην άσκηση αυτή δεν υπάρχουν σωστές και λάθος απαντήσεις.

ΒΗΜΑ 5: Εάν υπάρχει χρόνος, δώστε στην ομάδα μια ψευδή είδηση (βλ. παραρτήματα) γύρω από την αύξηση των κρεατικών στο σχολικό μενού. Ζητήστε από τους νέους/νέες να βρουν τα στοιχεία που υποδεικνύουν ότι το άρθρο είναι ψευδές.

Δεξιότητα εγγραμματισμού στα μέσα
δεξιότητες εγγραμματισμού στην
πληροφορία, αναγνώριση των ψευδών
ειδήσεων και της παραπληροφόρησης,
ανάπτυξη πνεύματος κριτικής σκέψης

1. Οι συμμετέχοντες αντιλαμβάνονται τη σημασία της ορθής πρόσβασης στην πληροφόρηση και της κριτικής και αποτελεσματικής αξιολόγησης της πληροφορίας.
2. Μαθαίνουν πώς και γιατί δημιουργούνται και διαδίδονται οι ψευδές ειδήσεις.
3. Μαθαίνουν να αναλύουν κριτικά τις πληροφορίες.

ΒΗΜΑ 1: Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μπουν στην κοινή κλειστή/ιδιωτική ομάδα στο Facebook που δημιουργήσατε πριν το εργαστήρι. Καθένας από αυτούς θα δημιουργήσει μια δημοσκόπηση για την ομάδα, με την ερώτηση: Ποια από τις πληροφορίες για μένα είναι πλαστή/ψευδής; Η κάθε δημοσκόπηση θα περιλαμβάνει τρία στοιχεία για τον συμμετέχοντα που την φτιάχνει, εκ των οποίων τα δύο θα είναι αληθινά και ένα θα είναι ψευδές. Όταν φτιαχτούν όλες οι δημοσκοπήσεις, οι άλλοι συμμετέχοντες ψηφίζουν επιλέγοντας το στοιχείο που θεωρούν ψευδές.

ΒΗΜΑ 2: Συζητήστε τη δραστηριότητα, ρωτώντας τους συμμετέχοντες πώς επέλεξαν τα ψευδή στοιχεία για τους άλλους συμμετέχοντες και μιλήστε για τρόπους με τους οποίους θα μπορούσατε να είχατε διερευνήσει εάν τα στοιχεία ήταν αληθή ή ψευδή.

ΒΗΜΑ 3: Μετρήστε τα ψευδή στοιχεία που οι συμμετέχοντες κατάφεραν να εντοπίσουν. Κλείστε με την κεντρική ιδέα ότι πρέπει πάντα να ελέγχουμε, να αξιολογούμε και να αναλύουμε κριτικά τις πληροφορίες και ποτέ να μην τις αποδεχόμαστε όπως μας τις παρέχουν. Επισημάνετε επίσης στους συμμετέχοντες ότι όταν αποφασίζουμε τί είναι αλήθεια και τί ψέμα, χωρίς να ελέγχουμε ή να αναλύουμε τις πληροφορίες, μπορεί να πέσουμε "θύμα" των ίδιων μας των πεποιθήσεων, αξιών, στερεοτύπων κ.ο.κ. και να δείξουμε προκατάληψη στη λήψη των πληροφοριών.

ΒΗΜΑ 4: Συζητήστε με τους συμμετέχοντες πώς οι πλαστές/ψευδείς πληροφορίες μπορούν να επηρεάσουν τις ζωές μας. Ζητήστε τους να σας δώσουν απτά παραδείγματα.

Σημείωση για τον/την συντονιστή/στρια:

Εάν περισσεύει χρόνος, υπάρχει και αυτή εδώ η δραστηριότητα:

Παραγωγή ψευδών ειδήσεων

ΒΗΜΑ 1: Στο βήμα αυτό, οι συμμετέχοντες πρέπει να επιλέξουν τη θεματική των ψευδών ειδήσεων που θέλουν να φτιάξουν (επιστήμες, πολιτική, κ.λπ.). Θεματικές ή συγκεκριμένα θέματα μπορεί επίσης να προτείνει ο εκπαιδευτής.

ΒΗΜΑ 2: Αφού επιλέξουν το θέμα, οι συμμετέχοντες πρέπει να βρουν ένα σχετικό άρθρο και επιχειρήματα για να διαστρεβλώσουν το άρθρο αυτό. Για παράδειγμα, μπορούν να αναζητήσουν σχετικά με το θέμα άρθρα και να απομονώσουν κάποιες δηλώσεις, να τις τροποποιήσουν κ.ο.κ.

ΒΗΜΑ 3: Για να δημιουργήσουν μια ψευδή είδηση, οι συμμετέχοντες μπορούν να ακολουθήσουν το βασικό μοτίβο των ψευδών ειδήσεων:

- Η ιστορία πρέπει να εκπλήσσει ή/και να σοκάρει.
- Έχετε κατά νου ποιον θέλετε να στοχεύσετε, ποιανού θέλετε να τραβήξετε την προσοχή.
- Όσο για το οπτικό κομμάτι, οι συμμετέχοντες μπορούνε από το να γράφουν απλά ένα άρθρο με Microsoft Word έως να χρησιμοποιήσουν λογισμικό ειδησεογραφίας, ώστε το έγγραφο να είναι 'φιλικό προς χρήση στα μέσα'. Οι παρακάτω σύνδεσμοι μπορεί να σας βοηθήσουν: <https://breakyourownnews.com/>, <https://www.thefakenewsgenerator.com/>, <https://www.worldgreynews.com/add-news>.

ΒΗΜΑ 4: Παρουσίαση και αξιολόγηση: Κάθε ομάδα με τη σειρά παρουσιάζει το/τα άρθρο/άρθρα ψευδών ειδήσεων που ετοίμασε. Οι υπόλοιποι συμμετέχοντες λένε την άποψή τους.

ΒΗΜΑ 5: Ο εκπαιδευτής καταγράφει στον πίνακα τις παρατηρήσεις των μαθητών. Στο τέλος του μέρους αυτού, οι συμμετέχοντες χρησιμοποιούν τις σημειώσεις του εκπαιδευτή στον πίνακα για να εντοπίσουν επαναλαμβανόμενα χαρακτηριστικά των ψευδών ειδήσεων. Μετά προτείνουν εξηγήσεις γύρω από τις ψευδείς ειδήσεις, πώς λειτουργούν, πού αποσκοπούν και τί αντίκτυπο μπορεί να έχει η διάδοση ψευδών ειδήσεων.

Το θέατρο του Τύπου

Μια μελέτη του Massachusetts Institute of Technology (MIT) έδειξε ότι οι ψευδείς ειδήσεις εξαπλώνονται πιο γρήγορα, πιο μακριά και πιο βαθιά από τις πραγματικές ειδήσεις στο Twitter. Όσον αφορά τον εντοπισμό ψευδών ειδήσεων, που επηρεάζουν θρησκευτικές, εθνοτικές και φυλετικές ομάδες, το σήμα κινδύνου έχει ήδη ηχησει. Υπάρχει καλύτερος τρόπος να δείξουμε στους νέους πόσο επιβλαβείς και γεμάτες διακρίσεις είναι οι ψευδείς ειδήσεις, από το να τους βάλουμε να κατασκευάσουν οι ίδιοι; Με τη βοήθεια μιας καλλιτεχνικής δημιουργικής μεθοδολογίας του Augusto Boal, οι συμμετέχοντες εξερευνούν τα ΜΜΕ και τα μηνύματά τους. Καθ' οδόν, έχουν την ευκαιρία να αναλογιστούν τους τρόπους παρουσίασης και τα στερεότυπα στα μέσα.

Διάρκεια

30-35 λεπτά

Απαραίτητα υλικά

Πάρα πολλές εφημερίδες, περιοδικά, φυλλάδια, κ.λπ. Όσο πιο πολλά και πιο διαφορετικά, τόσο το καλύτερο. Ψαλίδι, κόλλα, χαρτί Α3/από πίνακα σεμιναρίων, ένα σετ ανά ομάδα

Δεξιότητα εγγραμματοσμού στα μέσα

δεξιότητες εγγραμματοσμού στην πληροφορία, αναγνώριση των ψευδών ειδήσεων και της παραπληροφόρησης, ανάπτυξη πνεύματος κριτικής σκέψης

Οι στόχοι της δραστηριότητας

1. Αντιλαμβανόμαστε τα στερεότυπα που έχουμε και κατανοούμε πώς λειτουργεί η σκέψη με στερεότυπα.
2. Αποκτάμε γνωστικά εργαλεία που μας επιτρέπουν να αναγνωρίζουμε και να αποδομούμε τα στερεότυπα.
3. Ενημερωνόμαστε και ενημερώνουμε για την επίδραση των ΜΜΕ στις απόψεις μας και στον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε τον κόσμο.

Περιγραφή της δραστηριότητας:

ΒΗΜΑ 1: Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες με πέντε έως επτά μέλη.

Ακουμπήστε τα υλικά στο πάτωμα και καλέστε τους συμμετέχοντες να κάτσουν γύρω από αυτά (ακόμα και στο πάτωμα). Πείτε στους συμμετέχοντες ότι θα φτιάξουν ένα θεατρικό, βασισμένο σε οτιδήποτε τους φαίνεται ενδιαφέρον σε αυτές τις εφημερίδες και τα περιοδικά.

ΒΗΜΑ 2: Ζητήστε τους να κόψουν κομμάτια από τα χαρτιά που τους φαίνονται με κάποιο τρόπο σημαντικά ή, εάν έχουν σκεφτεί ένα γενικό θέμα για το θεατρικό, στοιχεία που τους φαίνονται σχετικά με το θέμα. Είναι καθαρά προσωπική η επιλογή, δεν υπάρχει σωστό ή λάθος. Συνήθως αυτό το κομμάτι το κάνει το κάθε μέλος από μόνο του, με αποτέλεσμα να συγκεντρώνουν περισσότερα κομμάτια κειμένων ως ομάδα.

ΒΗΜΑ 3: Όταν μαζέψουν αρκετό κείμενο, πείτε τους να αρχίσουν να το οργανώνουν πάνω στην κόλλα Α3/από τον πίνακα. Θα εμφανιστούν σχέσεις: μια ατάκα, μια απάντηση, κάποια ειρωνεία ή αντίφαση. Όταν κάποια αλληλουχία τους αρέσει, μπορούν να κολλάνε τα κομμάτια στο χαρτί.

ΒΗΜΑ 4: Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν διαλόγους με βάση τα κείμενα αυτά, να τους εμπλουτίσουν με κινήσεις και μετά να παίξουν το συνδυασμό των δύο: έτοιμο το θεατρικό! Μπορούν να χρησιμοποιήσουν κουστούμια, σκηνικά αξεσουάρ και μουσική για να τονίσουν το μήνυμα. Στο στάδιο αυτό, μπορούν επίσης να χρησιμοποιήσουν τεχνικές ανάγνωσης για να προβάλουν το μήνυμα, όπως υπερβολή, ειρωνεία ή ανάγνωση κειμένου σε ρυθμό τραγουδιού ή ομιλίας. Αν θέλει, η ομάδα μπορεί να αναθεωρήσει το κείμενό της και να προσθέσει στοιχεία, αν και συνήθως δεν χρειάζεται.

ΒΗΜΑ 5: Δώστε στις ομάδες μπόλικο χρόνο για πρόβα. Συμβουλευτέ τους να μη συζητάνε πολύ για το πώς το σκέφτονται, αλλά να το κάνουν, να το βλέπουν και μετά να το αλλάζουν εάν χρειάζεται.

ΒΗΜΑ 6: Στο τέλος οι ομάδες ανεβάζουν το θεατρικό τους - μπορούν μέχρι και να συμπεριλάβουν μέλη άλλων ομάδων.

ΒΗΜΑ 7: Κάντε μια ανασκόπηση της άσκησης, ξεκινώντας με κάποιες ερωτήσεις προς τους συμμετέχοντες:

- Τί είδατε μόλις τώρα;
- Ποιο ήταν το θέμα του θεατρικού;
- Θεωρείτε ότι ήταν μια δίκαιη και ισορροπημένη ερμηνεία;
- Τί σχέση έχει αυτό που είδατε με τη ζωή σας;
- Στη συνέχεια, ζητήστε από την ομάδα που έκανε το θεατρικό να απαντήσει στα σχόλια:
- Ποιο ήταν το μήνυμα που θέλατε να περάσετε;
- Τί ανακαλύψατε μελετώντας τις εφημερίδες;
- Παρατηρήσατε ομοιότητες ή διαφορές ανάμεσα στις εφημερίδες; Γιατί; Πώς επηρέασαν τον τρόπο που αντιληφθήκατε τις ιστορίες;

Συμβουλές για τους/τις συντονιστές/στιες

Βοηθήστε την ομάδα να συμφωνήσει στο θέμα που θα διαπραγματευτεί πριν ξεκινήσει την άσκηση.

Εάν έχετε χρόνο, συνεργαστείτε με την ομάδα για την αισθητική του θεατρικού (κουστούμια, μουσική και σκηνικά).

Μην ξεχνάτε ότι, όσο επιλέγετε τις εφημερίδες και τα περιοδικά, με κάποιον τρόπο καθοδηγείτε την άσκηση.

Ενότητα Β: Δραστηριότητα 1

Η φάρμα των memes

Το visual influencing μπορεί να λειτουργήσει ως όπλο που θα εντείνει το μίσος ή το φόβο - αλλά μπορεί επίσης να αντισταχθεί στην αρνητικότητα. Παράλληλα, οι οπτικές αναπαραστάσεις είναι ένας εύκολος τρόπος να προσκαλέσει κανείς τους άλλους να υψώσουν ανάστημα και να εμπλέξουν και άλλους στα κοινά, διαδίδοντας το μήνυμα της αγάπης, της ισότητας και της διαφορετικότητας στην κοινωνία. Οι παρακάτω δραστηριότητες εστιάζουν στο visual influencing και στους ποικίλους τρόπους συμμετοχής σε δημόσιες συζητήσεις με τη χρήση οπτικών στοιχείων, όπως είναι τα memes, οι φωτογραφίες και οι εικόνες.

Διάρκεια

25-30 λεπτά

Απαραίτητα υλικά

Τηλέφωνο, εφαρμογές δημιουργίας
memes

Δεξιότητα εγγραμματος στα μέσα

Visual Influencing

Οι στόχοι της δραστηριότητας

1. Οι συμμετέχοντες καταλαβαίνουν τους τρόπους με τους οποίους οι εικόνες επηρεάζουν τους ανθρώπους και τους λόγους για τους οποίους πέφτουμε τόσο εύκολα θύμα σε οπτικές παγίδες.
2. Μαθαίνουν νέους τρόπους να παίζουν και να διασκεδάζουν με οπτικό περιεχόμενο σε διάφορα περιβάλλοντα κοινωνικά και κειμένου.
3. Κατανοούν τους μηχανισμούς διάδοσης ενός μηνύματος και το ότι όλοι μας έχουμε την ευθύνη να αξιολογούμε τη σημασία του κάθε περιεχομένου και εάν περιλαμβάνει κάποιο μήνυμα που πρέπει να κοινοποιηθεί.

Περιγραφή της δραστηριότητας:

ΒΗΜΑ 1: Εν είδει εισαγωγής, παρακολουθήστε το παρακάτω βίντεο για να καταλάβετε τί πραγματικά είναι ένα meme: <https://www.canva.com/design/DAFAp6qunEA/watch>

ΒΗΜΑ 2: Μετά ζητήστε από τους συμμετέχοντες να βρουν μια εικόνα σχετική με το ποδόσφαιρο. Ή να βγάλουν μια φωτογραφία του εαυτού τους/της ομάδας τους, σε μια αναπαράσταση σκηνής από το γήπεδο

.

ΒΗΜΑ 3: Στη συνέχεια πρέπει να την κατεβάσουν στο κινητό τους και να προσθέσουν το κείμενο που θέλουν στην εικόνα. Το ιδανικό θα ήταν να μοιραστούν το meme τους σε μια πλατφόρμα.

ΒΗΜΑ 4: Ρωτήστε τους συμμετέχοντες, ποιο θέμα τους φαίνεται πιο ενδιαφέρον; Γιατί αυτό; Γιατί νομίζουν ότι δημιουργήθηκαν αυτά τα memes; Ποια η σχέση μεταξύ εικόνας και κειμένου; Ποια "προβλήματα" παρουσιάστηκαν σε αυτά τα memes;

Ενότητα Β: Δραστηριότητα 2

Πλαισίωση

Η δύναμη της εικόνας είναι τεράστια! Οι νέοι/νέες αυτό το βιώνουν έντονα στην καθημερινότητά τους, με την τηλεόραση, το ίντερνετ και τα social media. Είναι εκτεθειμένοι σε περιεχόμενο στα μέσα, που συχνά περιλαμβάνει μεροληψία και δογματισμό. Αυτό μπορεί εύκολα να οδηγήσει στην προκατάληψη και στην υιοθέτηση σκέψεων και συμπεριφορών διάκρισης. Ο στόχος είναι να ευαισθητοποιηθούν γύρω από τα ηθικά διλήμματα σχετικά με την αντικειμενικότητα της πλαισίωσης και της αφήγησης των οπτικών ιστοριών. Σκοπός αυτής της δραστηριότητας είναι να διασφαλίσει την εξάσκηση πρακτικών συλλογιστικής σκέψης, ώστε να αποκομίσουν οφέλη όπως η καλύτερη αυτογνωσία και διορατικότητα ως προς τον εαυτό.

Διάρκεια
25-30 λεπτά

Απαραίτητα υλικά
Κινητό, παράρτημα

Δεξιότητα εγγραμματος στα μέσα

Οπτικός επηρεασμός, σύνθεση εικόνας, βασικές φωτογραφικά πλάνα και γωνίες

Οι στόχοι της δραστηριότητας

1. Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν πώς το κροπάρισμα (αποκοπή) προσδίδει δύναμη σε μια εικόνα και αλλάζει το νόήμά της, δημιουργώντας μια εικόνα πολύ πιο δυναμική.
2. Μαθαίνουν πώς το κροπάρισμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί χειριστικά, για να εξυπηρετήσει ανήθικες πρακτικές με στόχο την παραπλάνηση του κοινού ή για λόγους πολιτικής ατζέντας.
3. Ενημερώνονται για τη μεροληψία που μπορεί να επηρεάσει το πώς αντιλαμβάνονται τα μέσα.

Περιγραφή της δραστηριότητας:

ΒΗΜΑ 1: Ξεκινήστε με μια εισαγωγή στις βασικές τεχνικές βιντεοσκόπησης/φωτογραφίας, εστιάζοντας σε 2 από τις τεχνικές αυτές, τις λήψεις και τις γωνίες. Μέσα από διαφορετικά παραδείγματα λήψεων και γωνιών της κάμερας, εξηγείτε πώς οι τεχνικές αυτές μπορούν να δημιουργήσουν διαφορετικά νοήματα και αντιλήψεις.

ΒΗΜΑ 2: Πάρτε μια ευρυγώνια φωτογραφία ή επιλέξτε μια εικόνα με ανοιχτό πλάνο από μια συλλογή εικόνων (π.χ. Pixabay ή κάτι παρεμφερές) με μια κατάσταση με πολλά στοιχεία (ίσως πόλη, συνάντηση, ομάδα ανθρώπων, τοπίο, κ.λπ.). Δημιουργήστε μια κατάλληλη λεζάντα.

ΒΗΜΑ 3: Δημιουργήστε μια φωτογραφία μεσαίου πλάνου κροπάροντας την αρχική εικόνα. Δημιουργήστε μια λεζάντα που να λέει κάτι τελείως διαφορετικό για την ίδια κατάσταση - ίσως άλλαξε κάποια προοπτική;

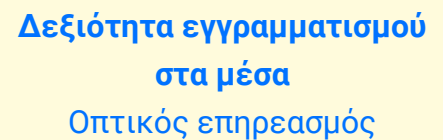
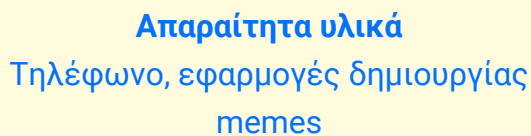
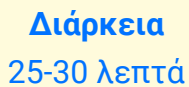
ΒΗΜΑ 4: Δημιουργήστε μια φωτογραφία κοντινού πλάνου κροπάροντας ακόμα περισσότερο την εικόνα. Ποια λεπτομέρεια θέλετε να αναδείξετε; Τί ιστορία λέει; Δημιουργήστε μια τρίτη, πάλι διαφορετική, λεζάντα.

ΒΗΜΑ 5: Αφού τελειώσετε με το πρακτικό κομμάτι, παρουσιάστε το περιεχόμενο στο κοινό σας (π.χ. χρησιμοποιώντας Canva ή Sway). Δείτε πώς αλλάζει το μήνυμα ανάλογα με το τί φαίνεται και τί μένει απ' έξω.

ΒΗΜΑ 6: Μοιραστείτε τις δημιουργίες σας με την ομάδα και συζητήστε πώς άλλαξε το μήνυμα με κάθε αλλαγή πλάνου. Πώς επηρεάστηκε το μήνυμα της εικόνας από το κροπάρισμα;

ΒΗΜΑ 7: Τα διάφορα κανάλια στα social media και στις ειδήσεις τίνος μήνυμα μεταδίδουν; Ποια ηθικά διλήμματα υπάρχουν όσον αφορά την αντικειμενικότητα της πλαισίωσης και της αφήγησης των οπτικών ιστοριών;

Θολώνοντας τα όρια μεταξύ δημιουργίας και κριτικής, οι συμμετέχοντες ανακαλύπτουν νέους τρόπους διασκέδασης με οπτικό περιεχόμενο, καθώς και το πώς να ξεκινούν μια συζήτηση γύρω από σημαντικά κοινωνικά θέματα. Στόχος είναι να αναδείξουμε ευχάριστους τρόπους αξιοποίησης του οπτικού επηρεασμού για να υπογραμμίσουμε κριτικές απόψεις στις οποίες νέοι και νέες είναι εκτεθειμένοι.

1. Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν νέους τρόπους να παίζουν και να διασκεδάζουν με οπτικό περιεχόμενο σε διάφορα περιβάλλοντα κοινωνικά και κλειμένου.
2. Κατανοούν τους μηχανισμούς διάδοσης ενός μηνύματος και το ότι όλοι μας έχουμε την ευθύνη να αξιολογούμε τη σημασία του κάθε περιεχομένου και εάν περιλαμβάνει κάποιο μήνυμα που πρέπει να κοινοποιηθεί ή όχι.

ΒΗΜΑ 1: Δείξτε στους συμμετέχοντες κάποια memes από το χώρο των τεχνών.
Ρωτήστε ποιο είναι το νόημα ή/και το μήνυμα του meme. Επίσης, ρωτήστε πώς τα art memes μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να θίξουν θέματα, όπως η (αν)ισότητα των φύλων, οι συμπεριφορές διάκρισης, η ρητορική μίσους κ.α.

ΒΗΜΑ 2: Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να επιλέξουν 2-3 κλασικούς πίνακες/έργα τέχνης που θέλουν να "φρεσκάρουν" και να παρουσιάσουν υπό νέα, ενδιαφέρουσα οπτική γωνία. Μπορούν να αντλήσουν εικόνες από τις ιστοσελίδες της εθνικής τους πινακοθήκης ή από εδώ:

<https://www.nga.gov/> (Εθνικό Μουσείο Τέχνης στην Αγγλία)

ΒΗΜΑ 3: Ζητήστε τους να θίξουν θέματα που θα ήθελαν να μπορούν να αντιμετωπίσουν σε έναν αγώνα ποδοσφαίρου. Μπορούν να χρησιμοποιήσουν κλασικούς πίνακες για να περάσουν το μήνυμά τους για τρόπους καταπολέμησης της προκατάληψης και των συμπεριφορών διάκρισης, για θέματα σχετικά με τη γλώσσα ή το φύλο. Ζητήστε τους να περάσουν το μήνυμά τους χιουμοριστικά.

ΒΗΜΑ 4: Οι συμμετέχοντες συζητούν και κάνουν μεταξύ τους ερωτήσεις για τα meme που φιλοτέχνησαν. Ποιο είναι το μήνυμά τους; Πώς μπορεί να περάσει το μήνυμα ο συνδυασμός εικόνας και κειμένου;

Διαδικτυακός εκφοβισμός

Οι νέοι άνθρωποι δεν είναι απλά καταναλωτές των μέσων, αλλά και δημιουργοί στα μέσα. Κάθε νέος/νέα είναι δημιουργός πληροφορίας και έχει μηνύματα που στέλνει στις διάφορες πλατφόρμες, συνήθως στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Επίσης, θεωρούμε ότι η ενδυνάμωσή τους, ώστε να έχουν πρόσβαση σε νέες πληροφορίες και γνώσεις και να εκφράζονται ελεύθερα, αποτελεί βασική προϋπόθεση για μια λειτουργική δημοκρατική κοινωνία. Για να χρησιμοποιεί κανείς τα μέσα υπεύθυνα, πρέπει να ξέρει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του. Ο ρατσισμός, η ξενοφοβία, η ρητορική μίσους και ο κυβερνοεκφοβισμός είναι από τις πιο αναγνωρίσιμες πτυχές της βλαβερής συμπεριφοράς στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Υπό το φως αυτό, η πρόκληση σήμερα συνοψίζεται στο εξής ερώτημα: πώς αποφεύγουμε να ξεπεράσουμε το όριο ανάμεσα στην ελευθερία της έκφρασης και τα δικαιώματα γύρω από την ιδιωτικότητα και την ακεραιότητα; Εν μέρει η απάντηση είναι, με ενσυναίσθηση και προσωπική ευθύνη. Στόχος των ακόλουθων δραστηριοτήτων είναι να τονίσει τις ποιότητες αυτές.

Διάρκεια

30-35 λεπτά

Απαραίτητα υλικά

διαδικτυακός εκφοβισμός (βλ. παραρτήματα), маркаδόροι

Δεξιότητα εγγραμματισμού στα μέσα

εκμάθηση της κριτικής ανάλυσης κειμένων και σχολίων που αναρτώνται στο ίντερνετ, κατανόηση του τρόπου που μεμονωμένα κείμενα μπορούν να επηρεάσουν άλλους χρήστες του ίντερνετ

Οι στόχοι της δραστηριότητας

1. Οι συμμετέχοντες ενημερώνονται για τα δεοντολογικά θέματα γύρω από την πρόσβαση και τη χρήση της πληροφορίας.
2. Μαθαίνουν τις δυνητικές συνέπειες της ρητορικής του μίσους.
3. Αναγνωρίζουν τη ρητορική μίσους και χρησιμοποιούν μεθόδους καταγγελίας/καταπολέμησης της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο.
4. Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν τον ορισμό της ρητορικής του μίσους.

Περιγραφή της δραστηριότητας:

ΒΗΜΑ 1: Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις απόψεις τους για τα εξής (ένας συμμετέχοντας να απαντάει μία ερώτηση):

1. Τί είναι η ρητορική μίσους και από πού προέρχεται;
 2. Που βρίσκεται το όριο ανάμεσα στην ελευθερία της έκφρασης και στη ρητορική μίσους;
 3. Τί σχέση έχει η υιοθέτηση στερεοτύπων με τη ρητορική μίσους; Δείξτε το βίντεο "Like a girl" <https://ej.uz/likeagirl>
 4. Πώς μπορεί η υιοθέτηση στερεοτύπων να οδηγήσει σε βία και μίσος;
- Ρωτήστε τους συμμετέχοντες εάν έχουν βιώσει/αντιμετωπίσει ποτέ παρόμοια (έμφυλα) στερεότυπα.

ΒΗΜΑ 2: Μοιράστε χαρτιά και στυλό στους συμμετέχοντες και ζητήστε τους να περάσουν 2 λεπτά χωρίς διακοπή (χωρίς να αφήσουν το στυλό) γράφοντας για την "ενσυναίσθηση". Εξηγήστε ότι δεν υπάρχουν κανόνες: μπορούν να γράψουν για το θέμα ελεύθερα, να γράψουν ένα ποίημα, τυχαίες σκέψεις, έναν ορισμό - ακόμα και να ζωγραφίσουν. Δύο λεπτά αργότερα, ρωτήστε εάν υπάρχει κάποιος εθελοντής που να θέλει να μοιραστεί μαζί σας το έργο του.

ΒΗΜΑ 3: Κατά πως φαίνεται, η Tile, το άτομο που εξετάζουμε σε αυτήν την άσκηση, χρειάζεται ενσυναίσθηση. Η Tile είναι ένα νεαρό κορίτσι που ανεβάζει βίντεο στην (πλασματική) πλατφόρμα βίντεο Muutube εδώ και δύο χρόνια. Συνήθως στα βίντεο της μιλάει για το πώς πήγε η μέρα της. Τώρα έχει ένα νέο κινητό, που παρουσιάζει μαζί με το δωμάτιό της. Δυστυχώς, πρόκειται να λάβει κάποια πραγματικά ανάρμοστα σχόλια για το βίντεο της.

ΒΗΜΑ 4: Δώστε σε κάθε μέλος της ομάδας έναν μη ανεξίτηλο μαρκαδόρο και μια πλαστικοποιημένη φόρμα της άσκησης. Καλό θα ήταν η φόρμα να μπορεί να σκεπαστεί, π.χ. με μια κόλλα χαρτί. Στόχος της άσκησης αυτής είναι να εστιάσει στα συναισθήματα και στην προσωπική ευθύνη του καθενός. Θα υπάρξει συζήτηση σε επίπεδο ομάδας, αλλά το σημαντικότερο είναι να κάνουμε τους συμμετέχοντες να σκεφτούν τα πράγματα μόνοι τους, με όσο γίνεται μεγαλύτερη ειλικρίνεια. Δώστε χρόνο στους συμμετέχοντες να εξοικειωθούν με τη φόρμα.

ΒΗΜΑ 5: Δείξτε στην ομάδα την πρώτη σελίδα με το βίντεο της Tile και τα αγενή σχόλια για τα δόντια και τα σεντόνια της. Οι συμμετέχοντες πρέπει να σημειώσουν στο τμήμα συναισθημάτων της φόρμας πώς νιώθουν ΟΙ ΙΔΙΟΙ για τα σχόλια που πήρε η Tile. Δεν θα συζητήσετε τις σημειώσεις αυτές. Συζητήστε με την ομάδα για ποιο λόγο έλαβε τέτοια σχόλια η Tile και γιατί οι άνθρωποι γενικά γράφουν τέτοια πράγματα ο ένας στον άλλον στο διαδίκτυο.

ΒΗΜΑ 6: Δείξτε στην ομάδα την επόμενη σελίδα των σχολίων, που γίνονται ακόμα πιο προσωπικά. Και πάλι, οι συμμετέχοντες σημειώνουν τα συναισθήματά τους. Δεν θα συζητήσετε τις σημειώσεις. Συζητήστε τους διαφορετικούς ρόλους στον εκφοβισμό και το ότι είναι εξίσου επώδυνος και λάθος στη ζωή και στο διαδίκτυο. Τί ρόλους διακρίνατε να παίζουν οι σχολιαστές;

ΒΗΜΑ 7: Στη φόρμα του αρχηγού υπάρχουν ερωτήσεις για να κάνετε στην ομάδα. Όλοι σημειώνουν στη φόρμα τους πώς θα αντιδρούσαν στις διάφορες περιπτώσεις.

ΒΗΜΑ 8: Ακολουθεί η τελευταία σελίδα των σχολίων, που κλείνει με ένα σχόλιο που είναι ξεκάθαρα ρητορική μίσους. Ρωτήστε την ομάδα τί ξέρουν για τη ρητορική μίσους και τί επίδραση μπορεί να έχει στους στόχους της. Η φόρμα του αρχηγού περιλαμβάνει κάποια στοιχεία για αυτήν.

ΒΗΜΑ 9: Τέλος, όλοι σημειώνουν πώς μπορεί Η ΙΔΙΑ Η TILE να νιώθει για τα σχόλια που έλαβε. Ρωτήστε την ομάδα εάν ξέρει πού μπορούν να αναζητήσουν βοήθεια οι νέοι/ νέες, τόσο εντός όσο και εκτός διαδικτύου, αν βρεθούν σε μια τέτοια κατάσταση. Πριν κλείσετε, ρωτήστε τους γιατί είναι τόσο σημαντική η ενσυναίσθηση για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους.

Ενότητα Γ: Δραστηριότητα 2

Η κοινότητα των καλών πολιτών!

Πότε ένας αγώνας διακρίνεται από ευ αγωνίζεσθαι; Και πώς παίζει ένας παίκτης με νοοτροπία ευ αγωνίζεσθαι; Σε αυτήν τη δραστηριότητα, οι συμμετέχοντες απαντούν αυτά τα ερωτήματα και σχεδιάζουν ένα πρόγραμμα που θα αναπτύξουν στις κοινότητές τους με τίτλο "Η κοινότητα των καλών πολιτών/παικτών!". Το σκεπτικό είναι ότι πρέπει να "ξεγελάσετε" τους συμμετέχοντες, ώστε να γίνουν μικροί «δικτάτορες», περιορίζοντας την ελευθερία της έκφρασης και την πρόσβαση στην πληροφορία των ανθρώπων.

Διάρκεια
30-35 λεπτά

Απαραίτητα υλικά
Ένα χαρτί A3/από πίνακα σεμιναρίων ανά ομάδα, στυλό/μαρκαδόροι

Δεξιότητα εγγραμματισμού στα μέσα
συνεργασία, κριτική σκέψη και αξιολόγηση

Οι στόχοι της δραστηριότητας

1. Οι συμμετέχοντες ενημερώνονται για τα δεοντολογικά και νομικά θέματα γύρω από την πρόσβαση και τη χρήση της πληροφορίας.
2. Αντιλαμβάνονται τις σχέσεις ανάμεσα στην ελευθερία στην ενημέρωση, την ελευθερία της έκφρασης και τη δημοκρατία.
3. Αναγνωρίζουν τη ρητορική μίσους και χρησιμοποιούν μεθόδους καταγγελίας/καταπολέμησης της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο.

Περιγραφή της δραστηριότητας:

ΒΗΜΑ 1: Χωρίστε την ομάδα σε υποομάδες 5-6 ατόμων. Κάθε ομάδα πρέπει να σκεφτεί ένα πλάνο για ένα πρόγραμμα που θα αναπτύξει στην κοινότητά της με τίτλο Η ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΚΑΛΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ!

ΒΗΜΑ 2: Κάθε ομάδα πρέπει να προσδιορίσει ένα σύνολο κανόνων και περιορισμών που θα αναγκάζει όλους τους πολίτες/παίκτες ποδοσφαίρου να συμπεριφέρονται σωστά, να είναι καλοί με τους υπολοίπους κ.λπ. (στο γήπεδο). Για παράδειγμα, πείτε στις ομάδες ότι καλό θα ήταν να σκεφτούν για ποια θέματα θα απαγορεύονται οι συζητήσεις στην κοινότητά τους, για να μη θίγεται κανένας, ή ποιες ιστοσελίδες/πλατφόρμες μέσων κοινωνικής δικτύωσης θα πρέπει να περιοριστούν ή να απαγορευτούν, ώστε οι άνθρωποι να μην επιτρέπεται να γίνονται κακοί προς τρίτους ή να διαδίδουν ψευδείς ειδήσεις κ.ο.κ. Επίσης, θα πρέπει να σκεφτούν πώς θα επιβάλουν αυτούς τους κανόνες, ώστε όλοι να γίνουν καλοί και σωστοί πολίτες.

ΒΗΜΑ 3: Κάθε ομάδα παρουσιάζει το πλάνο της για το πρόγραμμα **Η ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΚΑΛΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ!** με σειρά. Αφού γίνουν όλες οι παρουσιάσεις, ζητήστε από τις ομάδες να μουν στη θέση των πολιτών που θα πρέπει να τηρήσουν τους κανόνες τους, να σκεφτούν πώς θα τους αντιληφθούν, πώς θα αντιδράσουν, ποια δικαιώματα καταπατούνται με τους κανόνες αυτούς, εάν ισχύει αυτό, κ.λπ.

ΒΗΜΑ 4: Από κοινού με τους συμμετέχοντες, αναλογιστείτε τις επιπτώσεις τέτοιων "ιδανικών" προγραμμάτων για τα ανθρώπινα δικαιώματα των πολιτών, τη δημοκρατία, την ελευθερία του τύπου, κ.λπ.

ΒΗΜΑ 3: Η κάθε ομάδα παρουσιάζει τη δράση στο Facebook και τις προκλητικές αναρτήσεις που δημιούργησε.

ΒΗΜΑ 4: Ρωτήστε τους συμμετέχοντες πώς θα πρέπει να αντιμετωπίζεται η διαδικτυακή ρητορική μίσους:

1. Πιστεύετε ότι τέτοιου είδους δηλώσεις πρέπει να επιτρέπονται στο Ίντερνετ; Ποια είναι τα επιχειρήματα υπέρ και κατά;
2. Πιστεύετε ότι θα πρέπει να υπάρχουν διαφορετικοί κανόνες για τις "χειρότερες" εκφράσεις μίσους; Θα πρέπει κάτι να απαγορεύεται τελείως;
3. Εάν πιστεύετε ότι κάτι πρέπει να απαγορεύεται, πού τραβάτε τη γραμμή;
4. Ποιες άλλες μεθόδους μπορείτε να σκεφτείτε για την αντιμετώπιση της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο;
5. Πώς θα αντιδρούσατε εάν βρίσκατε τέτοια παραδείγματα ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο;

Ενότητα Δ: Δραστηριότητα 1

Το δέντρο της σύγκρουσης

Υπάρχουν πολλά είδη δράσεων ειδικά σχεδιασμένα για να βοηθούν τους νέους/νέες να αναπτύσσουν την κριτική τους σκέψη και τις δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων τους, καθιστώντας τους ικανούς να διερευνούν θέματα και ζητήματα που τους ενδιαφέρουν. Με τη σωστή υποστήριξη, οι νέοι/νέες μπορούν να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη και να γίνουν παράγοντες αλλαγής, δημιουργώντας εναλλακτικά αφηγήματα. Η κριτική σκέψη και οι δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων επιτρέπουν στους νέους ανθρώπους να αναλύουν και να αξιολογούν κατά πόσο η πληροφόρηση που λαμβάνουν, είτε από ένα άτομο είτε από ένα οργανισμό, είναι δίκαιη, αμερόληπτη και αξιόπιστη.

Διάρκεια
25-30 λεπτά

Απαραίτητα υλικά
χαρτί πίνακα σεμιναρίων, μαρκαδόροι,
στυλό, ένα δείγμα δέντρου σύγκρουσης

**Δεξιότητα εγγραμματισμού
στα μέσα**
συνεργασία, κριτική σκέψη και
αξιολόγηση

Οι στόχοι της δραστηριότητας

1. Βοηθάμε τους εκπαιδευόμενους να κατανοούν τις συγκρούσεις αναλύοντας αίτια και αποτελέσματα.

Περιγραφή της δραστηριότητας:

ΒΗΜΑ 1: Μαζί με τους εκπαιδευόμενους, σκεφτείτε παραδείγματα συγκρούσεων που προκύπτουν στο γήπεδο του ποδοσφαίρου/στα social media. Σημειώστε τις απαντήσεις στον πίνακα ή στο χαρτί και βοηθήστε τους να χωρίσουν τις απαντήσεις σε κατηγορίες.

ΒΗΜΑ 2: Οργανώστε τους εκπαιδευόμενους σε ομάδες 5-6 ατόμων και αναθέστε σε κάθε ομάδα από μία (διαφορετική) σύγκρουση να τη συζητήσουν. Βεβαιωθείτε ότι τα θέματα δεν είναι υπερβολικά ευαίσθητα και ότι κανένας από τους εκπαιδευόμενους δεν θα αισθανθεί άσχημα συζητώντας τα.

ΒΗΜΑ 3: Παρουσιάστε το δέντρο της σύγκρουσης με ένα δείγμα. Το δέντρο της σύγκρουσης είναι ένα γραφικό εργαλείο που χρησιμοποιεί την εικόνα ενός δέντρου για να "τακτοποιήσει" τα θέματα μιας σύγκρουσης. Ιδανικά, το εργαλείο αυτό χρησιμοποιείται σε επίπεδο ομάδας και όχι ως ατομική άσκηση. Σε πολλές συγκρούσεις, οι απόψεις ποικίλλουν σχετικά με ερωτήματα όπως:

- Ποιο είναι το κεντρικό πρόβλημα;
- Ποιες είναι οι συνέπειες αυτού του προβλήματος που μπορούμε να διακρίνουμε;
- Ποια είναι τα ριζικά αίτια; Τί προκάλεσε το πρόβλημα;

ΒΗΜΑ 4: Ζητήστε από κάθε ομάδα να ζωγραφίσει την εικόνα ενός δέντρου, με ρίζες, κορμό και κλαδιά, σε ένα μεγάλο φύλλο χαρτί.

ΒΗΜΑ 5: Ζητήστε από τις ομάδες να συζητήσουν τη σύγκρουση που τους ανατέθηκε και να συμπληρώσουν το δέντρο ως εξής:

a. Στον κορμό, ας γράφουν αυτό για το οποίο συμφωνούν ότι είναι το πρόβλημα στο επίκεντρο της σύγκρουσης.

b. Στα κλαδιά, ας καταγράψουν όλες τις ευδιάκριτες πτυχές της σύγκρουσης που θεωρούν συνέπειες της σύγκρουσης.

c. Στις ρίζες, ας καταγράψουν όλα τα ριζικά αίτια της σύγκρουσης που εντοπίζουν. Για να εντοπίσουμε τα ριζικά αίτια, βοηθάει να δούμε τις διάφορες συνέπειες που βρήκαμε και να αναρωτηθούμε γιατί συμβαίνουν.

ΒΗΜΑ 6: Αφού ολοκληρώσουν όλες οι ομάδες τα δέντρα σύγκρουσης, δώστε σε εκπροσώπους της κάθε ομάδας λίγα λεπτά για να παρουσιάσουν το δέντρο σύγκρουσης τους. Ενθαρρύνετε τις άλλες ομάδες να κάνουν ερωτήσεις.

ΒΗΜΑ 7: Κλείστε το μάθημα τονίζοντας πόσο σημαντικό είναι να αναλύουμε συγκρούσεις για να κατανοούμε τα ριζικά αίτια που ενδεχομένως να μην είναι ευδιάκριτα.

Σημείωση: Πώς χρησιμοποιούμε το Δέντρο Σύγκρουσης

1. Σχεδιάστε την εικόνα ενός δέντρου, με ρίζες, κορμό και κλαδιά (σε ένα μεγάλο φύλλο χαρτί, σε πίνακα, πίνακα σεμιναρίων, στον τοίχο ενός κτιρίου ή στο έδαφος).
2. Δώστε σε κάθε συμμετέχοντα κάρτες ευρετηρίου ή κάτι παρόμοιο, με την οδηγία σε κάθε κάρτα να γράψουν μια-δυο λέξεις ή να σχεδιάσουν ένα σύμβολο ή μια εικόνα για να υποδείξουν ένα βασικό θέμα της σύγκρουσης, κατά την άποψή τους.
3. Ζητήστε από κάθε άτομο να τοποθετήσει τις κάρτες στο δέντρο:
 - α. Στον κορμό, αν πιστεύουν ότι είναι το κεντρικό πρόβλημα.
 - β. Στις ρίζες, αν πιστεύουν ότι είναι ριζικό αίτιο.
 - γ. Στα κλαδιά, αν πιστεύουν ότι είναι συνέπεια.
4. Αφού τοποθετήσουν όλοι τις κάρτες τους στο δέντρο, κάποιος θα πρέπει να συντονίσει μια συζήτηση, ώστε η ομάδα να καταλήξει σε συμφωνία για τη θέση των θεμάτων και κυρίως για το κεντρικό πρόβλημα.
5. Εφόσον επιτευχθεί κάποια συμφωνία, μπορεί μετά να θελήσουν να αποφασίσουν ποια θέματα θέλουν να θίξουν πρώτα στην αντιμετώπιση της σύγκρουσης. Η διαδικασία αυτή μπορεί να κρατήσει ώρα - ίσως χρειαστεί να συνεχιστεί σε επόμενες συναντήσεις της ομάδας. Ας το αποφασίσει αυτό ο εκπαιδευτής.
6. Σε ομάδες, οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να αναρτήσουν το δέντρο σύγκρουσής τους και μετά κάθε ομάδα να κάνει μια παρουσίαση.

Ενότητα Δ: Δραστηριότητα 2

Η τέχνη της ερώτησης

Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν να χτίζουν τις δεξιότητες κριτικής σκέψης και επίλυσης προβλημάτων των νέων, μαθαίνοντας οι ίδιοι την τέχνη των ερωτήσεων. Στο εργαστήρι αυτό θα πραγματοποιηθεί μία δραστηριότητα: *Τί θα γινόταν αν...* Βασίζεται στην τεχνική των «5 Γιατί», μια αποτελεσματική μέθοδο για τη διεξαγωγή συνεντεύξεων και ερευνών, που συχνά εφαρμόζουν δημοσιογράφοι και ραδιοφωνικοί παραγωγοί για να φτάσουν στην καρδιά μιας ιστορίας ή ενός προβλήματος. Η δραστηριότητα είναι ειδικά σχεδιασμένη να βοηθάει τους νέους/νέες να έχουν εύρος σκέψης και να ανακαλύπτουν νέους τρόπους θεώρησης του κόσμου.

Διάρκεια

25-30 λεπτά

Απαραίτητα υλικά

χαρτί πίνακα σεμιναρίων, μαρκαδόροι,
στυλό, χαρτάκια τύπου post-it

Δεξιότητα εγγραμματισμού στα μέσα

δεξιότητες κριτικής σκέψης
και επίλυσης προβλημάτων

Οι στόχοι της δραστηριότητας

1. Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν την τέχνη του να θέτουν εποικοδομητικές ερωτήσεις.
2. Μαθαίνουν να σκέπτονται κριτικά και να επιλύουν προβλήματα.
3. Διδάσκονται τεχνικές που τους παροτρύνουν να σκέφτονται διευρυμένα και κριτικά όσον αφορά τον κόσμο όπου ζούμε.

Περιγραφή της δραστηριότητας:

ΒΗΜΑ 1: Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 3-4 ατόμων. Ζητήστε από τις ομάδες να συζητήσουν τα 3 παρακάτω ερωτήματα και να γράψουν τις απαντήσεις τους σε χρωματιστά post-it, γεμίζοντας ένα φύλλο χαρτί για κάθε απάντηση. Δεν υπάρχουν σωστές και λάθος απαντήσεις. Ζητήστε τους να σκεφτούν τα υπέρ και τα κατά κάθε απάντησης στις ερωτήσεις

Τί θα γινόταν αν...

- ... δεν υπήρχαν social media στον κόσμο;
- ... έπρεπε να διαλέξετε είτε να παραμείνετε στη Γη (όπως είναι τώρα) ή να πάτε να ζήσετε στον πλανήτη Ισότητα (όπου επικρατεί ισότητα και σεβασμός για όλους τους ανθρώπους, τα ζώα και το περιβάλλον), που όμως δεν διαθέτει ίντερνετ, τηλέφωνα, συσκευές και τηλεοράσεις;
- ... ξυπνούσατε κάποιο πρωί και ανακαλύπτατε ότι κάποιοι αναμεταδίδουν ζωντανά τη ζωή σας, όλη μέρα, κάθε μέρα;

ΒΗΜΑ 2: Μαζευτείτε πίσω. Κάθε ομάδα παρουσιάζει τις απαντήσεις που βρήκαν για την κάθε ερώτηση, τονίζοντας τα υπέρ και τα κατά.

ΒΗΜΑ 3: Ολοκληρώστε τη συνεδρία συντονίζοντας έναν διάλογο. Διαβάστε τις παρακάτω προτάσεις:

"ΚΑΛΌ ΘΑ ΉΤΑΝ ΝΑ ΜΗΝ ΥΠΗΡΧΑΝ ΚΑΘΌΛΟΥ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΣΤΟΝ ΚΌΣΜΟ."

Ποιος συμφωνεί/διαφωνεί; Όσοι συμφωνούν να πάνε αριστερά, όσοι διαφωνούν δεξιά. Ρωτήστε: Γιατί;

"ΜΕΝΩ ΣΤΗ ΓΗ Ή ΜΕΤΑΚΟΜΙΖΩ ΣΕ ΆΛΛΟ ΠΛΑΝΗΤΗ. ΠΟΙΟΣ ΜΕΝΕΙ ΚΑΙ ΠΟΙΟΣ ΦΕΥΓΕΙ;"
Όσοι παραμένουν να πάνε αριστερά, όσοι φεύγουν δεξιά. Ρωτήστε: Γιατί;

"ΜΟΥ ΑΡΕΣΕΙ ΤΡΕΛΆ ΝΑ ΑΝΑΜΕΤΑΔΊΔΕΤΑΙ Η ΖΩΗ ΜΟΥ ΌΛΗ ΜΕΡΑ, ΚΆΘΕ ΜΕΡΑ."
Ποιος συμφωνεί/διαφωνεί; Όσοι συμφωνούν να πάνε αριστερά, όσοι διαφωνούν δεξιά. Ρωτήστε: Γιατί;

ΒΗΜΑ 4: Τελειώστε τη συνεδρία. Παροτρύνετε τους συμμετέχοντες να σκεφτούν πώς θα μπορούσαν να κάνουν το ίδιο στις ομάδες τους.

Ενότητα Δ: Δραστηριότητα 3

Ψηφιακοί ρεπόρτερ

Μέσα από αυτήν τη δραστηριότητα/παιχνίδι ρόλων, οι συμμετέχοντες μαθαίνουν να αποδομούν μια ιστορία σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέχουν οι μάρτυρες. Στο τέλος της δραστηριότητας, οι συμμετέχοντες σκαρφίζονται τη δική τους ιστορία σύμφωνα με αυτά που θεωρούν εκείνοι ότι είναι τα αληθινά γεγονότα. Δημιουργούν ένα σύντομο σενάριο και αναλαμβάνουν το ρόλο δημοσιογράφων που καλύπτουν ζωντανά ένα περιστατικό που συνέβη στο γήπεδο ή που παίρνουν συνέντευξη από κάποιον διάσημο "ποδοσφαιριστή". Ένας συμμετέχοντας βιντεοσκοπεί. Οι συμμετέχοντες αποφασίζουν για τα μηνύματα του βίντεο, εξετάζοντας θέματα όπως οι φυλετικές, εθνοτικές ή έμφυλες διακρίσεις στο γήπεδο του ποδοσφαίρου και στις εξέδρες.

Διάρκεια

30-35 λεπτά

Απαραίτητα υλικά

χαρτί πίνακα σεμιναρίων, μαρκαδόροι,
στυλό, χαρτάκια τύπου post-it,
τηλέφωνο

Δεξιότητα εγγραμματισμού στα μέσα

ψηφιακή ειδησεογραφία

Οι στόχοι της δραστηριότητας

1. Οι συμμετέχοντες εμβαθύνουν σε δυνητικές συμπεριφορές διάκρισης στο χώρο του ποδοσφαίρου και τις επεξεργάζονται.
2. Αποκτούν αυξημένη ενσυναίσθηση και κατανόηση τρόπων αντιμετώπισης των συστημικών φραγμών και των διακρίσεων στο γήπεδο.
3. Το εργαστήρι φέρνει στην επιφάνεια την ευαισθησία και το ενδιαφέρον των συμμετεχόντων για κοινωνικά θέματα και συμβάλλει στην κατάρριψη τυχόν στερεοτύπων.

Περιγραφή της δραστηριότητας:

ΒΗΜΑ 1: Ρωτήστε τους συμμετέχοντες ποιες δεξιότητες πρέπει να έχει ένας δημοσιογράφος. Μπορούν είτε να γράφουν τις απαντήσεις του σε post-it ή α τις πουν δυνατά. Οι απαντήσεις μπορούν να είναι (ενδεικτικά) περιέργεια, ενσυναίσθηση, ευαισθησία, αυτοπεποίθηση, αξιοπιστία. Μετά ρωτήστε τους ποιες δεξιότητες πρέπει να έχει ένας ψηφιακός δημοσιογράφος. Πιθανές απαντήσεις: να γράφει υποστηρικτικό περιεχόμενο για τα social media, να προετοιμάζει και να παίρνει συνεντεύξεις, να πηγαίνει στο μέρος όπου συμβαίνουν οι εξελίξεις, να σκέφτεται ιδέες για άρθρα και να κάνει την αντίστοιχη έρευνα.

ΒΗΜΑ 2: Στη συνέχεια, εξηγήστε την άσκηση: σε ομάδες 2-3 ατόμων, οι συμμετέχοντες δημιουργούν ένα σύντομο σενάριο και αναλαμβάνουν το ρόλο δημοσιογράφων που καλύπτουν ζωντανά ένα περιστατικό που συνέβη στο γήπεδο ή που παίρνουν συνέντευξη από κάποιον διάσημο "ποδοσφαιριστή". Χωρίστε την ομάδα σε δύο ή τρεις υποομάδες. Αφήστε τους να σκεφτούν ποια θέματα τους προκαλούν ενδιαφέρον, ανησυχία και/ή αίσθηση διακρίσεων και να καταλήξουν σε ένα. Τα θέματα μπορούν να αφορούν στερεότυπα (π.χ. "το ποδόσφαιρο είναι για αγόρια") ή συμπεριφορές διάκρισης, μισαλλοδοξία, κ.λπ.

ΒΗΜΑ 3: Σε κάθε ομάδα, οι συμμετέχοντες αποφασίζουν ποιους ρόλους θα παίξουν και τους μοιράζονται: δημοσιογράφος, εικονολήπτης, παίκτες ποδοσφαίρου. Παροτρύνετέ τους να μπουν πραγματικά στο πετσί του ρόλου τους. Εναλλακτικά, εάν δεν φτάνει ο χρόνος, ας φτιάξουν ένα εικονογραφημένο σενάριο (στόριμπορντ) με τις ιδέες τους.

ΒΗΜΑ 4: Στοχασμός: Οι ομάδες παρουσιάζουν τα αποτελέσματα/ιδέες για την ιστορία τους. Ερώτηση: πιο ήταν το πιο απαιτητικό κομμάτι στη δημιουργική διαδικασία; Τί είχε πλάκα; Τί έμαθαν;

Ενότητα Ε: Δραστηριότητα 1

Πώς αισθάνονται οι άνθρωποι όταν συνδέονται στο διαδίκτυο;

Δεδομένου ότι τόσες πολλές πτυχές της ζωής μας πλέον προϋποθέτουν τη χρήση της τεχνολογίας σε έναν κόσμο διαδικτυακό, είναι ζωτικής σημασίας να βοηθάμε τα παιδιά και τους νέους/νέες μας να έχουν ψηφιακή ανθεκτικότητα. Η ψηφιακή ανθεκτικότητα περιλαμβάνει την ανάγκη ανάπτυξης γνώσεων, δεξιοτήτων και στρατηγικών, προκειμένου τα παιδιά και οι νέοι άνθρωποι να μπορούν να διαχειρίζονται τη διαδικτυακή τους εμπειρία με ασφάλεια, υπευθυνότητα και την ικανότητα να προστατεύουν την ψηφιακή τους ταυτότητα. Στόχος των δραστηριοτήτων που ακολουθούν είναι να εξετάσουν τις θετικές και τις αρνητικές εμπειρίες που βιώνουν οι νέοι/νέες στο διαδίκτυο, να αναλογιστούν τον πιθανό τους αντίκτυπο και να σκεφτούν τρόπους ενίσχυσης της ψηφιακής ανθεκτικότητας.

Διάρκεια

30-35 λεπτά

Απαραίτητα υλικά

χαρτί από πίνακα σεμιναρίων, μαρκαδόροι, παράρτημα. Προαιρετικά: ένα μπαλάκι από αφρώδες υλικό, ένα μπαλάκι πινγκ πονγκ και ένα μπαλάκι από καουτσούκ

Δεξιότητα εγγραμματοσμού στα μέσα

δημιουργία διαδικτυακών ειδήσεων

Οι στόχοι της δραστηριότητας

1. Οι συμμετέχοντες εξετάζουν πώς η σύνδεση στο διαδίκτυο μπορεί να επηρεάσει τον τρόπο που νιώθουμε, σκεφτόμαστε και πράττουμε.
2. Μαθαίνουν τί είναι η ψηφιακή ανθεκτικότητα.
3. Αναπτύσσουν τρόπους να χτίσουν τη δική τους ψηφιακή ανθεκτικότητα και να βοηθήσουν άλλους.

Περιγραφή της δραστηριότητας:

ΒΗΜΑ 1: Η δραστηριότητα αυτή βοηθάει νέους ανθρώπους να διερευνήσουν πώς αντιλαμβάνονται την έννοια της ανθεκτικότητας, συγκρίνοντας ένα μπαλάκι από αφρώδες υλικό, ένα μπαλάκι πινγκ πονγκ και ένα μπαλάκι από καουτσούκ. Τους οδηγεί να ξεκαθαρίσουν τί εστί ανθεκτικότητα και να εντοπίσουν τυχόν παρανοήσεις. Οι νέοι/νέες μπορεί να θεωρούν ότι ανθεκτικότητα σημαίνει να είναι κάποιος σκληρός και άτρωτος, αλλά στην πραγματικότητα σημαίνει ικανότητα να επιβιώνουμε από χτυπήματα, να αναρρώνουμε και να ανακάμπτουμε με τον καιρό.

ΒΗΜΑ 2: Ξεκινήστε λέγοντας ότι πρέπει να αποφασίσουν πιο μπαλάκι θεωρούν ότι είναι το πιο ανθεκτικό και να μπορούν να σας εξηγήσουν τους λόγους. Βεβαιωθείτε ότι όλοι έχουν εικόνα πώς μοιάζει το κάθε μπαλάκι - μπορείτε να ζητήσετε από κάποιον μαθητή να περιγράψει, για παράδειγμα, ένα μπαλάκι από καουτσούκ..

Επίσης, μπορείτε να φέρετε ένα μπαλάκι από κάθε είδος για να τα δουν και να τα κρατήσουν οι συμμετέχοντες

ΒΗΜΑ 3: Δώστε στα ζευγάρια/ομάδες 1 λεπτό για να συζητήσουν και καταγράψουν τις σκέψεις τους και τους λόγους. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις ιδέες τους και γράψτε τις στον πίνακα. Απαντήσεις που μπορεί να δώσουν: το μπαλάκι από καουτσούκ είναι το πιο ανθεκτικό, γιατί δεν σταματάει να χοροπηδάει, το μπαλάκι πινγκ πονγκ δεν είναι πολύ ανθεκτικό, γιατί δεν μπορείς να το φτιάξεις αν πάθει κάποια ρωγμή και το μπαλάκι από αφρώδες υλικό δεν είναι πολύ ανθεκτικό, γιατί μπορεί να κοπεί.

ΒΗΜΑ 4: Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σας εξηγήσουν τί σημαίνει ανθεκτικότητα για αυτούς. Εάν χρειαστεί, εξηγήστε ότι ανθεκτικότητα δεν είναι μόνο να μπορεί κάτι να κάμπτεται ή να δέχεται χτυπήματα κατά καιρούς, αλλά και η ικανότητα προσαρμογής και ανάκαμψης. Ρωτήστε τους εάν αυτό αλλάζει την άποψή τους για το ποιο μπαλάκι είναι το πιο ανθεκτικό.

ΒΗΜΑ 5: Με τη βοήθεια της διαφάνειας, ξεκαθαρίστε ότι ανθεκτικότητα είναι η ικανότητα να ανακάμπουμε από τις αναποδιές. Μετά, δώστε τον ορισμό της ψηφιακής ανθεκτικότητας. Ξεκινήστε το μάθημα εξηγώντας ότι σήμερα θα ασχοληθείτε με την ψηφιακή ανθεκτικότητα. Η σύνδεση με το διαδίκτυο θυμίζει μπαλάκι που το πετάνε δεξιά και αριστερά. Μπορεί να έχει πλάκα, αλλά μερικές φορές μπορεί και να κουτουλήσει. Παρουσιάστε τους στόχους του μαθήματος.

ΒΗΜΑ 6: Μοιράστε το Παράρτημα 1 σε μεμονωμένα άτομα ή ζευγάρια, μαζί με χρωματιστά στυλό ή μολύβια. Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι θα πρέπει να σκέφτονται τα συναισθήματα που μπορεί να νιώσει κάποιος αν δει κάτι online. Υπενθυμίστε τους ότι μερικές φορές μια ανάρτηση ή εμπειρία μπορούν να εγείρουν πάνω από ένα συναίσθημα και ότι μπορούν να χρησιμοποιήσουν πάνω από ένα χρώμα για κάθε σενάριο. Επίσης, υπάρχει χώρος να σημειώσουν και άλλα συναισθήματα που ίσως να μην περιλαμβάνονται στον πίνακα.

Ερωτήσεις εμβάθυνσης:

Αν τα ζυγίσουμε, νομίζετε ότι οι άνθρωποι έχουν περισσότερες θετικές ή αρνητικές εμπειρίες στο διαδίκτυο;

Τί μπορεί να κάνει τους ανθρώπους να νιώσουν χαρούμενοι / λυπημένοι / ανήσυχοι / θυμωμένοι στο διαδίκτυο;

Ποια συναισθήματα θα προσθέτατε και γιατί;

Τί είδους πράγματα δεν έχουν καθόλου αντίκτυπο στους ανθρώπους online; Πώς το ξέρετε αυτό;

Ποια είναι τα καλύτερα στοιχεία όταν συνδεόμαστε στο διαδίκτυο;

Μια αρνητική εμπειρία μπορεί να σταματήσει κάποιον από το να μπαίνει στο διαδίκτυο;

Επαναλαμβανόμενες αρνητικές εμπειρίες;

Πώς μπορεί κανείς να νιώσει καλύτερα από μόνος του, μετά από μια δυσάρεστη online εμπειρία;

Πρέπει κάποιος να σταματήσει να χρησιμοποιεί το διαδίκτυο, εάν του συμβεί κάτι δυσάρεστο ή αρνητικό όσο είναι online;

Ενότητα Ε: Δραστηριότητα 2

Υπό πίεση

Στόχος αυτής της δραστηριότητας είναι να βοηθήσουμε τους νέους/νέες να διερευνήσουν τρόπους αντίδρασης σε πιέσεις που μπορεί να αντιμετωπίσουν στο διαδίκτυο.

Διάρκεια

25-30 λεπτά

Απαραίτητα υλικά

χαρτί από πίνακα σεμιναρίων,
μαρκαδόροι, παράρτημα

Δεξιότητα εγγραμματοσμού στα μέσα

δημιουργία διαδικτυακών
ειδήσεων

Οι στόχοι της δραστηριότητας

1. Οι συμμετέχοντες εξετάζουν πώς η σύνδεση στο διαδίκτυο μπορεί να επηρεάσει τον τρόπο που νιώθουμε, σκεφτόμαστε και πράττουμε.
2. Μαθαίνουν τί είναι η ψηφιακή ανθεκτικότητα.
3. Αναπτύσσουν τρόπους να χτίσουν τη δική τους ψηφιακή ανθεκτικότητα και να βοηθήσουν άλλους.
4. Εξετάζουν τις μορφές πίεσης που αντιμετωπίζουν οι νέοι/νέες στο διαδίκτυο.

Περιγραφή της δραστηριότητας:

ΒΗΜΑ 1: Ξεκινήστε εξηγώντας ότι ένα σωρό πράγματα μπορεί να επηρεάσουν έναν άνθρωπο. Μπορεί να είναι οι άνθρωποι γύρω του, τα βιβλία που διαβάζει, η μουσική που ακούει ή οι εμπειρίες του στο διαδίκτυο.

ΒΗΜΑ 2: Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν την παρακάτω ερώτηση σε μικρές ομάδες: "Η διαδικτυακή επιρροή είναι κάτι θετικό ή αρνητικό;". Επεξεργαστείτε τα αποτελέσματα ως ομάδα και εξηγήστε τους ότι το να επηρεαζόμαστε από κάτι μπορεί να είναι και θετικό και αρνητικό, π.χ.: ΘΕΤΙΚΟ - όταν μια ανάρτηση για την υγιεινή διατροφή μάς ωθεί να επιλέξουμε ένα υγιεινό γεύμα. ΑΡΝΗΤΙΚΟ - όταν μια τρελή τάση στα social media μάς ωθεί να κάνουμε κάτι επικίνδυνο. Όταν μια διαδικτυακή επιρροή γίνεται κάτι αρνητικό, μπορεί να εξελιχθεί σε πίεση να συνταχθούμε ή να δράσουμε με ένα συγκεκριμένο τρόπο στο διαδίκτυο.

ΒΗΜΑ 3: Αφού χωριστούν σε μικρές ομάδες ή ζευγάρια, ζητήστε από τους νέους να συμπληρώσουν το Παράρτημα 2, σημειώνοντας παραδείγματα διαδικτυακής πίεσης και την αντίδρασή τους σε αυτά. Ήδη παρέχεται ένα παράδειγμα, καθώς και κάποιες προτάσεις μορφών πίεσης.

ΒΗΜΑ 4: Ερωτήσεις εμβάθυνσης:

Ποιες μορφές διαδικτυακής πίεσης σκεφτήκατε;

Σε γενικές γραμμές, είναι θετικές ή αρνητικές;

Πόσο εύκολο ήταν να δώσετε συμβουλές;

Ποια ήταν η καλύτερη συμβουλή που σκεφτήκατε;

Υπήρξαν μορφές πίεσης για τις οποίες ήταν ιδιαίτερα δύσκολο να βρείτε συμβουλές;

Τί επηρεάζει περισσότερο τους νέους/νέες σήμερα, η διαδικτυακή πίεση ή η πίεση από συνομήλικους;

Μπορούν να προκύψουν απαντήσεις όπως: παίρνω τηλέφωνο κάποιον φίλο, ακούω μουσική, κάνω ένα διάλειμμα από τα social media, κάνω κάτι που πραγματικά μου αρέσει...

ΒΗΜΑ 4: 5 λεπτά αργότερα, ζητήστε από τα ζευγάρια να μοιραστούν τις ιδέες του, ώστε κάθε ζευγάρι να έχει πολλές διαφορετικές ιδέες.

Επέκταση της δραστηριότητας:

Η δύναμη της θετικότητας – Ο διαδικτυακός εκνευρισμός προκαλείται σε μεγάλο βαθμό από αρνητικά σχόλια. Στη δραστηριότητα αυτή, βάλτε τους συμμετέχοντες να φορέσουν απλά άσπρα μακό και ζητήστε τους να γράψουν στα μακό θετικά σχόλια ο ένας για τον άλλο. Μέσα από αυτήν την άσκηση, οι συμμετέχοντες αναλογίζονται πώς νιώθουν όταν κάνουν και δέχονται θετικά σχόλια και βλέπουν τον αντίκτυπο που έχουν τα σχόλιά τους στους άλλους. Μπορείτε να κλείσετε την άσκηση ζητώντας από κάθε συμμετέχοντα να μοιραστεί το αγαπημένο του σχόλιο και το πώς τους έκανε να νιώσουν. Μπορείτε επίσης να κάνετε αυτήν τη δραστηριότητα με τους συμμετεχόντες να "φοράνε" μεγάλα φύλλα χαρτί στις πλάτες τους (κάπες υπερηρώων) και την υπόλοιπη αίθουσα να προσθέτει τα θετικά της σχόλια στις κάπες.

Ενότητα ΣΤ': Δραστηριότητα 1

Online Χαρτογράφηση κοινότητας

Όσον αφορά τους νέους, η συμμετοχή στα κοινά είναι καθοριστική για τη διάπλαση των δημοκρατικών πολιτών του αύριο. Οι νέοι/νέες χρησιμοποιούν ενεργά το ίντερνετ και τα social media με τρόπους που μπορεί να εντείνουν τη συμμετοχή στα κοινά - αλλά μπορεί και όχι. Επομένως, είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι οι νέοι άνθρωποι μπορεί να στρατολογηθούν/κινητοποιηθούν προκειμένου να ενταχθούν σε εξτρεμιστικά κινήματα, αν και η εκπαίδευση μπορεί να αποτρέψει τη ριζοσπαστικοποίηση, υπό την προϋπόθεση ότι η αγωγή του πολίτη διδάσκεται σωστά. Αυτό που πρέπει, πάνω από όλα, να τονίσουμε είναι ότι η αγωγή του εγγραμματισμού στα μέσα ενισχύει την ανάπτυξη δεξιοτήτων συμμετοχής στα κοινά. Οι δραστηριότητες εστιάζουν κυρίως στην κατανόηση των διάφορων τρόπων που όλοι εμείς μπορούμε να συνδράμουμε στην ευζωία και λειτουργία των κοινοτήτων και των κοινωνιών μας, σύμφωνα με την αρχή ότι μια δημοκρατία λειτουργεί μόνο εάν και όταν συμμετέχουν σε αυτήν οι πολίτες.

Διάρκεια

25-30 λεπτά

Απαραίτητα υλικά

χαρτί από πίνακα σεμιναρίων,
μαρκadόροι, χρωματιστά μολύβια

Δεξιότητα εγγραμματισμού στα μέσα

εξερεύνηση κοινωνικοπολιτικών
θεμάτων, εντοπισμός θεμάτων που
άπτονται της ιδιότητας του πολίτη

Οι στόχοι της δραστηριότητας

1. Οι συμμετέχοντες καταλαβαίνουν καλύτερα τα ενδιαφέροντά τους, τις κοινότητές τους, την ψηφιακή τους ζωή και τη ζωή τους στα social media.
2. Αντιλαμβάνονται πώς οι άνθρωποι και οι κοινότητες γύρω τους διαμορφώνουν τις απόψεις τους για κοινωνικά θέματα που τους απασχολούν, αλλά και τον ρόλο των ψηφιακών μέσων στην έκφραση αυτών των απόψεων.
3. Εντοπίζουν θέματα για τα οποία ίσως θέλουν να ενημερωθούν περισσότερο και να εμπλακούν.

Περιγραφή της δραστηριότητας:

Για τη δραστηριότητα αυτή, οι συμμετέχοντες φτιάχνουν έναν χάρτη των διαπροσωπικών και διαδικτυακών κοινοτήτων τους και εξερευνούν τα σημεία στα οποία οι δύο αλληλεπικαλύπτονται. Επίσης, οι συμμετέχοντες εξετάζουν τους τρόπους με τους οποίους επικοινωνούν με τις κοινότητες αυτές και το βαθμό στον οποίο εμπλέκονται σε αυτήν την επικοινωνία τα ψηφιακά εργαλεία και τα social media. Αργότερα, αυτό θα βοηθήσει τους συμμετέχοντες να ασχοληθούν με εκείνα τα κοινωνικοπολιτικά θέματα που είναι σημαντικά για τις κοινότητές τους και με το πώς αυτά επηρεάζουν τις απόψεις τους.

ΒΗΜΑ 1: Για τη δημιουργία του χάρτη, αναφέρετε τα παρακάτω βήματα στους συμμετέχοντες:

Σκεφτείτε τις κοινότητες στις οποίες ανήκετε, τόσο σε επίπεδο διαπροσωπικών σχέσεων (φίλοι στο σχολείο, συγγενείς, γείτονες) όσο και στο διαδίκτυο (κοινότητες οπαδών ή κοινών ενδιαφερόντων, διαδικτυακοί φίλοι, δίκτυα χρηστών). Κάντε έναν κατάλογο όλων των κοινοτήτων σε ένα απλό φύλλο χαρτί.

ΒΗΜΑ 2: Εξηγήστε: Σκεφτείτε σοβαρά και προετοιμάστε πώς μπορείτε να αναπαραστήσετε οπτικά τις διάφορες κοινότητες. Επιλέξτε χρώματα, σχήματα και εικόνες που σχετίζετε με τις κοινότητες αυτές και σκιαγραφήστε πώς θα μπορούσατε να τα χρησιμοποιήσετε για να παρουσιάσετε τις κοινότητές σας ως σχέδια ή σχεδιαγράμματα. Οι παρακάτω ερωτήσεις είναι για να σας βοηθήσουν να οργανώσετε τις σκέψεις σας:

α) Ανήκουν κάποιες από τις κοινότητες αυτές στην περιοχή σας ή είναι κοντά στο σπίτι και στο σχολείο σας;

β) Μήπως κάποιες από τις διαπροσωπικές/τοπικές σας κοινότητες συμπίπτουν με κάποιες από τις διαδικτυακές; Αν, δηλαδή, συνδέεστε με κάποια άτομα διαδικτυακά με τα οποία συναντιέστε και διαπροσωπικά (π.χ. κάποιοι φίλοι σας στο Facebook ίσως είναι φίλοι που συναντάτε συχνά πρόσωπο με πρόσωπο).

γ) Τους συναντάτε πρόσωπο με πρόσωπο τακτικά ή σπάνια; Για παράδειγμα, μπορεί κάποιους φίλους από τη διαδικτυακή σας κοινότητα να μην τους βλέπετε τακτικά.

ΒΗΜΑ 3. Βασιστείτε στον κατάλογο και τις σχεδιαστικές σας ιδέες για να φτιάξετε έναν χάρτη σε μια μεγάλη κόλλα χαρτί. Φανείτε όσο πιο δημιουργικοί μπορείτε με τον τρόπο που θα αναπαραστήσετε τη διαπροσωπική και τη διαδικτυακή σας κοινότητα. Σκεφτείτε ποιες εικόνες, χρώματα, χαρακτήρες και σύμβολα απεικονίζουν καλύτερα τις κοινότητές σας και χρησιμοποιήστε τα.

ΒΗΜΑ 4: Όταν τελειώσει ο χάρτης σας, επανεξετάστε τη δημιουργία σας και εντοπίστε πότε και πού συνδέονται οι κοινότητές σας.

ΒΗΜΑ 5: Όταν ολοκληρωθούν χάρτες και περιγραφές, πείτε στους συμμετέχοντες να χωριστούν σε ζευγάρια για να μοιραστούν τους χάρτες τους και συζητήστε τα εξής: Ποιους θεωρείτε κοινότητές σας;

- Οι κοινότητές σας περιλαμβάνουν: την οικογένειά σας; Φίλους; Το σχολείο; Άλλες κοινότητες εντός και εκτός σχολείου;
- Πόση αλληλεπικάλυψη διακρίνετε ανάμεσα στις διαδικτυακές και στις διαπροσωπικές σας κοινότητες;
- Μετά από όλα όσα είπαμε, τί είναι για εσάς κοινότητα; Πώς την ορίζετε;

ΒΗΜΑ 6: Τέλος, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να συγκρίνουν τους χάρτες τους, για να δουν εάν υπάρχουν ομοιότητες και διαφορές με των μελών με τα οποία είναι ζευγάρι. Υπάρχουν κοινότητες η ύπαρξη των οποίων βασίζεται αποκλειστικά στα social media; Ποιες είναι; Υπάρχουν κάποια social media που να είναι πιο δημοφιλή από άλλα; Γιατί μπορεί να συμβαίνει αυτό;

Ολοκληρώνοντας τη συζήτηση μεταξύ ζευγαριού, συγκεντρώστε πάλι όλη την αίθουσα και ζητήστε από κάθε ομάδα να μοιραστεί με τους υπόλοιπους τις ομοιότητες και τις διαφορές που εντόπισαν ανάμεσα στους χάρτες των κοινοτήτων τους.

Κλείστε τη συνεδρία συντάσσοντας έναν κατάλογο με τους τρόπους με τους οποίους οι συμμετέχοντες επικοινωνούν με τις διάφορες κοινότητές τους, ώστε να αναδείξετε ποια είδη μέσων είναι σημαντικά γενικά και, συγκεκριμένα, για τη ζωή των μαθητών στις κοινότητες αυτές.

Η δραστηριότητα αυτή δίνει στους συμμετέχοντες την ευκαιρία να εντοπίσουν ένα κοινωνικό θέμα ή ένα θέμα σχετικό με την ιδιότητα του πολίτη που τους ενδιαφέρει και που επηρεάζει την κοινότητά τους. Με λίγη καθοδήγηση, οι συμμετέχοντες θα σκεφτούν ποιο μπορεί να είναι το επόμενο βήμα για να μάθουν περισσότερα, να ανοίξουν διάλογο με άλλους, να πουν την άποψή τους και να αναλάβουν δράση για το θέμα αυτό.

Δεξιότητα εγγραμμatisμού στα μέσα κριτική σκέψη

Οι στόχοι της δραστηριότητας

1. Οι συμμετέχοντες καταλαβαίνουν καλύτερα τα ενδιαφέροντά τους, τις κοινότητές τους, την ψηφιακή τους ζωή και τη ζωή τους στα social media.
2. Αντιλαμβάνονται πώς οι άνθρωποι και οι κοινότητες γύρω τους διαμορφώνουν τις απόψεις τους για κοινωνικά θέματα που τους απασχολούν, αλλά και τον ρόλο των ψηφιακών μέσων στην έκφραση αυτών των απόψεων.
3. Εντοπίζουν θέματα για τα οποία ίσως θέλουν να ενημερωθούν περισσότερο και να εμπλακούν.

Περιγραφή της δραστηριότητας:

ΒΗΜΑ 1: Πείτε στους συμμετέχοντες ότι υπάρχουν διάφοροι τρόποι να ενημερώνονται και να ασχολούνται με ένα θέμα που τους ενδιαφέρει. Μοιραστείτε μαζί τους τις παρακάτω κεντρικές πρακτικές ενεργού πολίτη:

- Διερευνούμε ή μαθαίνουμε περισσότερα για το θέμα
- Συζητούμε με άλλους και ακούμε την οπτική τους γωνία
- Λέμε ή εκφράζουμε την οπτική μας γωνία ή τις ιδέες μας επί του θέματος
- Αναλαμβάνουμε δράση για την αντιμετώπιση του θέματος

ΒΗΜΑ 2: Μετά ζητήστε από τους συμμετέχοντες να φανταστούν πώς θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν διαδικτυακά εργαλεία, πηγές και social media για να εφαρμόσουν αυτές τις πρακτικές. Οι συμμετέχοντες μπορούν να γράψουν 1-2 επόμενα βήματα ή στάδια δράσης σε κάθε πεδίο του παρακάτω πίνακα. Ανάλογα με το πόσο συμπιπτουν τα θέματα που επέλεξαν οι συμμετέχοντες μπορείτε να βάλετε τους συμμετέχοντες σε ομάδες για τη χαρτογράφηση των επόμενων βημάτων.

Ζητήστε τους να σκεφτούν κοινωνικά θέματα που έχουν ήδη συζητήσει σε παλαιότερα εργαστήρια, όπως είναι ο αποκλεισμός, ο ρατσισμός, οι διακρίσεις κ.ο.κ.

ΒΗΜΑ 3: Όταν οι συμμετέχοντες τελειώσουν να συμπληρώνουν τον πίνακα, ζητήστε τους να μοιραστούν τις ιδέες τους με κάποιον συμμαθητή και να ακούσουν την αντίδρασή του. Μπορούν να μοιραστούν μεταξύ τους τα εξής:

- Ποιο επόμενο βήμα άκουσες που σου φάνηκε ιδιαίτερα ενδιαφέρον;
- Πώς θα μπορούσε το ζευγάρι σου να ενισχύσει ή να ξεκαθαρίσει τα επόμενα βήματα;
- Κάποιο άλλο επόμενο βήμα ή ιδέα που μπορείς να σκεφτείς σχετικά με το θέμα αυτό;

ΒΗΜΑ 4: Καλέστε τους συμμετέχοντες να εξερευνήσουν πώς μπορούν να χρησιμοποιήσουν διάφορες πλατφόρμες και τεχνολογίες μέσων για να αναλάβουν δράση στον κόσμο. Για να τους εμπνεύσετε, χρησιμοποιήστε ή προσαρμόστε το παρακάτω σενάριο, που περιλαμβάνει ένα θέμα που απασχολεί αρκετούς συμμετέχοντες - ίσως και τους περισσότερους από αυτούς. Δείτε το βίντεο 'Racism in Football' <https://www.youtube.com/watch?v=-jo-qVBwn24>. Οι συμμετέχοντες μπορούν να αναπαραστήσουν το πλάνο τους σε ένα χαρτί πίνακα σεμιναρίων/A3.

Ενότητα ΣΤ': Δραστηριότητα 3

Ιδανικό μέλλον

Διάρκεια

30-35 λεπτά

Απαραίτητα υλικά

πίνακας σεμιναρίων, μαρκαδόροι

Δεξιότητα εγγραμματού

στα μέσα

κριτική σκέψη,
δημιουργικότητα

Οι στόχοι της δραστηριότητας

1. Οι συμμετέχοντες παίρνουν μέρος σε μια συζήτηση και σε μια δημιουργική δραστηριότητα, όπου οραματίζονται έναν "καλύτερο κόσμο", με σεβασμό στο κράτος δικαίου.
2. Λαμβάνουν ενημέρωση και κριτικό εγγραμματού ως προς τις διάφορες κοινωνικές δυναμικές.
3. Βελτιώνουν την κοινωνική τους αλληλεπίδραση και το σεβασμό τους προς τη διαφορετικότητα.
4. Γίνονται ηθικά υπεύθυνοι και αποφασισμένοι.

Περιγραφή της δραστηριότητας:

ΒΗΜΑ 1: Ρωτήστε τους εκπαιδευόμενους πώς θα ήθελαν να είναι το σχολείο τους / η κοινότητά τους / η χώρα τους / ο κόσμος σε 10 χρόνια.

ΒΗΜΑ 2: Γράψτε τους παρακάτω τομείς σε έναν πίνακα/ένα χαρτί και ζητήστε τους να συμπεριλάβουν πώς κάποιος από τους τομείς αυτούς καταφέρνει να έχει θετική διαχείριση στην ιδανική τους μελλοντική πραγματικότητα. Ζητήστε τους να κάνουν έναν κατάλογο με κανόνες. Μη διστάσετε να προσαρμόσετε τον κατάλογο με το περιεχόμενό σας. - Διαφθορά / Έγκλημα / Δικαιοσύνη / Κυβερνοεκφοβισμός / Ρατσισμός / Αποκλεισμός / Διακρίσεις / Έμφυλες διακρίσεις / Ψευδείς ειδήσεις, κ.λπ.

ΒΗΜΑ 3: Οι εκπαιδευόμενοι δουλεύουν μόνοι, σε ζευγάρια ή μικρές ομάδες για να παρουσιάσουν τις ιδέες τους σε αφίσες ή χάρτες, με κείμενο και/ή σχέδια.

ΒΗΜΑ 4: Στη συνέχεια, ζητήστε από τους εκπαιδευόμενους να μοιραστούν τα αποτελέσματα με την υπόλοιπη αίθουσα.

ΒΗΜΑ 5: Συντονίστε μια συζήτηση σχετικά με το ποια οράματα είναι τα πιο σημαντικά και το πώς μπορούν να επιτευχθούν.

ΒΗΜΑ 6: Προχωρήστε ένα βήμα πιο πέρα, συζητώντας ποιοι κανόνες και νόμοι θα ήταν σημαντικοί για να πετύχει μια τέτοια ιδανική πραγματικότητα.

SOURCES

ACT for youth (2020): Engaging Community Partners for Positive Youth Development.
Available at: http://actforyouth.net/youth_development/communities/partners/

Adobe Youth Voices

<https://edex.adobe.com/teaching-resources/shot-composition-handout>

Childnet

<https://www.childnet.com/resources/digital-resilience/>

Civic Engagers

<https://www.civicengagers.org>

Common Sense Education

<https://www.commonsense.org/education/>

Council of Europe

<https://www.coe.int/en/web/north-south-centre>

Mediapræssi – Snappy exercises in Media Literacy

<https://drive.google.com/drive/folders/1XEdj8mQmaYBLdcIfkndw4xejg2AVJ-8c>

<https://www.unicef.org/eap/press-releases/build-resilience-children-help-them-stay-safe-social-media>

Hinduja, Sameer & Patchin, Justin. (2017). Cultivating youth resilience to prevent bullying and cyberbullying victimization. *Child abuse & neglect*. 73. 51-62. 10.1016/j.chiabu.2017.09.010.

<https://cyberbullying.org/digital-resilience>

<https://prezi.com/i/2mvq277unwdx/digital-resilience/>

<https://www.drwg.org.uk/the-framework>

<https://www.cypnow.co.uk/news/article/youth-workers-instrumental-in-building-children-s-digital-resilience-study-finds>

No Hate Speech Movement Campaign Glossary – Council of Europe
www.nohatespeechmovement.org/hate-speech-watch/glossary

European Institute of Peace
www.eip.org/en/news-events/eip-explainer-understanding-radicalisation

Merriam-Webster Dictionary
www.merriam-webster.com/dictionary

<https://www.bbc.co.uk/programmes/articles/3RtjbC7Bd4tvTMKPhRmrKtH/how-to-become-more-digitally-resilient>

<https://www.coe.int/en/web/reference-framework-of-competences-for-democratic-culture>

Duncan, Sam. "ATHLETES AS ACTIVISTS." In *The Digital World of Sport: The Impact of Emerging Media on Sports News, Information and Journalism*, 79–88. Anthem Press, 2020. <https://doi.org/10.2307/j.ctv170x59d.8>.

<https://criticalmediaproject.org/media-literacies/?wvideo=me2powk6tv>

<https://www.amelioproject.eu/the-fine-line-between-freedom-of-speech-and-hate-speech-twitter-in-the-musk-era/>

United Nations: Guidelines for gender-inclusive language in English

<https://www.un.org/en/gender-inclusive-language/guidelines.shtml>

American Psychological Association: Inclusive Language Guidelines
<https://www.apa.org/about/apa/equity-diversity-inclusion/language-guidelines>

Amnesty International. Inclusive Language and Events Guide

Amnesty International.
<https://www.amnesty.org.au/wp-content/uploads/2021/09/AIA-Inclusive-Language-and-Events-Guide-3.pdf>

https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Hate_speech_ENG.pdf

<https://rm.coe.int/wecan-eng-final-23052017-web/168071ba08>

[https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22002-12331%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22002-12331%22]})

Data & Society.

https://datasociety.net/wpcontent/uploads/2017/05/DataAndSociety_MediaManipulationAndDisinformationOnline-1.pdf

Powell, Georgie. Custodio. <https://www.qustodio.com/en/blog/digital-resilience-parents-guide-social-emotional-literacy/>

Deutsche Welle. <http://akademie.dw.de/games/graph/>

https://datasociety.net/pubs/oh/DataAndSociety_CaseStudies-MediaManipulationAndDisinformationOnline.pdf

Ενότητα Α:
Δραστηριότητα 2

Φωτογραφικά πλάνα και γωνίες

Φωτογράφοι και
εικονολήπτες
χρησιμοποιούν
πληθώρα
διαφορετικών πλάνων
για διαφορετικούς
σκοπούς.
Το πλάνο μας
καθοδηγεί να δούμε
τα
πράγματα
διαφορετικά.
Η γωνία καθοδηγεί
τον θεατή σε μια
κατανόηση της σχέσης
μεταξύ των
χαρακτήρων.
Ακολουθούν κάποιες
βασικές λήψεις που
μπορείτε να
δοκιμάσετε.

Πολύ ανοιχτό

Γενικό

**Πολύ ανοιχτό πλάνο
(VWS) και
γενικό πλάνο (LS)**

Οι λήψεις αυτές χρησιμοποιούνται για να δείξουν στον θεατή πού εξελίσσεται η δράση. Δίνουν τη "σφαιρική εικόνα" όσων συμβαίνουν. Οι λήψεις αυτές ονομάζονται "πλάνα εδραίωσης". Πρέπει να σταθείτε αρκετά μακριά από τη σκηνή για να πάρετε τα πλάνα αυτά.

Ανοιχτό

Μεσαίο

Ανοιχτά πλάνα (WS)

Τα ανοιχτά πλάνα δείχνουν ολόκληρο το άτομο ή την περιοχή. Η λήψη αυτή βοηθάει τον θεατή να καταλάβει τί συμβαίνει επί σκηνής και επιτρέπει τη δράση των χαρακτήρων

Μεσαία πλάνα

Συνήθως τα μεσαία πλάνα δείχνουν από τη μέση και πάνω και δημιουργούν ένα πλαίσιο για το αντικείμενο της λήψης. Αφήνουν να φανεί αρκετό φόντο και δείχνουν χειρονομίες και κίνηση. Τα μεσαία πλάνα είναι πιο αναλυτικά από τα ανοιχτά και τα γενικά και άρα πιο ενδιαφέροντα για τον θεατή σας

Μεσαίο κοντινό πλάνο (MCU)

Τα μεσαία κοντινά πλάνα πλησιάζουν περισσότερο το θέμα με αποτέλεσμα ο θεατής να μπορεί να δει μόνο από τους ώμους έως την κορυφή της κεφαλής.

Κοντινό (CU)

Τα κοντινά πλάνα δείχνουν ένα συγκεκριμένο τμήμα του θέματος συνήθως μόνο το κεφάλι

Πολύ κοντινό πλάνο (ECU)

Τα πολύ κοντινά πλάνα είναι λήψεις που πλησιάζουν πολύ το θέμα με αποτέλεσμα να διακρίνονται πολλές λεπτομέρειες

Γωνίες κάμερας

Over the Shoulder

Birds Eye View

Over the shoulder (OS)

Η γωνία αυτή επιτρέπει στον θεατή να δει το θέμα πάνω από τον ώμο ενός άλλου ατόμου στο πλάνο

Υποκειμενική λήψη (POV)

Η γωνία αυτή επιτρέπει στον θεατή να δει τί συμβαίνει μέσα από τα μάτια του υποκειμένου

Υποκειμενική
λήψη

Birds Eye View (BE)

Η γωνία αυτή τοποθετεί τον θεατή ακριβώς από πάνω από το θέμα

Conspiracy theory

HIGHLY UNRELIABLE

Very reliable

Ο ειδικός στη σχολική και μαθητική ευζωία, Tuomo Järventausta, θεωρεί ότι η αύξηση των χορτοφαγικών τροφών στα σχολικά μενού είναι ένα πείραμα που έχει αποτύχει και θα δημιουργήσει προβλήματα στο μέλλον.

Τα σχολεία πρέπει να αυξήσουν το κρέας στα μενού τους

3.10.2021

Το εβδομαδιαίο σχολικό μενού προτείνει υπερβολικά λίγα κρεατικά, δηλώνει ο Tuomo Järventausta, ανώτατος ερευνητικός διευθυντής στην OMP. Ο Järventausta ανησυχεί κυρίως για τη μειωμένη ποσότητα πρωτεϊνών που προσλαμβάνουν οι νέοι από το σχολικό φαγητό τους.

Σύμφωνα με αποτελέσματα έρευνας της ΜΜΟ, ιδίως σε μεικτά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αυτό φάνηκε στη χαμηλότερη απόδοση στη φυσική αγωγή και στη γενικότερη κόπωση κατά τις σχολικές ημέρες.

- Οι μαθητές απλά δεν λαμβάνουν αρκετές πρωτεΐνες και τα απαραίτητα μικροθρεπτικά συστατικά. Ένα άλλο ανησυχητικό θέμα είναι η μονόπλευρη διαίτα, αφού δεν υπάρχει ποικιλομορφία στα διάφορα φαγητά. Δεν φαντάζομαι να θέλουμε να μάθουμε τα παιδιά μας να είναι δύσκολα; Όταν μεγαλώσουν, αυτό μπορεί να προκαλέσει σοβαρά προβλήματα, λέει ο Järventausta.

Ο Järventausta δεν πιστεύει ότι υπάρχουν θετικές επιπτώσεις σε περιβαλλοντικά ζητήματα λόγω της αύξησης των χορτοφαγικών φαγητών.

- Δεν υπάρχουν αδιαμφισβήτητα στατιστικά στοιχεία. Επίσης, κάνει κακό στην ντόπια παραγωγή κρέατος και αν αυτή μειωθεί αυτό θα επηρεάσει την καθημερινότητα του απλού φορολογούμενου. Πολλές δουλειές κινδυνεύουν σοβαρά, αν πάμε προς αυτήν την κατεύθυνση.

Σε έρευνα που έκανε η OMP (Οργάνωση κρεατοπαραγωγών), ρώτησαν μια ομάδα μαθητών τί είδους φαγητά θα ήθελαν να συμπεριληφθούν στο σχολικό μενού.

- Φυσικά ήθελαν χοτ ντογκ, διάφορα πικάντικα λουκάνικα και μπριζόλες, αλλά εξαρτάται από τα σχολεία και τους γονείς των παιδιών αν αυτά όντως θα μπουν στο σχολικό μενού, αναφέρει ο Järventausta.

Δημοσίευμα που δείχνει δόκιμο και αξιόπιστο - αλλά είναι;

Η χρήση του όρου "ειδικός" πάντα προσδίδει αξιοπιστία. Ο άνδρας στη φωτογραφία ήταν αποτέλεσμα αναζήτησης σε φωτογραφικό αρχείο με εντολή αναζήτησης "έξυπνος άντρας"

Ο ειδικός στη σχολική και μαθητική ευζωία, Tuomo Järventausta, θεωρεί ότι η αύξηση των χορτοφαγικών τροφών στα σχολικά μενού είναι ένα πείραμα που έχει αποτύχει και θα δημιουργήσει προβλήματα στο μέλλον.

Τα σχολεία πρέπει να αυξήσουν το κρέας στα μενού τους

3.10.2021

Ποιος έγραψε το άρθρο και πού δημοσιεύτηκε;

Το εβδομαδιαίο σχολικό μενού προτείνει υπερβολικά λίγα κρεατικά, δηλώνει ο Tuomo Järventausta, ανώτατος ερευνητικός διευθυντής στην OMP. Ο Järventausta ανησυχεί κυρίως για τη μειωμένη ποσότητα πρωτεϊνών που προσλαμβάνουν οι νέοι από το σχολικό φαγητό τους.

Τι είναι η OMP- και θα μπορούσε να ωφελείται από το άρθρο?

Σύμφωνα με αποτελέσματα έρευνας της OMP, ιδίως σε μεικτά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αυτό φάνηκε στη χαμηλότερη απόδοση στη φυσική αγωγή και στη γενικότερη κόπωση κατά τις σχολικές ημέρες.

- Οι μαθητές απλά δεν λαμβάνουν αρκετές πρωτεΐνες και τα απαραίτητα μικροθρεπτικά συστατικά. Ένα άλλο ανησυχητικό θέμα είναι η μονόπλευρη διαίτα, αφού δεν υπάρχει ποικιλομορφία στα διάφορα φαγητά. Δεν φαντάζομαι να θέλουμε να μάθουμε τα παιδιά μας να είναι δύσκολα; Όταν μεγαλώσουν, αυτό μπορεί να προκαλέσει σοβαρά προβλήματα, λέει ο Järventausta. **Ικανά επιχειρήματα και επιδίωξη συναισθηματικής αντίδρασης**

Ο Järventausta δεν πιστεύει ότι υπάρχουν θετικές επιπτώσεις σε περιβαλλοντικά ζητήματα λόγω της αύξησης των χορτοφαγικών φαγητών.

- Δεν υπάρχουν αδιαμφισβήτητα στατιστικά στοιχεία. Επίσης, κάνει κακό στην ντόπια παραγωγή κρέατος και αν αυτή μειωθεί αυτό θα επηρεάσει την καθημερινότητα του απλού φορολογούμενου. Πολλές δουλειές κινδυνεύουν σοβαρά, αν πάμε προς αυτήν την κατεύθυνση.

Σε έρευνα που έκανε η OMP (Οργάνωση κρεατοπαραγωγών), ρώτησαν μια ομάδα μαθητών τι είδους φαγητά θα ήθελαν να συμπεριληφθούν στο σχολικό μενού.

Πόσο μεγάλη ήταν η ομάδα που απάντησε στην έρευνα;

- Φυσικά ήθελαν χοτ ντογκ, διάφορα πικάντικα λουκάνικα και μπριζόλες, αλλά εξαρτάται από τα σχολεία και τους γονείς των παιδιών αν αυτά όντως θα μπουν στο σχολικό μενού, αναφέρει ο Järventausta. **Απευθύνεται σε γονείς και υπαινίσσεται φροντίδα**

Ενότητα Γ: Δραστηριότητα 1

Ο διαδικτυακός εκφοβισμός είναι ισότιμος με τον δια ζώσης εκφοβισμό και εξίσου **λάθος**

Ο εκφοβιστής, βασικός δράστης στον εκφοβισμό. Το τσιράκι, βοηθάει τον εκφοβιστή με κάθε τρόπο. Ο υποστηρικτής, στηρίζει ένθερμα τον εκφοβιστή για τις πράξεις του. Ο σιωπηλός περαστικός, δε συμμετέχει αλλά και δεν αντιδρά στον εκφοβισμό. Ο υπερασπιστής, αντιτίθεται και παίρνει το μέρος του εκφοβιζόμενου. Ο εκφοβιζόμενος, στόχος και θύμα του εκφοβισμού.

Θυμός χαρά λύπη σύγχυση οργή
κακεντρέχεια σοκ συμπόνοια απελπισία
φόβος διασκέδαση απογοήτευση
νευρικήτητα ντροπή αδιαφορία
κάτι άλλο; _____

Ερωτήσεις Ναι Όχι

Φίλος

Άγνωστος

Αν μάθεις

Άποψη

Μεταμέλεια

Ρητορική μίσους

Πίσω από την οθόνη υπάρχει ένας άλλος άνθρωπος, αληθινός, με συναισθήματα

Θα μπορούσες να πεις στον άλλο κατά πρόσωπο αυτό που του γράφεις διαδικτυακά;

Μένεις πιστός στην άποψή σου ή επηρεάζεσαι από τους άλλους;

Ο διαδικτυακός εκφοβισμός είναι ισότιμος με τον δια ζώσης εκφοβισμό και εξίσου **λάθος**

Ο εκφοβιστής, βασικός δράστης στον εκφοβισμό. Το τσιράκι, βοηθάει τον εκφοβιστή με κάθε τρόπο. Ο υποστηρικτής, στηρίζει ένθερμα τον εκφοβιστή για τις πράξεις του. Ο σιωπηλός περαστικός, δε συμμετέχει αλλά και δεν αντιδρά στον εκφοβισμό. Ο υπερασπιστής, αντιτίθεται και παίρνει το μέρος του εκφοβιζόμενου. Ο εκφοβιζόμενος, στόχος και θύμα του εκφοβισμού.

Θυμός χαρά λύπη σύγχυση οργή
κακεντρέχεια σοκ συμπόνοια απελπισία
φόβος διασκέδαση απογοήτευση
νευρικήτητα ντροπή αδιαφορία
κάτι άλλο; _____

Ερωτήσεις Ναι Όχι

Φίλος

Άγνωστος

Αν μάθεις

Άποψη

Μεταμέλεια

Ρητορική μίσους

Πίσω από την οθόνη υπάρχει ένας άλλος άνθρωπος, αληθινός, με συναισθήματα

Θα μπορούσες να πεις στον άλλο κατά πρόσωπο αυτό που του γράφεις διαδικτυακά;

Μένεις πιστός στην άποψή σου ή επηρεάζεσαι από τους άλλους;

Ο διαδικτυακός εκφοβισμός είναι ισότιμος με τον δια ζώσης εκφοβισμό και εξίσου **Λάθος**

Ο εκφοβιστής, βασικός δράστης στον εκφοβισμό.

Το ταίρακι, βοηθάει τον εκφοβιστή με κάθε τρόπο.

Ο υποστηρικτής, στηρίζει τον εκφοβιστή για τις πράξεις του.

Ο σιωπηλός περαστικός, δε συμμετέχει αλλά και δεν αντιδρά στον εκφοβισμό.

Ο υπερασπιστής, αντιτίθεται και παίρνει το μέρος του εκφοβιζόμενου.

Ο εκφοβιζόμενος, στόχος και θύμα του εκφοβισμού.

**Θυμός χαρά λύπη σύγχυση οργή
κακεντρέχεια σοκ συμπόνοια απελπισία
φόβος διασκέδαση απογοήτευση
νευρική ντροπή αδιαφορία
κάτι άλλο; _____**

Ερωτήσεις **Ναι Όχι**

Φίλος

Άγνωστος

Αν μάθεις

Άποψη

Μεταμέλεια

Ρητορική μίσους

Πίσω από την οθόνη υπάρχει ένας άλλος άνθρωπος, αληθινός, με συναισθήματα

Θα μπορούσες να πεις στον άλλο κατά πρόσωπο αυτό που του γράφεις διαδικτυακά;

Μένεις πιστός στην άποψή σου ή επηρεάζεσαι από τους άλλους;

Ο διαδικτυακός εκφοβισμός είναι ισότιμος με τον δια ζώσης εκφοβισμό και εξίσου **Λάθος**

Ο εκφοβιστής, βασικός δράστης στον εκφοβισμό.

Το ταίρακι, βοηθάει τον εκφοβιστή με κάθε τρόπο.

Ο υποστηρικτής, στηρίζει τον εκφοβιστή για τις πράξεις του.

Ο σιωπηλός περαστικός, δε συμμετέχει αλλά και δεν αντιδρά στον εκφοβισμό.

Ο υπερασπιστής, αντιτίθεται και παίρνει το μέρος του εκφοβιζόμενου.

Ο εκφοβιζόμενος, στόχος και θύμα του εκφοβισμού.

- Η ρητορική μίσους διαδίδει ή υποδαυλίζει το μίσος ενάντια σε έναν άνθρωπο ή μια ομάδα ανθρώπων.
- Η ρητορική μίσους εμπεριέχει προσβλητικές, εχθρικές και ντροπιαστικές λέξεις, εκφράσεις ή εικόνες που πλήττουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια του άλλου.
- Συνήθως, το κίνητρο πίσω από τη ρητορική μίσους είναι η προκατάληψη ή η εχθρότητα.
- Η ρητορική μίσους μπορεί να στοχεύει, για παράδειγμα, το χρώμα του δέρματος, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την αναπηρία, τη θρησκεία ή πεποιθήσεις και πιστεύω.
- Η ρητορική μίσους τιμωρείται όταν είναι έγκλημα, π.χ. παράνομη απειλή, υποκίνηση ενάντια σε εθνοτική ομάδα, δυσφήμιση, δίκωξη ή παραβίαση της θρησκευτικής ελευθερίας.

Ερωτήσεις **Ναι Όχι**

Αν ήσουν φίλος με την Tile, θα έπαιρνες μέρος στη συζήτηση;

Αν η Tile σου ήταν παντελώς άγνωστη, θα επενέβαινες;

Αν μάθεις ότι κάποιος που συμπαθείς είναι σε μια ντροπιαστική εικόνα/βίντεο, θα σχολιάσεις;

Μπορείς να μείνεις πιστός στην άποψή σου ή επηρεάζεσαι από τους άλλους;

Έχεις ανεβάσει κάτι στο διαδίκτυο/στα social media για το οποίο έχεις μετανιώσει;

Έχεις ποτέ συναντήσει ρητορική μίσους στο διαδίκτυο;

Πώς κάνουμε την άσκηση:

1. Χαρακτηριστικά ενός καλού φίλου
2. Ενημερωτικές φόρμες
3. Σελίδα 1 του βίντεο: Πώς θα νιώθατε;
4. Συζήτηση για αγενή σχόλια
5. Σελίδα 2 του βίντεο: Πώς θα νιώθατε; / Οι διάφοροι ρόλοι στον εκφοβισμό
6. Ερωτήσεις
7. Σελίδα 3 του βίντεο: Πώς θα ένιωθε η Tile για τα σχόλια;
8. Συζήτηση για τη ρητορική μίσους

MuuTube

Haku

ΤΟΥΡ ΔΩΜΑΤΙΟΥ + ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ! <3

Tile

100%

381 προβολές

Δημοσιεύτηκε στις 27.11.2018

Σας δείχνω το δωμάτιο μου και το ολοκαίνουριο τηλέφωνο μου.

ΣΧΟΛΙΑ: 45

Valionni: πριν από 10 ημέρες
Πραγματικά είσαι το κάτι άλλο.

M1lky W4y: πριν από 10 ημέρες
Γιατί έχεις τόσο παιδικά σεντόνια;

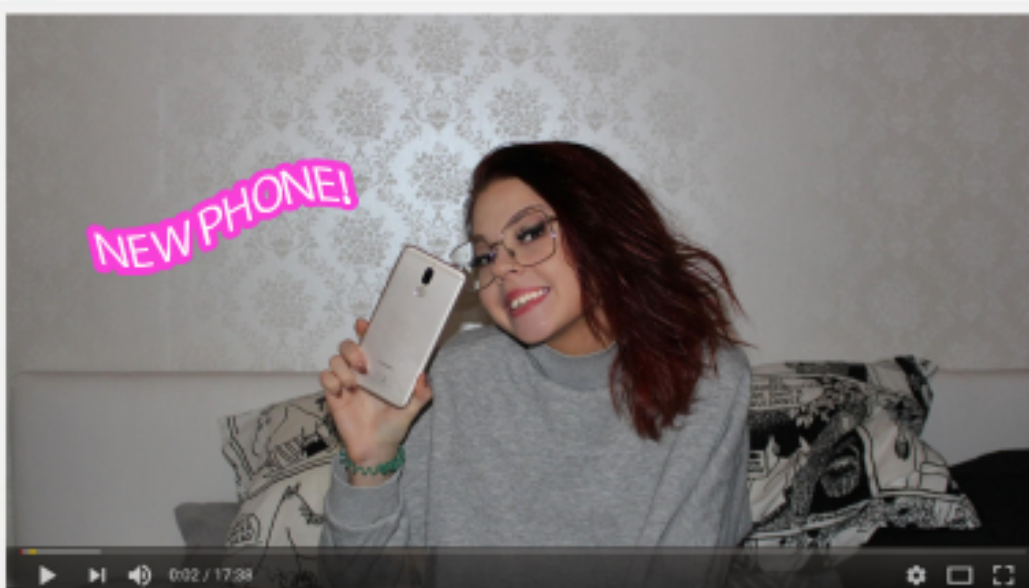
Mister Monster 00: πριν από 10 ημέρες
Φαντάζομαι θα έχει πλάκα να μασουλάς ξύλο με αυτά τα δόντια. Σαν κάστορας είσαι.

Coco Loco: πριν από 10 ημέρες
Κράτα το στόμα σου κλειστό γιατί θα μπει κάνα έντομο από το κενό!

Cl4ik: πριν από 9 ημέρες
Να μια ιδέα για το επόμενο βίντεο σου: Είμαι ένας άσχημος κάστορας.

ΤΟΥΡ ΔΩΜΑΤΙΟΥ + ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ! <3

Tile

28

894 προβολές

Δημοσιεύτηκε στις 27.11.2018

Σας δείχνω το δωμάτιο μου και το ολοκαίνουριο τηλέφωνό μου.

ΣΧΟΛΙΑ: 82

Gamer_juuso:

πριν από 5 ημέρες

γ@μ*τ*! Αυτό το βλαμμένο πάει στο σχολείο μου. Κι εκεί το ίδιο gringe είναι XD XD XD

Terhi_55:

πριν από 4 ημέρες

Άλλο ένα παράδειγμα λάθους ανατροφής. Τα παιδιά δεν χρειάζονται τόσο ακριβά τηλέφωνα. Αυτές τις μέρες η ματαιοδοξία μοιάζει να είναι η μεγαλύτερη αρετή!

Zoast:

πριν από 4 ημέρες

Πώς γίνεται οι γονείς σου να έχουν τα λεφτά να σου πάρουν ένα τόσο ακριβό κινητό αλλά όχι να φτιάξουν τα δόντια σου;

Gamer_juuso:

πριν από 4 ημέρες

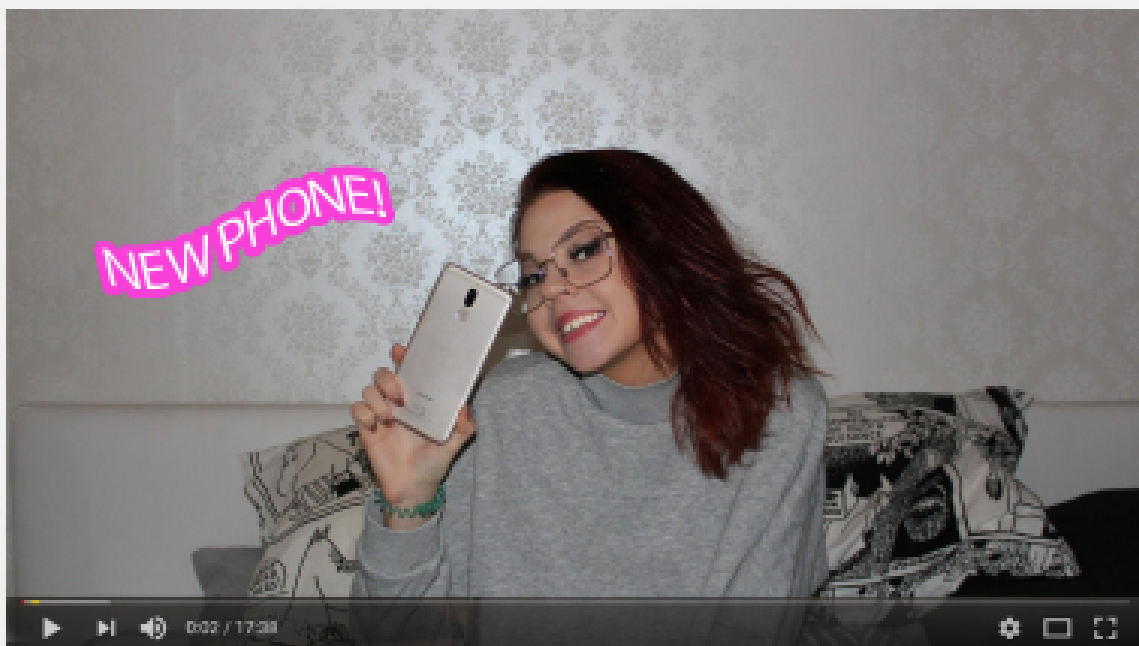
δεν είναι καν οι πραγματικοί της γονείς την υιοθέτησαν από το εξωτερικό.

Zoast:

πριν από 3 ημέρες

αναστεναγμός Η χώρα μας σήμερα: Στέλνουμε χρήματα σε χώρες στα πρόθυρα της χρεωκοπίας και μετά υιοθετούμε και τα παιδιά τους γιατί δεν έχουν να τα μεγαλώσουν.

ΤΟΥΡ ΔΩΜΑΤΙΟΥ + ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ! <3

Tile

1209 προβολές

Δημοσιεύτηκε στις 27.11.2018

Σας δείχνω το δωμάτιο μου και το ολοκαίνουριο τηλέφωνο μου.

ΣΧΟΛΙΑ: 120

Gamer_juuso: πριν από 2 ημέρες

απ'ότι φαίνεται υιοθετούμε και κάστορες, ας ελπίσουμε να μην έχει τίποτα κολλητικό χα χα!

Tgrno: χθες

Είναι τόσο εύκολο για όλα τα trolls εκεί έξω να λένε διάφορα ανώνυμα. Στον κόσμο του modeling ένα μικρό κενό στα δόντια είναι σημάδι επιτυχίας. Η Tile παίζει να είναι πιο όμορφη και εξωτική από οποιαδήποτε γκόμενα σας - αν ποτέ αποκτήσετε. Ψηλά το κεφάλι κοπελιά!

Miss Birtz: χθες

Εδώ φτάσαμε. Χρηματοδοτούμε τηλέφωνα χιλιάδων ευρώ σε όλα τα παράσιτα. Ελπίζω κάποιος να μεγαλώσει αυτό το κενό με μια μπουινιά. Θα έβαζε τέλος σε όλη αυτή την επίδειξη με χρήματα «βοήθειας» μια κι έξω.

Ενότητα Ε: Δραστηριότητα 1

Ενότητα Ε: Δραστηριότητα 1

Τι σημαίνει ανθεκτικότητα?

Ποιο μπαλάκι πιστεύετε ότι είναι
το πιο ανθεκτικό; Γιατί;

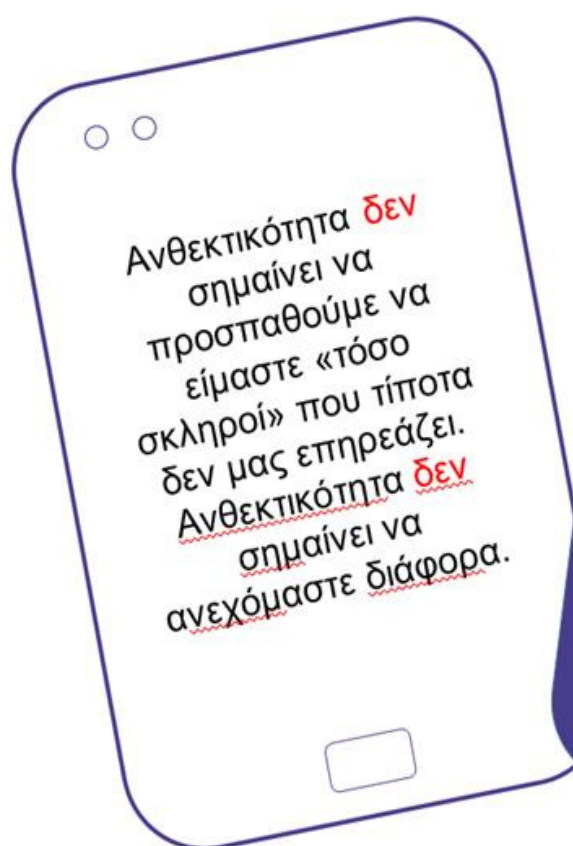
ΜΙΑ ΛΑΣΤΙΧΕΝΙΑ ΜΠΑΛΑ ?

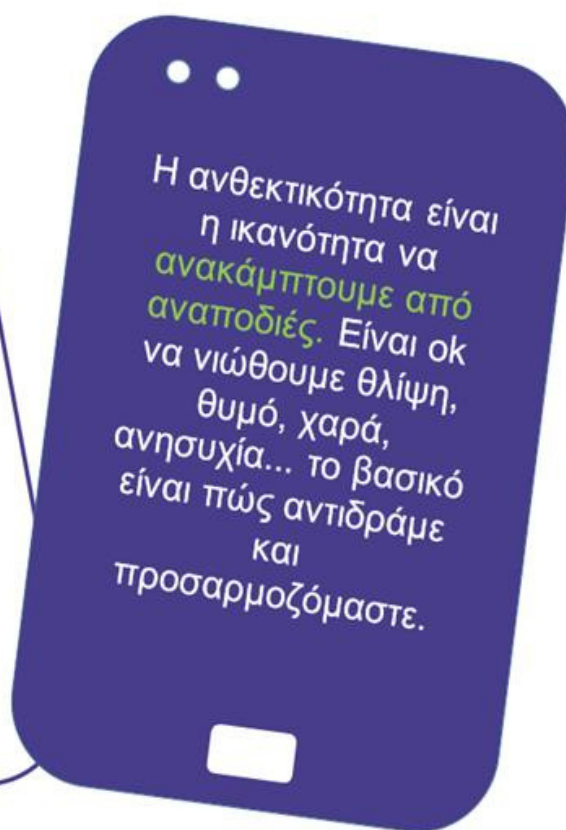
ΜΙΑ ΜΠΑΛΑ ΑΦΡΟΥ ?

ΕΝΑ ΜΠΑΛΑΚΙ PING PONG ?

Ανθεκτικότητα **δεν**
σημαίνει να
προσπαθούμε να
είμαστε «τόσο
σκληροί» που τίποτα
δεν μας επηρεάζει.
Ανθεκτικότητα **δεν**
σημαίνει να
ανεχόμαστε διάφορα.

Η ανθεκτικότητα είναι
η ικανότητα να
ανακάμπτουμε από
αναποδιές. Είναι ok
να νιώθουμε θλίψη,
θυμό, χαρά,
ανησυχία... το βασικό
είναι πώς αντιδράμε
και
προσαρμοζόμαστε.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ψηφιακή
ανθεκτικότητα είναι
η ικανότητα να
ανακάμπτεις από
δύσκολες
διαδικτυακά στιγμές
ανά περιόδους

Ενότητα Ε: Δραστηριότητα 1

Πώς αισθάνονται οι άνθρωποι όταν συνδέονται στο διαδίκτυο;

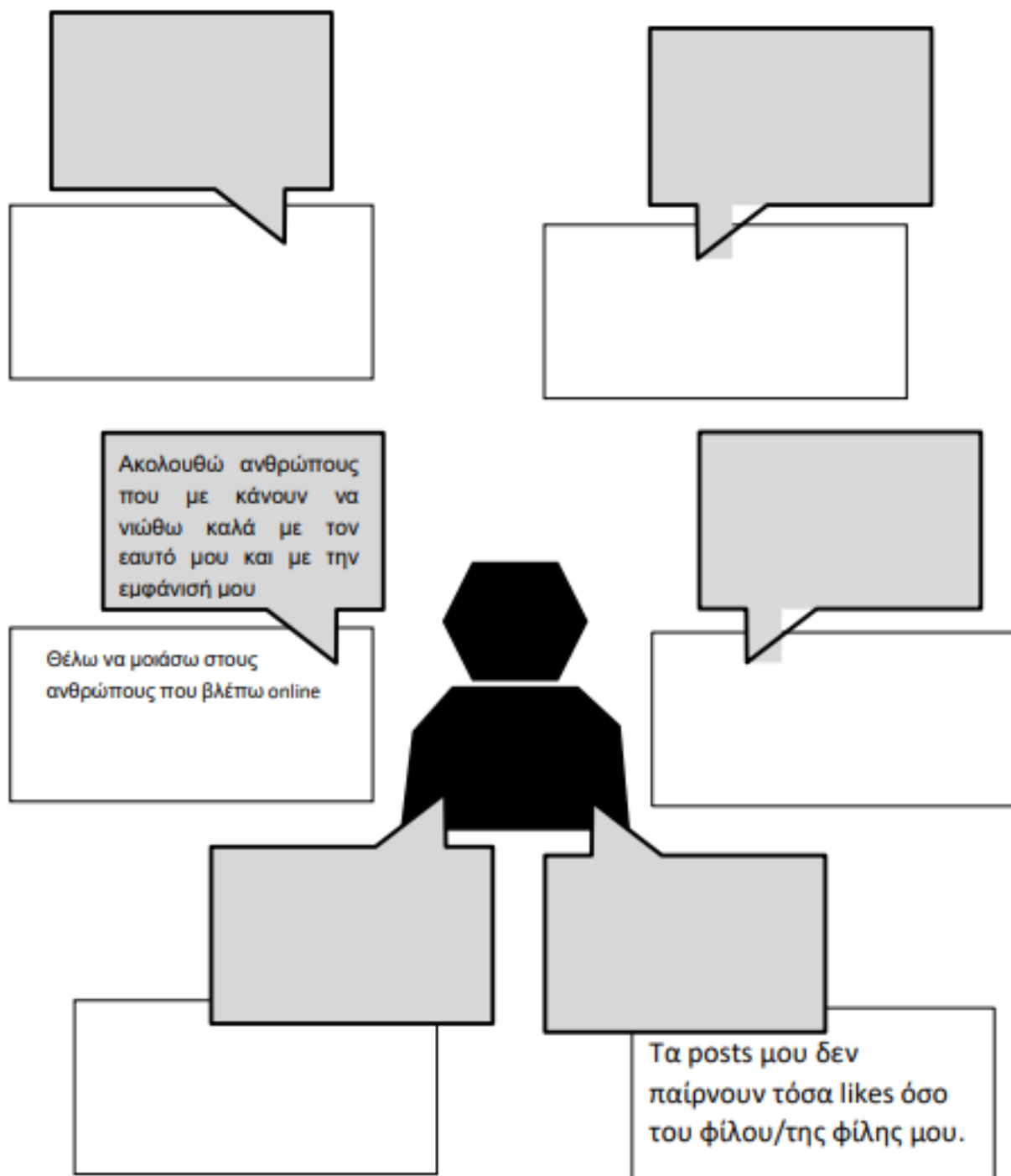
Άσκηση Κωδικοποιήστε χρωματικά τις διαδικτυακές εμπειρίες για να αναδείξετε τα **διάφορα συναισθήματα** που μπορούν να προκύψουν όταν είμαστε στο διαδίκτυο. Μην ξεχνάτε ότι μια ανάρτηση ή εμπειρία μπορούν να προκαλούν πάνω από ένα συναίσθημα.

- Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε πάνω από ένα χρώμα ανά σενάριο.
- Μπορείτε να προσθέσετε συναισθήματα (και χρώματα), αν πιστεύετε ότι θα ένιωθαν κάποιο συναίσθημα που δεν αναφέρεται.

Κόκκινο	Θυμός		
Πορτοκαλί	Ανησυχία		
Κίτρινο	Χαρά		
Μπλε	Λύπη		
Πράσινο	Αδιαφορία		

Δέχομαι θετικά σχόλια για κάποιες φωτογραφίες από έναν φίλο	Κάποιος γράφει ένα αστείο κάτω από την φωτογραφία μου	Δέχομαι αρνητικά σχόλια
Φίλος κάνει like σε κάποιο από τα αστεία μου στο διαδίκτυο	Βλέπω ένα αστείο βίντεο	Δεν παίρνω κανένα like για τη φωτογραφία μου για 20 λεπτά
Βλέπω να αναρτώνται στο διαδίκτυο εμπυχωτικά αποφθέγματα	Βλέπω κάποιον να γίνεται θύμα κυβερνοεκφοβισμού στο διαδίκτυο	Αναρτώ κάτι διαφορετικό από τα συνηθισμένα μου
Βλέπω ότι έχω λιγότερους followers από ό,τι οι φίλοι μου	Βλέπω κάποιον να μοιράζεται διαδικτυακά ότι είναι στενοχωρημένος	Βλέπω ένα αστείο για κάποιον από το σχολείο
Κερδίζω έναν φίλο μου σε ένα παιχνίδι για πρώτη φορά	Αντικαθιστώ τη φωτογραφία του προφίλ μου με μια αστεία φωτογραφία μου	Δεν μου επιτρέπεται να παίξω ένα παιχνίδι αλλά οι φίλοι μου το παίζουν
Κάποιος με διαγράφει από φίλο ή με μπλοκάρει	Δέχομαι ένα νέο αίτημα φιλίας	Πρέπει να βγω από μια ομαδική συζήτηση για να φάω βραδινό
Φίλος/η μου στέλνει μήνυμα "γιατί δεν έχεις κάνει like στη φωτογραφία μου ακόμα;"	Κάτι που μου άρεσε περιγράφεται σαν βαρετό	Πίστεψα τελείως κάτι που είδα online αλλά τελικά ήταν ψέμα

Ενότητα Ε: Δραστηριότητα 2

Ενότητα Ε: Δραστηριότητα 3

Εργαλειοθήκη ψηφιακής ανθεκτικότητας

ΟΔΗΓΙΕΣ: Γεμίστε την παρακάτω εργαλειοθήκη με όσο περισσότερους τρόπους μπορείτε να σκεφτείτε για να είστε ψηφιακά ανθεκτικοί

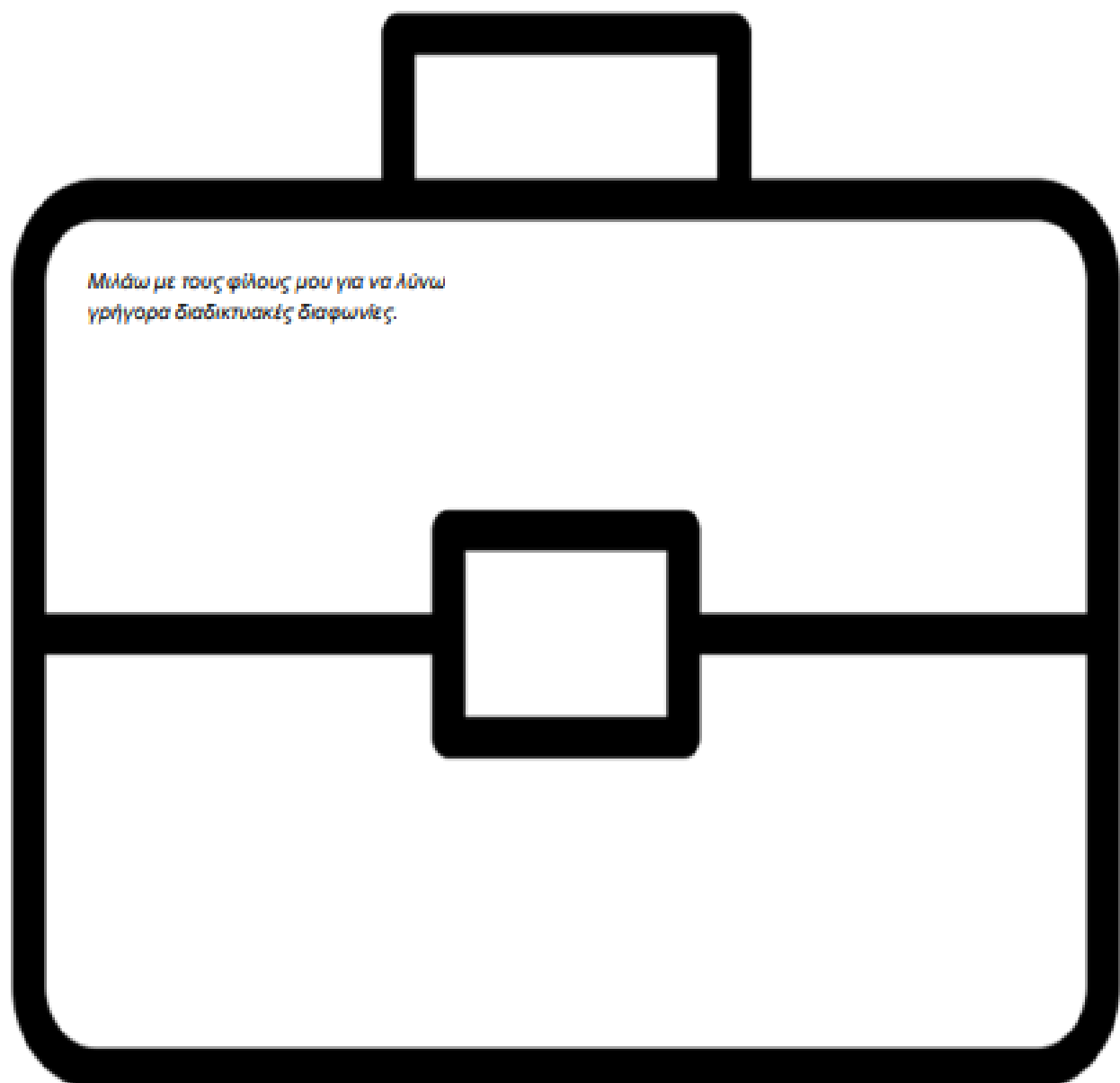
ΠΩΣ:: Χρησιμοποιήστε τα παρακάτω για ιδέες. Θα χρειαστείτε από ένα στυλό ο καθένας - δουλέψτε

ΔΙΚΤΥΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ: Δεν χρειάζεται να τα βγάλετε πέρα μόνοι σας. Ποιος μπορεί να βοηθήσει; Τι είδους βοήθεια υπάρχει εκεί έξω; Βοηθάμε ο ένας τον άλλο.

ΠΑΡΤΕ ΜΙΑ ΑΝΑΣΑ: Περιποιηθείτε τον εαυτό σας. Επιλύστε πράγματα που σας ενοχλούν. Κάντε ένα δωράκι στον εαυτό σας. Κάντε ένα διάλειμμα.

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑ: Νους υγιής εν σώματι υγιεί. Ξεκουράζεστε, κοιμάστε αρκετά; Τρώτε σωστά; Η άσκηση μπορεί να μειώσει το άγχος.

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΖΩΗΣ: Σκεφτείτε την καθημερινότητά σας. Δεν πειράζει να ρίξετε λίγο ρυθμούς. Κάντε χρόνο για τα αγαπημένα σας πράγματα και ανθρώπους.

ΕΛΕΓΧΩ! Βρήκα τουλάχιστον μία συμβουλή για κάθε μία από τις 4 προτάσεις;

ΚΑΙ ΤΩΡΑ:: Ρωτήστε αν μπορείτε να φτιάξετε μια παρουσίαση ή ένα πόστερ για την ψηφιακή ανθεκτικότητα!

Υποστήριξη σιγουριά
χαρά χαλάρωση
ενδυνάμωση ανήκω
κάπου

Εμμονή υπό αμφισβήτηση
ανημποριά εκνευρισμό
μοναξιά ανασφάλεια
υπό πίεση

Τί νιώθετε όταν συνδέεστε στο διαδίκτυο;

Αυτές οι 4 καταπληκτικές συμβουλές είναι προτάσεις από την φιλανθρωπική οργάνωση
Mind – www.mind.org.uk

Ενότητα ΣΤ': Δραστηριότητα 2

Συμμετέχω σε έναν συνδεδεμένο κόσμο Οραματίζομαι τα επόμενα βήματα

Υπάρχουν διάφοροι τρόποι να ενημερωνόμαστε και να ασχολούμαστε με ένα θέμα που μας ενδιαφέρει. Μπορούμε να:

- Διερευνούμε ή μαθαίνουμε περισσότερα για το θέμα
- Συζητούμε με άλλους και ακούμε την οπτική τους γωνία
- Λέμε ή εκφράζουμε την οπτική μας γωνία ή τις ιδέες μας επί του θέματος
- Αναλαμβάνουμε δράση για την αντιμετώπιση του θέματος

Φανταστείτε πώς θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε διαδικτυακά εργαλεία, πηγές και social media για να εφαρμόσετε αυτές τις πρακτικές. Γράψτε 1-2 επόμενα βήματα ή στάδια δράσης σε κάθε πεδίο του παρακάτω πίνακα.

Διερευνώ = Αναλύω και αξιολογώ πληροφορίες για να ενημερωθώ και να ερευνήσω φλέγοντα κοινωνικοπολιτικά ζητήματα. <i>Τι θα μπορούσατε να κάνετε στη συνέχεια για να μάθετε περισσότερα για το ζήτημα;</i>	Συζητώ = Εμπλέκομαι σε διάλογο, μαθαίνω διαφορετικές οπτικές γωνίες και παρέχω ανατροφοδότηση σε αυτούς που έχουν επιρροή. <i>Τι θα μπορούσατε να κάνετε στη συνέχεια για να συζητήσετε και να ακούσετε τις απόψεις άλλων γύρω από το ζήτημα;</i>
Λέω = Εκφράζω την οπτική μου γωνία και παρέχω πληροφορίες για ζητήματα που με ενδιαφέρουν. <i>Τι θα μπορούσατε να κάνετε στη συνέχεια για να πείτε ή να εκφράσετε τις απόψεις σας για το συγκεκριμένο ζήτημα στις κοινότητές σας;</i>	Αναλαμβάνω δράση = Εμπλέκομαι και συνεργάζομαι με άλλους για την επίτευξη κοινωνικοπολιτικών στόχων. <i>Τι θα μπορούσατε να κάνετε στη συνέχεια για να αναλάβετε δράση και να αντιμετωπίσετε το ζήτημα με κάποιο τρόπο;</i>

ANNEX

Φωτογραφικά πλάνα και γωνίες

Φωτογράφοι και
εικονολήπτες
χρησιμοποιούν πληθώρα
διαφορετικών πλάνων
για διαφορετικούς
σκοπούς.

Το πλάνο μας
καθοδηγεί να δούμε τα
πράγματα διαφορετικά.

Η γωνία καθοδηγεί
τον θεατή σε μια
κατανόηση της σχέσης
μεταξύ των
χαρακτήρων.

Ακολουθούν κάποιες
βασικές λήψεις που
μπορείτε να
δοκιμάσετε.

Γενικό

Πολύ ανοιχτό

**Πολύ ανοιχτό πλάνο
(VWS) και
γενικό πλάνο (LS)**

Οι λήψεις αυτές χρησιμοποιούνται για να δείξουν στον θεατή πού εξελίσσεται η δράση. Δίνουν τη "σφαιρική εικόνα" όσων συμβαίνουν. Οι λήψεις αυτές ονομάζονται "πλάνα εδραίωσης".

Πρέπει να σταθείτε αρκετά μακριά από τη σκηνή για να πάρετε τα πλάνα αυτά.

Ανοιχτό

Μεσαίο

Ανοιχτά πλάνα (WS)

Τα ανοιχτά πλάνα δείχνουν ολόκληρο το άτομο ή την περιοχή. Η λήψη αυτή βοηθάει τον θεατή να καταλάβει τί συμβαίνει επί σκηνής και επιτρέπει τη δράση των χαρακτήρων.

Μεσαία πλάνα

Συνήθως τα μεσαία πλάνα δείχνουν από τη μέση και πάνω και δημιουργούν ένα πλαίσιο για το αντικείμενο της λήψης. Αφήνουν να φανεί αρκετό φόντο και δείχνουν χειρονομίες και κίνηση.

Τα μεσαία πλάνα είναι πιο αναλυτικά από τα ανοιχτά και τα γενικά - και άρα πιο ενδιαφέροντα για τον θεατή σας.

Μεσαίο Κοντινό

Κοντινό

Μεσαίο κοντινό πλάνο (MCU)

Τα μεσαία κοντινά πλάνα πλησιάζουν περισσότερο το θέμα, με αποτέλεσμα ο θεατής να μπορεί να δει μόνο από τους ώμους έως την κορυφή της κεφαλής.

Κοντινό (CU) Τα κοντινά πλάνα δείχνουν ένα συγκεκριμένο τμήμα του θέματος, συνήθως μόνο το κεφάλι.

Πολύ κοντινό πλάνο (ECU) Τα πολύ κοντινά πλάνα είναι λήψεις που πλησιάζουν πολύ το θέμα με αποτέλεσμα να διακρίνονται πολλές λεπτομέρειες.

Πολύ κοντινό

Over the Shoulder

Birds Eye View

Γωνίες κάμερας

Over the Shoulder (OS) Η γωνία αυτή επιτρέπει στον θεατή να δει το θέμα πάνω από τον ώμο ενός άλλου ατόμου στο πλάνο.

Υποκειμενική λήψη (POV) Η γωνία αυτή επιτρέπει στον θεατή να δει τί συμβαίνει "μέσα από τα μάτια" του υποκειμένου.

Birds Eye View (BE) Η γωνία αυτή τοποθετεί τον θεατή ακριβώς από πάνω από το θέμα.

Υποκειμενική
λήψη

**Θεωρίες
συνωμοσίας**

Deepfake

Filter bubble

Εσφαλμένη πληροφόρηση

Σάτιρα

Bot army

Παραπληροφόρηση

Λογοκρισία

Troll factory

Εγγραμματισμός στα μέσα

HIGHLY UNRELIABLE

Very reliable

Ο ειδικός στη σχολική και μαθητική ευζωία, Tuomo Järventausta, θεωρεί ότι η αύξηση των χορτοφαγικών τροφών στα σχολικά μενού είναι ένα πείραμα που έχει αποτύχει και θα δημιουργήσει προβλήματα στο μέλλον.

Τα σχολεία πρέπει να αυξήσουν το κρέας στα μενού τους

3.10.2021

Το εβδομαδιαίο σχολικό μενού προτείνει υπερβολικά λίγα κρεατικά, δηλώνει ο Tuomo Järventausta, ανώτατος ερευνητικός διευθυντής στην OMP. Ο Järventausta ανησυχεί κυρίως για τη μειωμένη ποσότητα πρωτεϊνών που προσλαμβάνουν οι νέοι από το σχολικό φαγητό τους.

Σύμφωνα με αποτελέσματα έρευνας της ΜΜΟ, ιδίως σε μικτά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αυτό φάνηκε στη χαμηλότερη απόδοση στη φυσική αγωγή και στη γενικότερη κόπωση κατά τις σχολικές ημέρες.

- Οι μαθητές απλά δεν λαμβάνουν αρκετές πρωτεΐνες και τα απαραίτητα μικροθρεπτικά συστατικά. Ένα άλλο ανησυχητικό θέμα είναι η μονόπλευρη διαίτα, αφού δεν υπάρχει ποικιλομορφία στα διάφορα φαγητά. Δεν φαντάζομαι να θέλουμε να μάθουμε τα παιδιά μας να είναι δύσκολα; Όταν μεγαλώσουν, αυτό μπορεί να προκαλέσει σοβαρά προβλήματα, λέει ο Järventausta.

Ο Järventausta δεν πιστεύει ότι υπάρχουν θετικές επιπτώσεις σε περιβαλλοντικά ζητήματα λόγω της αύξησης των χορτοφαγικών φαγητών.

- Δεν υπάρχουν αδιαμφισβήτητα στατιστικά στοιχεία. Επίσης, κάνει κακό στην ντόπια παραγωγή κρέατος και αν αυτή μειωθεί αυτό θα επηρεάσει την καθημερινότητα του απλού φορολογούμενου. Πολλές δουλειές κινδυνεύουν σοβαρά, αν πάμε προς αυτήν την κατεύθυνση.

Σε έρευνα που έκανε η OMP (Οργάνωση κρεατοπαραγωγών), ρώτησαν μια ομάδα μαθητών τί είδους φαγητά θα ήθελαν να συμπεριληφθούν στο σχολικό μενού.

- Φυσικά ήθελαν χοτ ντογκ, διάφορα πικάντικα λουκάνικα και μπριζόλες, αλλά εξαρτάται από τα σχολεία και τους γονείς των παιδιών αν αυτά όντως θα μπουν στο σχολικό μενού, αναφέρει ο Järventausta.

Δημοσίευμα που δείχνει δόκιμο και αξιόπιστο - αλλά είναι;

Η χρήση του όρου "ειδικός" πάντα προσδίδει αξιοπιστία. Ο άνδρας στη φωτογραφία ήταν αποτέλεσμα αναζήτησης σε φωτογραφικό αρχείο με εντολή αναζήτησης "έξυπνος άντρας"

Ο ειδικός στη σχολική και μαθητική ευζωία, Tuomo Järventausta, θεωρεί ότι η αύξηση των χορτοφαγικών τροφών στα σχολικά μενού είναι ένα πείραμα που έχει αποτύχει και θα δημιουργήσει προβλήματα στο μέλλον.

Τα σχολεία πρέπει να αυξήσουν το κρέας στα μενού τους

3.10.2021 Ποιος έγραψε το άρθρο και πού δημοσιεύτηκε;

Το εβδομαδιαίο σχολικό μενού προτείνει υπερβολικά λίγα κρεατικά, δηλώνει ο Tuomo Järventausta, ανώτατος ερευνητικός διευθυντής στην OMP. Ο Järventausta ανησυχεί κυρίως για τη μειωμένη ποσότητα πρωτεϊνών που προσλαμβάνουν οι νέοι από το σχολικό φαγητό τους.

Τί είναι η OMP - και θα μπορούσε να ωφελείται από το άρθρο;

Σύμφωνα με αποτελέσματα έρευνας της OMP, ιδίως σε μεικτά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αυτό φάνηκε στη χαμηλότερη απόδοση στη φυσική αγωγή και στη γενικότερη κόπωση κατά τις σχολικές ημέρες.

- Οι μαθητές απλά δεν λαμβάνουν αρκετές πρωτεΐνες και τα απαραίτητα μικροθρεπτικά συστατικά. Ένα άλλο ανησυχητικό θέμα είναι η μονόπλευρη διαίτα, αφού δεν υπάρχει ποικιλομορφία στα διάφορα φαγητά. Δεν φαντάζομαι να θέλουμε να μάθουμε τα παιδιά μας να είναι δύσκολα; Όταν μεγαλώσουν, αυτό μπορεί να προκαλέσει σοβαρά προβλήματα, λέει ο Järventausta. Ικανά επιχειρήματα και επιδίωξη συναισθηματικής αντίδρασης

Ο Järventausta δεν πιστεύει ότι υπάρχουν θετικές επιπτώσεις σε περιβαλλοντικά ζητήματα λόγω της αύξησης των χορτοφαγικών φαγητών.

- Δεν υπάρχουν αδιαμφισβήτητα στατιστικά στοιχεία. Επίσης, κάνει κακό στην ντόπια παραγωγή κρέατος και αν αυτή μειωθεί αυτό θα επηρεάσει την καθημερινότητα του απλού φορολογούμενου. Πολλές δουλειές κινδυνεύουν σοβαρά, αν πάμε προς αυτήν την κατεύθυνση.

Σε έρευνα που έκανε η OMP (Οργάνωση κρεατοπαραγωγών), ρώτησαν μια ομάδα μαθητών τί είδους φαγητά θα ήθελαν να συμπεριληφθούν στο σχολικό μενού.

Πόσο μεγάλη ήταν η ομάδα που απάντησε στην έρευνα;

- Φυσικά ήθελαν χοτ ντογκ, διάφορα πικάντικα λουκάνικα και μπριζόλες, αλλά εξαρτάται από τα σχολεία και τους γονείς των παιδιών αν αυτά όντως θα μπουν στο σχολικό μενού, αναφέρει ο Järventausta. Απευθύνεται σε γονείς και υπαινίσσεται φροντίδα

Ενότητα Γ: Δραστηριότητα 1

Ο διαδικτυακός εκφοβισμός είναι ισότιμος με τον δια ζώσης εκφοβισμό και εξίσου **λάθος**

Ο εκφοβιστής, βασικός δράστης στον εκφοβισμό.
Το “τσιράκι”, βοηθάει τον εκφοβιστή με κάθε τρόπο.
Ο υποστηρικτής, στηρίζει ένθερμα τον εκφοβιστή για τις πράξεις του.
Ο σιωπηλός, περαστικός, δε συμμετέχει αλλά και δεν αντιδρά στον εκφοβισμό.
Ο υπερασπιστής, αντιτίθεται και παίρνει το μέρος του εκφοβιζομένου.
Ο εκφοβιζόμενος, στόχος και θύμα του εκφοβισμού.

Θυμός χαρά λύπη σύγχυση οργή
κακεντρέχεια σοκ συμπόνοια απελπισία
φόβος απογοήτευση νευρικότητα
ντροπή αδιαφορία
κάτι άλλο; _____

Ερωτήσεις Ναι Όχι

Φίλος

Άγνωστος

Αν μάθεις

Άποψη

Μεταμέλεια

Ρητορική μίσους

Πίσω από την οθόνη υπάρχει ένας άλλος άνθρωπος, αληθινός, με συναισθήματα

Θα μπορούσες να πεις στον άλλο κατά πρόσωπο αυτό που του γράφεις διαδικτυακά;

Μένεις πιστός στην άποψή σου ή επηρεάζεσαι από τους άλλους;

Ο διαδικτυακός εκφοβισμός είναι ισότιμος με τον δια ζώσης εκφοβισμό και εξίσου **λάθος**

Ο εκφοβιστής, βασικός δράστης στον εκφοβισμό.
Το “τσιράκι”, βοηθάει τον εκφοβιστή με κάθε τρόπο.
Ο υποστηρικτής, στηρίζει ένθερμα τον εκφοβιστή για τις πράξεις του.
Ο σιωπηλός, περαστικός, δε συμμετέχει αλλά και δεν αντιδρά στον εκφοβισμό.
Ο υπερασπιστής, αντιτίθεται και παίρνει το μέρος του εκφοβιζομένου.
Ο εκφοβιζόμενος, στόχος και θύμα του εκφοβισμού.

Θυμός χαρά λύπη σύγχυση οργή
κακεντρέχεια σοκ συμπόνοια απελπισία
φόβος απογοήτευση νευρικότητα
ντροπή αδιαφορία
κάτι άλλο; _____

Ερωτήσεις Ναι Όχι

Φίλος

Άγνωστος

Αν μάθεις

Άποψη

Μεταμέλεια

Ρητορική μίσους

Πίσω από την οθόνη υπάρχει ένας άλλος άνθρωπος, αληθινός, με συναισθήματα

Θα μπορούσες να πεις στον άλλο κατά πρόσωπο αυτό που του γράφεις διαδικτυακά;

Μένεις πιστός στην άποψή σου ή επηρεάζεσαι από τους άλλους;

Ο διαδικτυακός εκφοβισμός είναι ισότιμος με τον δια ζώσης εκφοβισμό και εξίσου **λάθος**

Ο εκφοβιστής, βασικός δράστης στον εκφοβισμό.

Το “τσιράκι”, βοηθάει τον εκφοβιστή με κάθε τρόπο.

Ο υποστηρικτής, στηρίζει ένθερμα τον εκφοβιστή για τις πράξεις του.

Ο σιωπηλός, περαστικός, δε συμμετέχει αλλά και δεν αντιδρά στον εκφοβισμό.

Ο υπερασπιστής, αντιτίθεται και παίρνει το μέρος του εκφοβιζόμενου

Ο εκφοβιζόμενος, στόχος και θύμα του εκφοβισμού.

**Θυμός χαρά λύπη σύγχυση οργή
κακεντρέχεια σοκ συμπόνοια απελπισία
φόβος απογοήτευση νευρικότητα ντροπή
αδιαφορία
κάτι άλλο; _____**

Ερωτήσεις **Ναι Όχι**

Φίλος

Άγνωστος

Αν μάθεις

Άποψη

Μεταμέλεια

Ρητορική μίσους

Πίσω από την οθόνη υπάρχει ένας άλλος άνθρωπος, αληθινός, με συναισθήματα

Θα μπορούσες να πεις στον άλλο κατά πρόσωπο αυτό που του γράφεις διαδικτυακά;

Μένεις πιστός στην άποψή σου ή επηρεάζεσαι από τους άλλους;

Ο διαδικτυακός εκφοβισμός είναι ισότιμος με τον δια ζώσης εκφοβισμό και εξίσου **λάθος**

Ο εκφοβιστής, βασικός δράστης στον εκφοβισμό.

Το “τσιράκι”, βοηθάει τον εκφοβιστή με κάθε τρόπο.

Ο υποστηρικτής, στηρίζει ένθερμα τον εκφοβιστή για τις πράξεις του.

Ο σιωπηλός, περαστικός, δε συμμετέχει αλλά και δεν αντιδρά στον εκφοβισμό.

Ο υπερασπιστής, αντιτίθεται και παίρνει το μέρος του εκφοβιζόμενου

Ο εκφοβιζόμενος, στόχος και θύμα του εκφοβισμού.

- Η ρητορική μίσους διαδίδει ή ενισχύει το μίσος ενάντια σε έναν άνθρωπο ή μια ομάδα ανθρώπων.
- Η ρητορική μίσους εμπεριέχει προσβλητικές, εχθρικές και ντροπιαστικές λέξεις, εκφράσεις ή εικόνες που πλήττουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια του άλλου.
- Συνήθως, το κίνητρο πίσω από τη ρητορική μίσους είναι η προκατάληψη ή η εχθρότητα.
- Η ρητορική μίσους μπορεί να στοχεύει, για παράδειγμα, το χρώμα του δέρματος, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την αναπηρία, τη θρησκεία ή πεποιθήσεις και πιστεύω.
- Η ρητορική μίσους τιμωρείται όταν είναι έγκλημα, π.χ. παράνομη απειλή, υποκίνηση ενάντια σε εθνοτική ομάδα, δυσφήμιση, δίωξη ή παραβίαση της θρησκευτικής ελευθερίας.

Ερωτήσεις **Ναι Όχι**

Αν ήσουν φίλος με την Tile, θα έπαιρνες μέρος στη συζήτηση;

Αν η Tile σου ήταν παντελώς άγνωστη, θα επενέβαινες;

Αν μάθεις ότι κάποιος που συμπαθείς είναι σε μια ντροπιαστική εικόνα/βίντεο, θα σχολιάσεις;

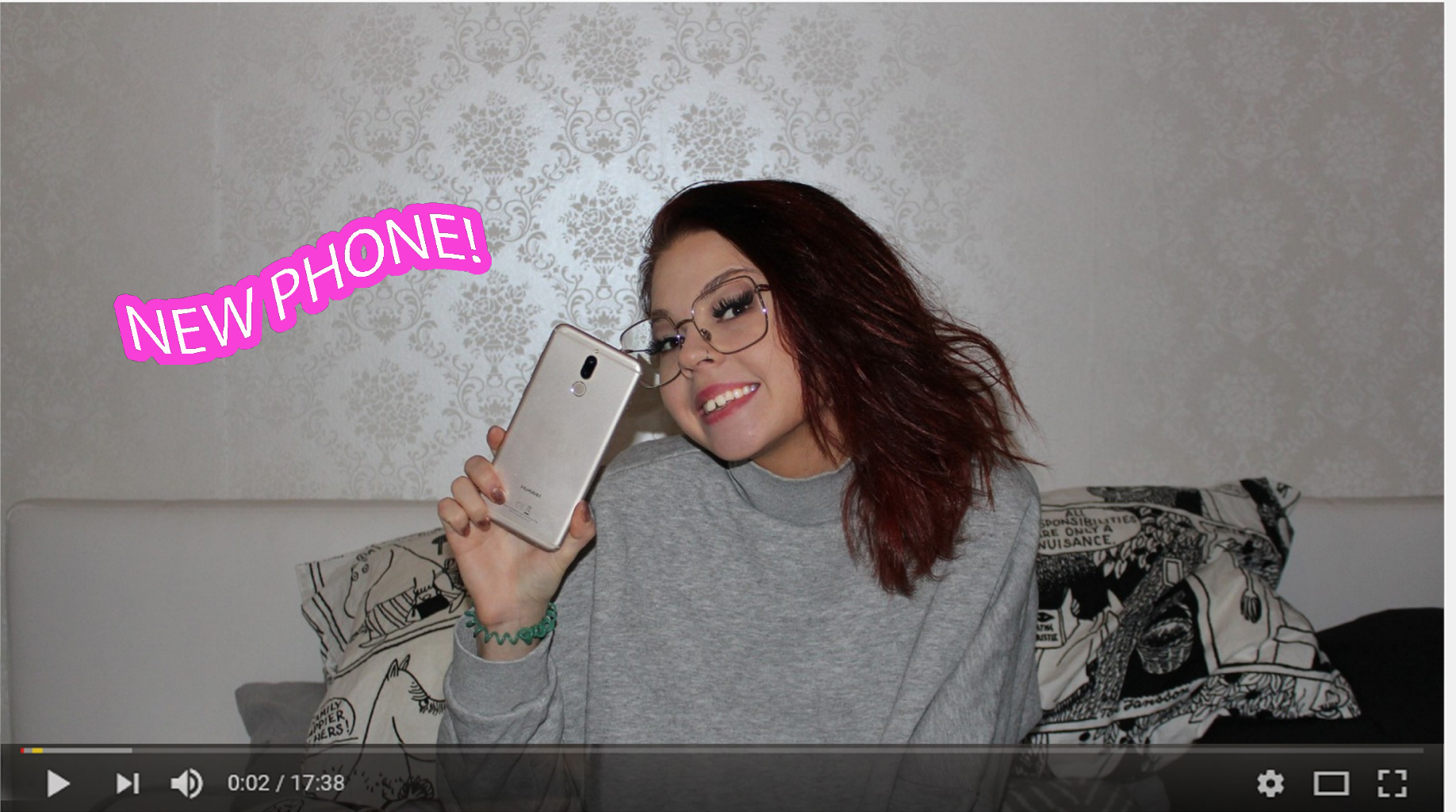
Μπορείς να μείνεις πιστός στην άποψή σου ή επηρεάζεσαι από τους άλλους;

Έχεις ανεβάσει κάτι στο διαδικτυο/στα social media για το οποίο έχεις μετανιώσει;

Έχεις ποτέ συναντήσει ρητορική μίσους στο διαδίκτυο;

Πώς κάνουμε την άσκηση:

1. Χαρακτηριστικά ενός καλού φίλου
2. Ενημερωτικές φόρμες
3. Σελίδα 1 του βίντεο: Πώς θα νιώθατε;
4. Συζήτηση για αγενή σχόλια
5. Σελίδα 2 του βίντεο: Πώς θα νιώθατε; / Οι διάφοροι ρόλοι στον εκφοβισμό
6. Ερωτήσεις
7. Σελίδα 3 του βίντεο: Πώς θα ένιωθε η Tile για τα σχόλια;
8. Συζήτηση για τη ρητορική μίσους

ΤΟΥΡ ΔΩΜΑΤΙΟΥ + ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ! <3

Tile

Tilaa

1691

381 προβολές

+ Lisää soittolistaan

*** Lisää

Δημοσιεύτηκε στις 27.11.2018

Σας δείχνω το δωμάτιο μου και το ολοκαίνουριο τηλέφωνο μου.

ΣΧΟΛΙΑ: 45

Valionni: πριν από 10 ημέρες

Πραγματικά είσαι το κάτι άλλο.

M1lky W4y: πριν από 10 ημέρες

Γιατί έχεις τόσο παιδικά σεντόνια;

Mister Monster 00: πριν από 10 ημέρες

Φαντάζομαι θα έχει πλάκα να μασουλάς ξύλο με αυτά τα δόντια. Σαν κάστορας είσαι.

Coco Loco: πριν από 10 ημέρες

Κράτα το στόμα σου κλειστό γιατί θα μπει κάνα έντομο από το κενό!

Cl4k: πριν από 9 ημέρες

Να μια ιδέα για το επόμενο βίντεο σου: Είμαι ένας άσχημος κάστορας.

ΤΟΥΡ ΔΩΜΑΤΙΟΥ + ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ! <3

Tile

894 προβολές

Δημοσιεύτηκε στις 27.11.2018

Σας δείχνω το δωμάτιο μου και το ολοκαίνουριο τηλέφωνο μου.

ΣΧΟΛΙΑ: 82

Gamer_juuso: πριν από 5 ημέρες

γ@μ*τ*! Αυτό το βλαμμένο πάει στο σχολείο μου. Κι εκεί το ίδιο gringe είναι XD XD XD

Terhi_55: πριν από 4 ημέρες

Άλλο ένα παράδειγμα λάθος ανατροφής. Τα παιδιά δεν χρειάζονται τόσο ακριβά τηλέφωνα. Αυτές τις μέρες η ματαιοδοξία μοιάζει να είναι η μεγαλύτερη αρετή!

Zoast: πριν από 4 ημέρες

Πώς γίνεται οι γονείς σου να έχουν τα λεφτά να σου πάρουν ένα τόσο ακριβό κινητό αλλά όχι να φτιάξουν τα δόντια σου;

Gamer_juuso: πριν από 4 ημέρες

δεν είναι καν οι πραγματικοί της γονείς την υιοθέτησαν από το εξωτερικό.

Zoast: πριν από 3 ημέρες

***αναστεναγμός* Η χώρα μας σήμερα: Στέλνουμε χρήματα σε χώρες στα πρόθυρα της χρεωκοπίας και μετά υιοθετούμε και τα παιδιά τους γιατί δεν έχουν να τα μεγαλώσουν.**

ΤΟΥΡ ΔΩΜΑΤΙΟΥ + ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ! <3

Tile

1209 προβολές

Δημοσιεύτηκε στις 27.11.2018

Σας δείχνω το δωμάτιο μου και το ολοκαίνουριο τηλέφωνο μου.

ΣΧΟΛΙΑ: 120

Gamer_juuso: πριν από 2 ημέρες

απ'ότι φαίνεται υιοθετούμε και κάστορες. ας ελπίσουμε να μην έχει τίποτα κολλητικό χα χα!

Tyrno: χθες

Είναι τόσο εύκολο για όλα τα trolls εκεί έξω να λένε διάφορα ανώνυμα. Στον κόσμο του modeling ένα μικρό κενό στα δόντια είναι σημάδι επιτυχίας. Η Tile παίζει να είναι πιο όμορφη και εξωτική από οποιαδήποτε γκόμενα σας - αν ποτέ αποκτήσετε. Ψηλά το κεφάλι κοπελιά!

Miss Blitz: χθες

Εδώ φτάσαμε. Χρηματοδοτούμε τηλέφωνα χιλιάδων ευρώ σε όλα τα παράσιτα. Ελπίζω κάποιος να μεγαλώσει αυτό το κενό με μια μπουνιά. Θα έβαζε τέλος σε όλη αυτή την επίδειξη με χρήματα «βοήθειας» μια κι έξω.

Τι σημαίνει ανθεκτικότητα?

Ποιο μπαλάκι πιστεύετε ότι είναι
το πιο ανθεκτικό; Γιατί;

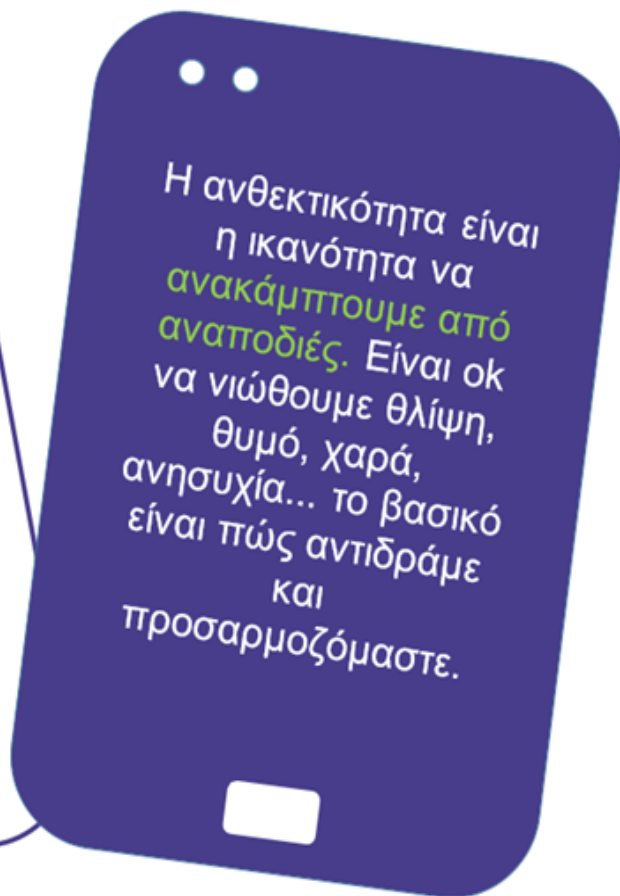
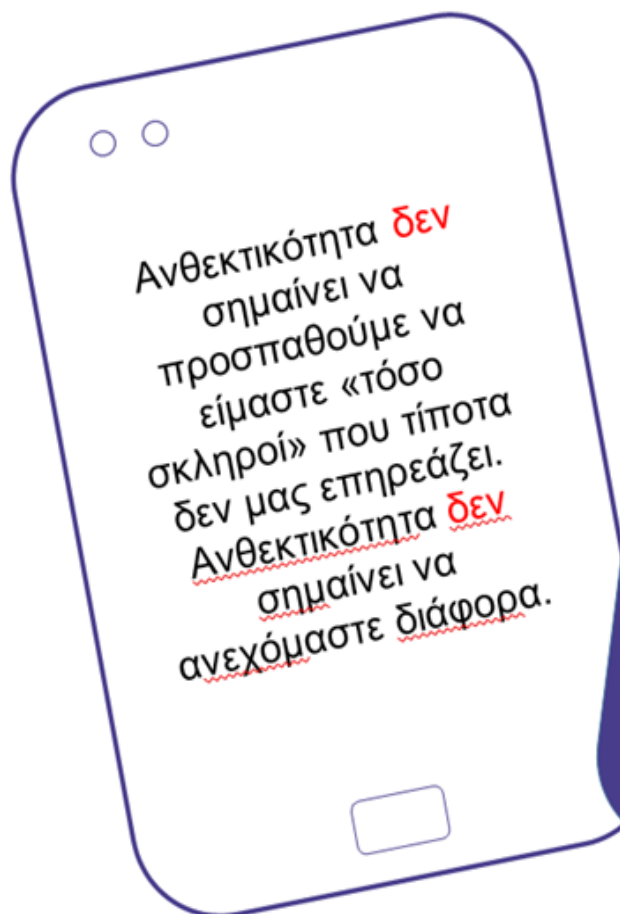
ΜΙΑ ΛΑΣΤΙΧΕΝΙΑ ΜΠΑΛΑ ?

ΜΙΑ ΜΠΑΛΑ ΑΦΡΟΥ ?

ΕΝΑ ΜΠΑΛΑΚΙ PING PONG ?

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ψηφιακή
ανθεκτικότητα είναι
η ικανότητα να
ανακάμπτεις από
δύσκολες
διαδικτυακά στιγμές
ανά περιόδους

Ενότητα Ε: Δραστηριότητα 1

Πώς αισθάνονται οι άνθρωποι όταν συνδέονται στο διαδίκτυο;

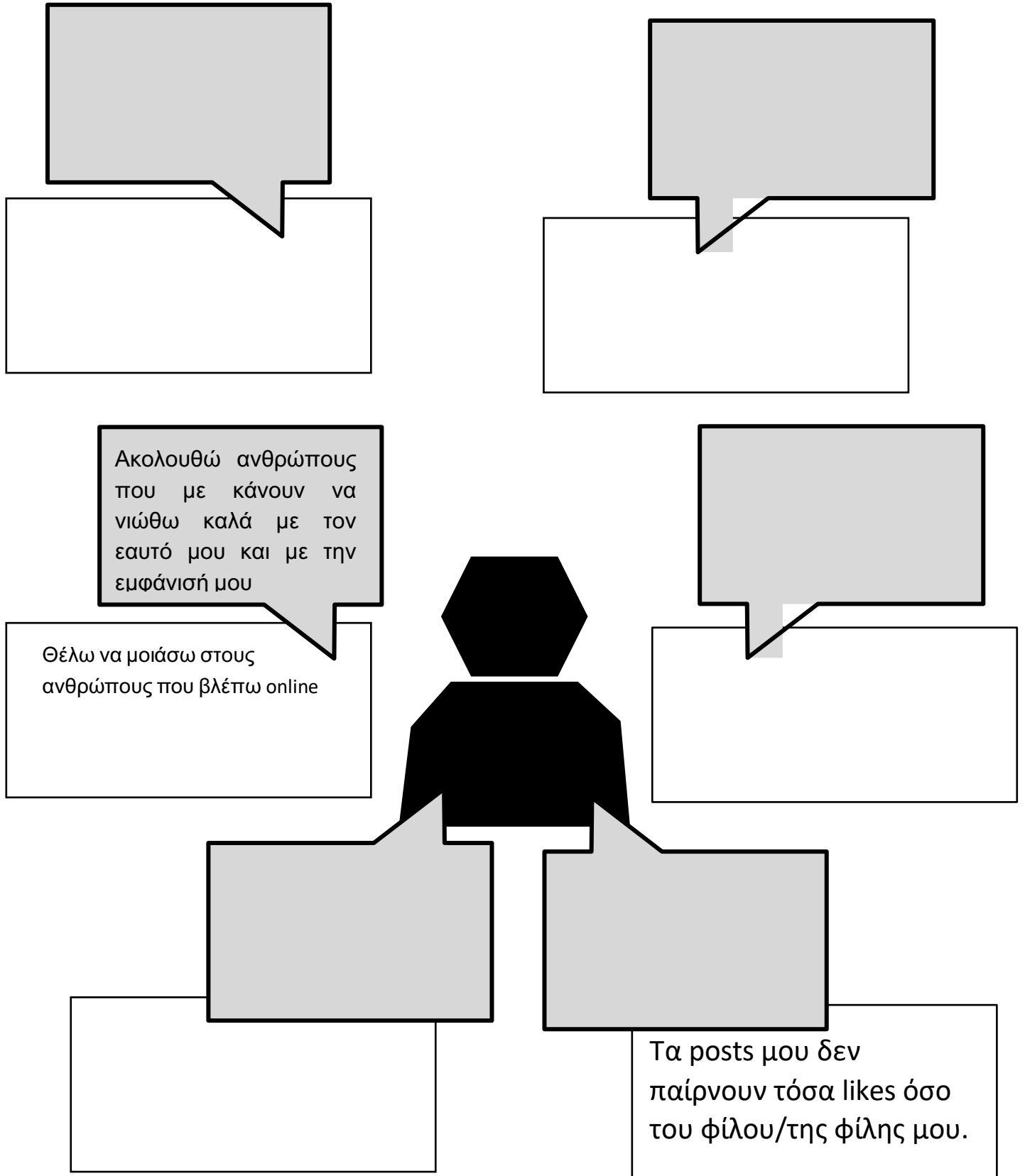
Άσκηση Κωδικοποιήστε χρωματικά τις διαδικτυακές εμπειρίες για να αναδείξετε τα **διάφορα συναισθήματα** που μπορούν να προκύψουν όταν είμαστε στο διαδίκτυο. Μην ξεχνάτε ότι μια ανάρτηση ή εμπειρία μπορούν να προκαλούν πάνω από ένα συναίσθημα.

- Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε πάνω από ένα χρώμα ανά σενάριο.
- Μπορείτε να προσθέσετε συναισθήματα (και χρώματα), αν πιστεύετε ότι θα ένιωθαν κάποιο συναίσθημα που δεν αναφέρεται.

Κόκκινο	Θυμός		
Πορτοκαλί	Ανησυχία		
Κίτρινο	Χαρά		
Μπλε	Λύπη		
Πράσινο	Αδιαφορία		

Δέχομαι θετικά σχόλια για κάποιες φωτογραφίες από έναν φίλο	Κάποιος γράφει ένα αστείο κάτω από την φωτογραφία μου	Δέχομαι αρνητικά σχόλια
Φίλος κάνει like σε κάποιο από τα αστεία μου στο διαδίκτυο	Βλέπω ένα αστείο βίντεο	Δεν παίρνω κανένα like για τη φωτογραφία μου για 20 λεπτά
Βλέπω να αναρτώνται στο διαδίκτυο εμψυχωτικά αποφθέγματα	Βλέπω κάποιον να γίνεται θύμα κυβερνοεκφοβισμού στο διαδίκτυο	Αναρτώ κάτι διαφορετικό από τα συνηθισμένα μου
Βλέπω ότι έχω λιγότερους followers από ό,τι οι φίλοι μου	Βλέπω κάποιον να μοιράζεται διαδικτυακά ότι είναι στενοχωρημένος	Βλέπω ένα αστείο για κάποιον από το σχολείο
Κερδίζω έναν φίλο μου σε ένα παιχνίδι για πρώτη φορά	Αντικαθιστώ τη φωτογραφία του προφίλ μου με μια αστεία φωτογραφία μου	Δεν μου επιτρέπεται να παίξω ένα παιχνίδι αλλά οι φίλοι μου το παίζουν
Κάποιος με διαγράφει από φίλο ή με μπλοκάρει	Δέχομαι ένα νέο αίτημα φιλίας	Πρέπει να βγω από μια ομαδική συζήτηση για να φάω βραδινό
Φίλος/η μου στέλνει μήνυμα "γιατί δεν έχεις κάνει like στη φωτογραφία μου ακόμα;"	Κάτι που μου άρεσε περιγράφεται σαν βαρετό	Πίστεψα τελείως κάτι που είδα online αλλά τελικά ήταν ψέμα

Ενότητα Ε: Δραστηριότητα 2

Ενότητα Ε: Δραστηριότητα 3

Εργαλειοθήκη ψηφιακής ανθεκτικότητας

ΟΔΗΓΙΕΣ: Γεμίστε την παρακάτω εργαλειοθήκη με όσο περισσότερους τρόπους μπορείτε να σκεφτείτε για να είστε ψηφιακά ανθεκτικοί

ΠΩΣ;: Χρησιμοποιήστε τα παρακάτω για ιδέες. Θα χρειαστείτε από ένα στυλό ο καθένας - δουλέψτε **ατομικά και μαζί**. Όσο σημειώνετε τις ιδέες σας, πείτε τις φωναχτά για να εμπνεύσετε το ζευγάρι σας. Έτσι δε θα γράψει κι αυτός/αυτή το ίδιο πράγμα!

ΔΙΚΤΥΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ: Δεν χρειάζεται να τα βγάλετε πέρα μόνοι σας. Ποιος μπορεί να βοηθήσει; Τί είδους βοήθεια υπάρχει εκεί έξω; Βοηθάμε ο ένας τον άλλο.

ΠΑΡΤΕ ΜΙΑ ΑΝΑΣΑ: Περιποιηθείτε τον εαυτό σας. Επιλύστε πράγματα που σας ενοχλούν. Κάντε ένα δωράκι στον εαυτό σας. Κάντε ένα διάλειμμα.

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑ: Νους υγιής εν σώματι υγιεί. Ξεκουράζεστε, κοιμάστε αρκετά; Τρώτε σωστά; Η άσκηση μπορεί να μειώσει το άγχος.

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΖΩΗΣ: Σκεφτείτε την καθημερινότητά σας. Δεν πειράζει να ρίξετε λίγο ρυθμούς. Κάντε χρόνο για τα αγαπημένα σας πράγματα και ανθρώπους.

*Μιλώ με τους φίλους μου για να λύνω
γρήγορα διαδικτυακές διαφωνίες.*

**ΕΛΕΓΧΩ! Βρήκα τουλάχιστον μία συμβουλή για κάθε μία από τις 4 προτάσεις;
ΚΑΙ ΤΩΡΑ;: Ρωτήστε αν μπορείτε να φτιάξετε μια παρουσίαση ή ένα πόστερ
για την ψηφιακή ανθεκτικότητα!**

Τί νιώθετε όταν συνδέεστε στο διαδίκτυο;

Αυτές οι 4 καταπληκτικές συμβουλές είναι προτάσεις από την φιλανθρωπική οργάνωση
Mind – www.mind.org.uk

Ενότητα ΣΤ': Δραστηριότητα 2

Συμμετέχω σε έναν συνδεδεμένο κόσμο Οραματίζομαι τα επόμενα βήματα

Υπάρχουν διάφοροι τρόποι να ενημερωνόμαστε και να ασχολούμαστε με ένα θέμα που μας ενδιαφέρει. Μπορούμε να:

- Διερευνούμε ή μαθαίνουμε περισσότερα για το θέμα
- Συζητούμε με άλλους και ακούμε την οπτική τους γωνία
- Λέμε ή εκφράζουμε την οπτική μας γωνία ή τις ιδέες μας επί του θέματος
- Αναλαμβάνουμε δράση για την αντιμετώπιση του θέματος

Φανταστείτε πώς θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε διαδικτυακά εργαλεία, πηγές και social media για να εφαρμόσετε αυτές τις πρακτικές. Γράψτε 1-2 επόμενα βήματα ή στάδια δράσης σε κάθε πεδίο του παρακάτω πίνακα.

Διερευνώ = Αναλύω και αξιολογώ πληροφορίες για να ενημερωθώ και να ερευνήσω φλέγοντα κοινωνικοπολιτικά ζητήματα. <i>Τί θα μπορούσατε να κάνετε στη συνέχεια για να μάθετε περισσότερα για το ζήτημα;</i>	Συζητώ = Εμπλέκομαι σε διάλογο, μαθαίνω διαφορετικές οπτικές γωνίες και παρέχω ανατροφοδότηση σε αυτούς που έχουν επιρροή. <i>Τί θα μπορούσατε να κάνετε στη συνέχεια για να συζητήσετε και να ακούσετε τις απόψεις άλλων γύρω από το ζήτημα;</i>
Λέω = Εκφράζω την οπτική μου γωνία και παρέχω πληροφορίες για ζητήματα που με ενδιαφέρουν. <i>Τί θα μπορούσατε να κάνετε στη συνέχεια για να πείτε ή να εκφράσετε τις απόψεις σας για το συγκεκριμένο ζήτημα στις κοινότητές σας;</i>	Αναλαμβάνω δράση = Εμπλέκομαι και συνεργάζομαι με άλλους για την επίτευξη κοινωνικοπολιτικών στόχων. <i>Τί θα μπορούσατε να κάνετε στη συνέχεια για να αναλάβετε δράση και να αντιμετωπίσετε το ζήτημα με κάποιο τρόπο;</i>